

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 24-వ తేది శుక్ర వారము } No. 223
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనందన తల్పర మార్గశిరమాన బహుళ పంచమి. } సంచిక ౨౨౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తల ప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పాపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెగుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవల శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి పెహమున
కాశోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, చంద్రాను లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

నేటితో 9 దినములు వరకు మార్గశిరమాన

సి. కన్నయ్యకంపెనివా వలన

చెన్నపురి ఎస్టేట్ థియేటర్ లో

దశావతారము ప్రకటించబడును

రాత్రి నాటకములు:—ప్రతి మంగళవారము, గురువారము, శనివారము రాత్రి 9 గంటలకు
తగటి నాటకములు:—ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు
నాలుగు యాగములలోనున్న శ్రీమన్నారాయణుడు అవతరించిన పది యాగములను నాలుగు సంవత్సరములకు
ఒక యాగము రూపాయలు ఖర్చుచేసి రెయ్యారు చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరిగెను.

టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:—రు. 3, 2, 1, పాము 8.

సుప్రసిద్ధిచెందిన లాహోరు చిత్రకారుడు హుస్సేన్ బక్ష్ గారిచే వ్రాయబడిన కర్తవ్యము, సీమలు మొదలగునవి
యించబడును. మహాభారతము, శ్రీకృష్ణరీతి మొదలగువాటిలోని ప్రత్యేక సీమలు విక్రయించబడును. వీటిని కొనుగోలు
యివ్వము గలవారు మద్రాసు, ఎస్టేట్ నాటకశాలకు 8-1-1927 తేదీనుండి 13-1-1927 తేదీవరకు వచ్చి చూడవచ్చును.

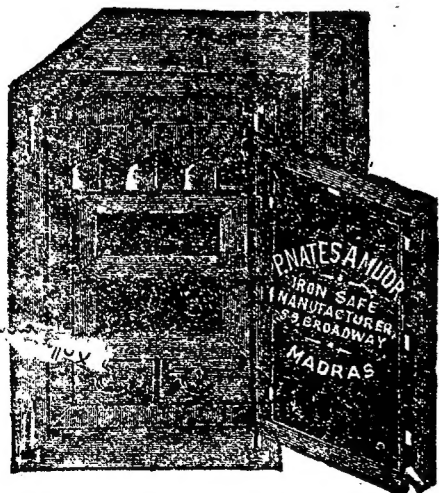
2-1-1927 తేదీన ఈకంపెనివారి యజమాన్యముక్రింద ఎస్టేట్ నాటకశాలయందు శ్రీమతి సరస్వతి బాయిగారిచే
“రామదామ చరిత్ర” కాలక్షేపము చేయబడును.

C. CUNNIAH, Proprietor.

సరసము

దృఢమైనది

సమృద్ధమైనది

ఇప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా రాయారుచేయబడిన ఇనుప
పెట్టెలు ఈదిగ్గర తిలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా
యున్నవి.

బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్
సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాచైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు.

ఐరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు

ఆయిర్ ఎంజినీలు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగు
నవి రిపేరుచేయుటయందుసమర్థులగువారు. రైలుమిల్లుకుకావలసిన

సిలండర్లు, స్పాష్టింగు నట్లులు సరసముగా యివ్వబడును. ముచ్చరాముప్పిల్లవీధి, పెద్దనాయక్ కేట మద్రాసు. మెషి
నులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయిచ్చినతయారుచేసియివ్వబడును. ఈ తరములు వ్రాసిన బదులు
వ్రాయబడును.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full particulars and Railway
Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108
Apply to:—

Imperial Telegraph Collage, Delhi

ఆయుర్వేదాపద రత్నాకరము

చరకచికిత్సాస్తానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
0264 డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, రెవెనూడ.

ఆరూఢము

3268

ధర్మశ్వాసయంబున ప్రశ్నలును, లేఖ వ్రాయుకాలము
తో సహా, పంపించిన, బదులంపడును. 1 ముదలు 5. ప్రశ్న
లకు రూ 1-0-0 వై ప్రతి ప్రశ్నకును రూ. 0-4-0. వి. పి.
ఖర్చులు ప్రత్యేకము. బాలశ్రోతిహలయము,

Vengapet, Sholinghur (P. O.)

“తీమదాంధ్ర మహాభారతము”

ఆది, సభాపర్వములు 3236

వెల 0-12-0 మాత్రమే.

పుస్తకముల కేటలాగు పుచితము

సుజనరంజనీముద్రాశాల

కాకినాడ

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును గురించి ధర్మశ్వాసయంబున 5 ప్రశ్నలు
వ్రాసిపంపిన ఎడల సరియగు బదులు వ్రాసిపంపెదము ప్రశ్న
వ్రాయుకాలము లేక బాతక నఖలైనను తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్న
లకు రూ 1-0-0 వై ప్రతిప్రశ్నలకు రూ 0-4-0 వి. పి.
ఖర్చులు 0-4-0 ఆవును. 2598

అంజనేయ స్వామి జ్యోతిహలయము

తిరువర్తకి

నైకలును తయారు చేయుటయం దొక నూతన పద్ధతి.

వర్తకునికి లాభకరమైనది

స్వంతదారునికి ప్రత్యేకమైనది

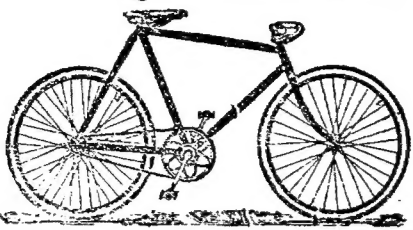
హార్ క్యూల్స్ సైకిళ్లు పలురంగులతో తయారు చేయబడినది.

(బ్రిటిష్ వారిచే తయారు చేయబడినది. అమితముగా తయారగుటచే

చౌకగా విక్రయించుటకు వీలైనది)

611

వేరునందు
హార్ క్యూల్స్

బలమునందు
హార్ క్యూల్స్

1-కి ధర రూ 83 లు మాత్రమే

ఎటుపు, ఆకుపచ్చ, నివ్వరంగు, ఊదా, అన్ని రంగులు కలిసిన రంగు మొదలగువాటిలో గలవు.

Sole Agents:—ENGLISH CYCLE & MOTOR IMPORTING Co., 9 Broadway, Madras
Sole Agents for RUDGE, PEARL & INVICTA CYCLES.

స్వాతంత్ర్యక్షణము

“మేక్స్విన్” గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యక్షణములు అను ఆంగ్లగ్రంథమునకు అనువాదము.

జేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన అపూర్వ ప్రచురణము.

తపా ఖర్చు ప్రత్యేకము.

వెల ప్రతి 1-కి రూ 1-0-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

6, 7, తంబు శెట్టి వీధి

మదరాసు.

చదువుడు!

యోచింపుడు!!

కొనుడు!!!

జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన

కామినియా నూనె

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది ఆహుమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఉడిపాకుండ కాపాడును, వారి యొక్క అభివృద్ధిని, సాగమును హెచ్చింపును. పుష్టియందు గలగుమంటను పారద్రోలును, బట్టలను మాన్పును. రంగుమారిన వెంట్రుకలకు మామూలు రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన నువాసన గలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియోచనను గలిగించును. వేనకు వేలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన ఆత్మీయత గుణమును గురించి చాల గొప్పగా వాగడియున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతాపత్రము చదువుడు.

దివాక చందు భండార్, అమృతపర పంజాబునండి వ్రాసినది:—

“మీ కామినియా నూనెను పరిశీలించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, ఆండుముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి.పి. మూలముగా 4 బుడ్డిలు దయచేసి పంపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకు మరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.

1 బుడ్డి ధర రూ 1-0-0 పోస్టుఖర్చు 0-6 ప్రత్యేకము.
8 ” ” 2-10-0 ” ” ”

హెచ్చరిక:—కామినియా నూనె ప్రాచీనమునందును, గ్రామ మునందును నుండు నాగరిక మె యందును ప్రతిమూలమునందు తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తకము చేసి ధరకము నిచ్చి “ఇది సరసము, ప్రత్యేకమైనదని” చెప్పుదురు. అందుల వారికి గొప్ప లాభము గలదని తెలుసుకొనుడు గాన అట్టి చల్లని వ్యాపారతంత్రములకు మీరు లోబడకుడు. ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప మరేదయ వాడగూడ దని స్థిరపరచుకొనుడు.

అత్తరుల లన్నిటికి రాజువంటిది

ఓటో దిల్ బహారు

వాడినవా రందరిచే చాల గొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతి రుమాల యందు కొన్ని చుక్కలను వేసిన కొత్తగా గోసిన పువ్వుములవలె మీ చుట్టుప్రక్కలకు దాని వాసన వ్యాపించును. దీనిని ఒకసారి వాడుడు.

తరువాత మీ చెప్పుడును దీనినే వాడుదురు

1/2 బొమ్మ బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2-0-0; వి. పి. ఖర్చులు అలా 0-5-0 ప్రత్యేకము. కాంబో బుడ్డి 1-కి
1/2 ” ” ” 1-4-0; ” ” 0-5-0 ” ధర 2-0-0

సోల్ ఏజెంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

126

285, జమ్నా మజీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

ఫోర్టు సెంటుజారి గజెట్

(21-12-26 మంగళవారము)

పబ్లికు శాఖ

గుంటూరుజిల్లా సెషన్సు జడ్జిగారగు పాకెస్టా గారు ఫర్టుగేడు జిల్లా సెషన్సుజడ్జిగా నియమింపఁబడునని సిటిలో పనిచేసే అన్యాయ గుమస్తా ములప్రమాణము రు 55 ల వరకు మార్చుచేసే హెచ్చింపు రు 40-40-1 1/2-55-1-65.

ఖజానాశాఖ

గుంటూరు నార్తరను సర్కిల్లో అసిస్టెంట్ సర్దుగా పనిచేయుచున్న పి. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్ వేరే ఏర్పాటు చేసేవరకు ఆపదవిలోనే పనిచేయుదురు.

వి. సి. యస్. ఆఫీసర్లకు ముట్టజేప్పేతం పింధ దునకు 1927 జనవరి నెలలో రూపాయికి 18. పెన్షులమారకం. చొప్పున యివ్వబడును. ఆ నెలలో ఇచ్చే జీతములకు మార లేదులో ఏ విధమైన అల్ల యెన్ను మజరా యివ్వబడదు.

న్యాయశాఖ

రావుసాహెబు ఎన్. కైలాసశర్మగారు న్యాయ విద్యాశాఖలకు అసిస్టెంట్ సెక్రటరీగా జనవరి 31 వ తేదీనుండి పనిచేయుదురు.

సబుజడ్జీలకు కింది ఉద్యోగములపైన గల అధికారములు:—

(ఎ) సబుజడ్జీలు తమ అధికారము కింద ఏర్పాటుచేసే మినిస్ట్రీయల్ ఉద్యోగములను ఉద్యోగములలో ఏర్పాటుచేసినప్పుడు సదరు ఏర్పాటు జిల్లాజడ్జికి తెలియజేయవలెను.

(బి) రు 60-0-0 ల జీతమునకు తక్కువగల యుద్యోగములను సబుజడ్జీ ఏర్పాటు చేసినప్పటికి జిల్లాజడ్జిగారికి అయివ్వమేలే రద్దుచేయు నధికారము జిల్లాజడ్జికి కలదు.

(సి) రు 60 లకు పైబడిన జీతముగల మినిస్ట్రీయల్ ఉద్యోగములను ఏర్పాటుచేసేటప్పుడు జిల్లాజడ్జిగారి అనుమతి ప్రత్యేకించి తీసికోవడవలెను. అదివరకు ఆఫీసులో ఉన్న సీనియరు ఉద్యోగములను కడకుట్రోసి ఇతరులకు ఉద్యోగమిచ్చేయెడల అట్లుచేయుటకు గల కారణములను సబుజడ్జి పేర్కొనవలెను.

2. శిక్షలు

(ఎ) తాత్కాలిక బర్తరపుగాని ప్రార్తిగా బర్తరపుగాని మినిస్ట్రీయల్ ఉద్యోగములకు విధించేయెడల జిల్లా జడ్జిగారికి తెలియజేసి తీరవలెను.

(బి) రు 60 లకు తక్కువబడిన జీతముగల మినిస్ట్రీయల్ ఉద్యోగములకు తాత్కాలిక బర్తరపుగాని శాశ్వత బర్తరపుగాని జారీచేసేయెడల ఆ యంత్రపులను జిల్లాజర్నల్ చేయుటగాని తగ్గించుటగాని జరుగనియెడల సబుజడ్జియొక్క ఆ ఉత్తరువు చలామణి అగును.

సి. రు 60 లకు పైబడిన మినిస్ట్రీయల్ ఉద్యోగములకు తాత్కాలిక బర్తరపుగాని శాశ్వతబర్తరపుగాని జిల్లాజడ్జిమామంలేనిదే సబుజడ్జిజారీచేయరాదు.

డి. సబుజడ్జి విధించిన శిక్ష అల్లమనితోచేయెడల కారణములను తెలియజేస్తూ జిల్లాజడ్జి సదరు శిక్షను హెచ్చించవచ్చును. కాని సదరు ఉద్యోగముల జీతముల హోదాలో వివక్షతలేకుండా వారి బర్తరపుల విషయములో హైకోర్టువారి విచారణాధికారమునకు జిల్లా జడ్జియొక్క అర్ధరులు బాధించనప్పుడే జిల్లాజడ్జి అట్లు చేయవచ్చును.

(3) ఆఫీసు చేసినవిషయమిదట ఏ ఉద్యోగమునైనను రద్దుచేయుటగాని ఏ శిక్షనైనను రద్దుచేయుటగాని తగ్గించుటగాని జిల్లాజడ్జికి స్వతంత్రాధికారము గలదు.

పబ్లికుమర్చుకొని

కృష్ణా తూర్పుపడమర డెబ్బలలోని ఈదిగువకాలువలు మాసి తిరిగి తెరిచే తేదీల ప్రకటన.

తూర్పు డెబ్బ

మూయలేదీ

ఉదయం 6 గం

1927

1 ఫిబ్రవరి

డిటో

15 మార్చి

పశ్చిమ డెబ్బ

తెరువలేదీ

సాయంత్రం 6 గం

1927

1 జూన్

డిటో

డిటో

ఈ డెబ్బలలోని నిజాంపట్నం కాల్వ తప్ప మిగత అన్ని కాలువలును 1927 మార్చి 15 తేదీ ఉదయం 6 గంటలకు మూయబడి తిరిగి 1927 జూన్ 1 తేదీ సాయంత్రం 6 గంటలకు తెరువబడును. నిజాంపట్నం కాలువ మాత్రం 1927 ఫిబ్రవరి 15 తేదీ ఉదయం 6 గంటలకు మూయబడి తిరిగి 1927 జూన్ 10 తేదీ సాయంత్రం 6 గంటలకు తెరువబడును.

తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని దుమ్మగూడెం కాల్వ 1927 మార్చి 15 తేదీ ఉదయం 6 గంటలకు మూయబడి తిరిగి 1927 జూన్ 10 తేదీ సాయంత్రం 6 గంటలకు తెరువబడును.

స్థానిక స్వపరిపాలనాకాళి

కాన్వేన్ టి. వర్మను టి. యమ్. యస్. గారు గవర్నమెంటు కండ్లాన్సుత్రి నూపరింపెండెంటుగాను, మెడికల్ కాలేజీలో కండ్లాన్సుత్రి పంజీతులుగాను, వైద్యుని సివిల్ ఆర్మీ శరణాలయమునకు మెడికల్ ఆఫీసరుగాను నియమింపబడిరి.

పి. జే. మాక్ గ్రాతు టి. యం. డి. గారు మెంటిక్ ఆస్పత్రి నూపరింపెండెంటుగాను మెడికల్ కాలేజీ మానసిక వ్యాధి వైద్య పంజీతులుగాను నియమింపబడిరి.

కే. సుందరరామమూర్తి పంతులుగారు గుంటూరు జిల్లా లోకలుఫండు అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగారు 1926 అక్టోబరు 8 తేదీ మొదలు 1927 నవంబరు 28 తేదీ ఆఖరు వరకు గుంటూరు జిల్లా బోర్డు యింజనీరుగా పనిచేసినట్లు ఎంచబడెదరు.

శ్రీమతి బడి వెంకటసుబ్బయ్యగారు నెల్లూరు మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలరుగా నియమింపబడినారు.

ఈక్రింది తాలూకాబోర్డులకు యాక్రింది మెంబర్లను నియమించిరి. ఈ ఆర్డరు 1927 ఫిబ్రవరి 1 తేదీనుండి ఆమలు లోకి వస్తుంది.

ఏలూరు తాలూకాబోర్డు

శ్రీ మాగంటి సీతయ్య చౌదరిగారు, కాల్వేని లక్ష్మీ పెరుమాళ్లుగారు, సోమంచి సీతారామయ్య పంతులుగారు, బండా వియ్యన్న పంతులుగారు, ఇసుగంటి శోభనాద్రిరావుగారు, నరాలస్వేతి దేవేంద్రుడుగారు, కనమలరెడ్డి కోటరెడ్డిగారు, తోటా వెంకటరామయ్యగారు, మహమ్మద్ సయ్యదు అలీసా హెబ్ బహదూర్, శ్రీ చింతపల్లి వెంకటస్వామిగారు, శ్రీకాకుళం సుబ్బయ్యగారు, పాట్నాల కోపాలస్వామిగారు.

తణుకు తాలూకాబోర్డు

శ్రీ చిట్టూరి నూరయ్య చౌద గారు, ముళ్లపూడి తిమ్మ రాజుగారు, నిడదవోలు నూరయ్యగారు, వెంకటపద్మరాజుగారు, అడ్డాల వెంకటరత్నంగారు, భోగవల్లి నరసన్నగారు, మహమ్మదు లాలామియా సాహెబు బహదూర్, శ్రీ కాసుమల్లి సర్వారాయుడుగారు, మాదిరెడ్డి సర్వారాయుడుగారు, అల్లూరి నూరన్నగారు, అల్లంకి పేరయ్యగారు, చేగుడి సామ్యయల్ జాగగారు.

భీమవరం తాలూకాబోర్డు

శ్రీమద్దాని రామమూర్తినాయుడుగారు గోరాజువరపు గోకరాజు రామరాజుగారు నడుపల్లి వెంకటసుబ్బారాయుడుగారు, గంధం వెంకయ్యనాయుడుగారు, పులవెర్తి లక్ష్మణస్వామిగారు మల్లారెడ్డి శేషయ్యగారు, మహమ్మద్ రహుల్లాసాహెబు బహదూరు, శ్రీ ఎర్రా సుబ్బారావుగారు, జంపన సుబ్బరాజుగారు, మండా వెంకటరత్నంగారు.

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డు

శ్రీ నిండుర్తి లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు, సిరిగిడేది సుబ్బారాయుడుగారు, సుంకపల్లి భాస్కరరావుగారు, పోనిన వెంకన్నగారు, పల్లపాళు రామయ్యగారు, బూరుగపల్లి అనసుడుగారు దావులూరి శేషగిరిరావుగారు మహమ్మద్ హబీబుల్లా సాహెబ్ బహదూరుగారు, శ్రీ, ఉర్లా పురుషోత్తమ దాసు గారు కలవకొండ వీరభద్రరావుగారు, మానపరాజు వెంకట రాజుగారు కాకర్లపూడి వెంకట రమణయ్యరాజుగారు.

నర్సాపురం తాలూకాబోర్డు

శ్రీ తాల్లూరి నారాయణస్వామిగారు మంగిన శ్రీనివాసరావునాయుడుగారు చేగొండి రామజోగయ్యగారు రుద్రరాజు చెన్న వెంకటరాజుగారు పోలికెట్టి జగన్నాథంగారు నెక్కంటి దొరయ్యగారు మన్నె వెంకటనారాయణ చౌదరిగారు బొల్ల వెంకట సుబ్బారావుగారు గ్రంథి వెంకట రెడ్డినాయుడుగారుగారు జయ ఉద్దీను అహమ్మదు సాహెబుబహదూరు శ్రీ వడ్డే అయ్యన్నగారు శ్రీమతి కనకమ్మ సుబ్బరాయకాస్త్రిగారు.

లోకలు ఫండు తాలూకాలు

1927 ఫిబ్రవరి 1 తేదీనుండి యీ ఉత్తరువు అమలు అయ్యే వరకుతో ఇదివరకున్న ఏలూరు, ఎర్నగూడెం, భీమవరం, తణుకు, నర్సాపురం-లోకలు ఫండు తాలూకాలకు రద్దు పరచి ఈ క్రింద ఏర్పాటు ప్రకారం క్రిందలోకలుఫండు తాలూకాలో ఏర్పాటుచేయడమైనది.

లోకలు ఫండు తాలూకా సదరు లోకలుఫండు తాలూకాలో చేరిన రివిన్యూ తాలూకాలు

1. ఏలూరు	ఏలూరు, కామవరపుకోట.
2. తణుకు	నిడదవోలు, తణుకు,
3. భీమవరం	భీమవరం.
4. తాడేపల్లిగూడెం.	తాడేపల్లిగూడెం.
5. నర్సాపురం	నర్సాపురం.

దంతులూరి నారాయణరాజుగారు భీమవరం తాలూకా బోర్డు వైసుప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

గుడుతూరు తిమ్మప్పగారు బళ్లారి మ్యునిసిపాలిటీ వైసు చెయ్యనగా నెన్నుకొనబడిరి.

విశ్వనాథ పెద్దసుబ్బయ్యగారి ఎన్నికను బళ్లారిజిల్లా జడ్జిగారు రద్దుపరచినందున కే.టి. శ్రీనివాసాచార్యులు బి.యే.యల్.యల్. బి. గారు ఎన్నుకొనబడిరి.

జి. అశ్వతథ్యగారు అనర్డులని అనంతపూరు జిల్లా జడ్జి గారు ఉత్తరువుచేసినందున హిందూపురం మ్యునిసిపాలిటీ 4-వ వార్డుకు గంధూడి అశ్వతథ్యగారు కాన్సిలరుగా ఎన్నుకొనబడిరి. వీరి సభ్యత్వము 1927 నవంబరు 1-వ తేదీ మధ్యాహ్నంవరకు ఉండును. శ్రీమాన్ హరికృష్ణరాజు గురుమహాశయగారు పర్లా కిమిడి మ్యునిసిపాలిటీ 2-వ వార్డుకు కాన్సిలరుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాళి

మద్రాసు క్రిస్టియనుకాలేజి ప్రొఫెసరు ఈ బాచ్చెను గారు మద్రాసు మ్యూజియంనూపరింపెండెంటుగ కూడా బని చేయుదురు.

రాయచోటి తాలూకాబోర్డు వారితరపున సింగారెడ్డి సుబ్బారెడ్డిగారు కడపజిల్లా ఎడ్యుకేషనులు కాన్సిలుకు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

రాజమండ్రి ట్రెయినింగుకాలేజీలో ఫర్వనెంటుపైన్ను లెక్కరరుగానున్న జి. సాంబమూర్తిగారు రాజమండ్రి ఆర్ట్స్ కాలేజీలో కెమిస్ట్రి లెక్చరరుగాకూడా నియమింపబడిరి.

న్యాయకాళి

కాదంచి గోపాలయ్యగారు శేషల్లి డిస్ట్రిక్టుమసబుగా నియమింపబడిరి.

వెంకటరామ నాగేశ్వరయ్యగారు అమలపురం అడివనలు డిస్ట్రిక్టుమసబుగా నియమింపబడిరి.

పల్లికు వర్క్సు

టి. వి. సుందరేశాయ్యగారు గోదావరి వెస్టరను డివిజనులోని ఉండి సబుడివిజనుకు నియమింపబడిరి.

ఎం. వి. రామస్వామియ్యగారు గోదావరి వెస్టరను డివిజనులోని ఉండి సబుడివిజనుకు అసిస్టెంటు యింజనీరుగా నియమింపబడిరి.

ఎల్. ఎస్. రాజమాణిక్యగారు కడపజిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరుగారికి అసిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

విద్యాకాళి

మద్రాసు యూనివర్సిటీ అఫీలియేటెడుకాలేజీల కాన్సిలు మెంబర్లు, సెకండుగ్రేడు కాలేజీల ప్రిన్సిపాలు జి. కే. చెట్టూరుగారు మంగుతూరు గవర్నమెంటు కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగారు.

ఆర్. ఎమ్. సామ్రాగారు తలచేరి గవర్నమెంటు ట్రెన్సికాలేజీ ప్రిన్సిపాలు.

టి. కే. వెంకటరామన్ గారు కోయంబత్తూరు గవర్నమెంటుకాలేజీ ప్రిన్సిపాలు.

ఎన్. త్యాగరాజయ్యగారు పుదుక్కోట మహారాజా కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు.

రెవ. హెచ్. సి. యంగుగారు తిరునల్వేలి సెయింటు జాన్ కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు.

జిల్లాబోర్డులు మ్యునిసిపాలిటీల తరపున వి. యస్. పద్మనాభ మొదలియ్యగారు హైకోర్టు వకీలు, వేలూరు.

దివాన్ బహదూరు జి. నారాయణస్వామి కెట్టిగారు, మైలాపూరు మద్రాసు.

వి. కే. సామపిళ్ళెగారు క్లీడరు, కడలూరు.

ఎన్. తిరువేంగడ దయ్యంగారు మ్యునిసిపలు కాన్సిలరు కుంభకోణం.

కే. యస్. కృష్ణమాచారిగారు మ్యునిసిపలు కాన్సిలరు శ్రీరంగం.

రావుసాహెబు అబ్బాయినాయుడుగారు జిల్లాబోర్డు వైసుప్రెసిడెంటు, మధుర.

కే. పశునిస్వామి నాడార్ గారు మ్యునిసిపలు కాన్సిలు మెంబరు విరుదునగర్.

దివాన్ బహదూర్ ఎస్. కుమారస్వామికెట్టిగారు కోయంబత్తూరు.

ఎన్.పి. రాజమాణిక్య పండాంగారు జిల్లాబోర్డుమెంబరు, వేలం.

ఏ. రామమూర్తిగారు హైకోర్టువకీలు, ఉదకమండలం నీలగిరి.

ఏ.పి. బాలరాంగారు మ్యునిసిపలుకాన్సిలరు, కల్లికోట.

ఎస్. రాజగోపాల కృష్ణరావుగారు, మంగుళూరు.

ఫక్రుగ్రేడు కాలేజీలతరపున: రెవ. ఏ. మెస్సెన్ యూనియను క్రిస్టియనుకాలేజీ, ఆల్వే.

ఏ. అరానసుడు అయ్యంగారు శ్రీమీనాపీకాలేజీ, చిత్తంబరం.

పి. రామారావుగారు నైజాం కాలేజీ, హైదరాబాదు.

కే. సి. వీరరాఘవ అయ్యగారు గవర్నమెంటు కాలేజీ, కుంభకోణం.

ఎస్. మహదేవ అయ్యగారు అమెరికన్ కాలేజీ, మధుర.

ఎస్. రామచంద్ర అయ్యగారు సెయింటు అలోయి సెసు కాలేజీ, నంగళూరు.

రెవ. డబ్లియు. హెచ్. బర్నెట్టు ఫిండ్లే కాలేజీ మన్నారుపడి.

ఎం. ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఓషప్ప హైబర్ కాలేజీ, తిరుమనాపల్లి.

రెవ. పి. కార్టీ, సెయింటు జోసెఫ్ కాలేజీ, తిరుమనాపల్లి.

సి. వి. చంద్రశేఖరన్ గారు మహారాజా కాలేజీ ఆఫ్ సైన్సు, తిరువనంతపురం.

గ జ ద ం గ లు

ఇదియొక యత్యద్భుత అపరాధక పరిశోధక నవలరాజము. రసాయనశాస్త్ర పాండిత్యము గల దొంగలు చేయగల ఘాతుక కృత్యము లెంతయు భయమును గలిగించును. ఈ నవల చదువునకు చాలాశ్రమ యిచ్చును ధర 1-కి అచాలు 6, పి. పి. భర్త్యు అచాలు 8. 2 నవల కొనువారికి పి. పి. భర్త్యులేదు.

సు ఖ న ం జీ వి ని

ఇది ప్రతి పురుషులకును చాలా ఉపయోగకరమైనది. దీనితో వచ్చెడు డైరెక్టు నోటీసు ప్రకారము ఉపయోగించిన చాలసంతోషము పొందవచ్చును. సంచిని 1-కి ధర రూ 1.

శరీర మర్మశాస్త్రము

64 విధ చిత్రపటములతో ధర రూ 1-0-0. ఎం. ఎస్. నరస్మతి అండు కంపెనీ, నెం 11 ఆరుమగం పిడి, మదరాసు.

లకోటా ప్రశ్నలు

సోదా చూడవలెను! ఆనందించి తీరవలెను!!

అజమీరు కాపకసులరు సయ్యద్ అబ్దుల్ సమద్ అమిత్ గారు వర్తమాన, భూత, భవిష్యత్ కాలఫలములు ఆశ్చర్యముగా చెప్పుటలో వీరికి అద్భుతమైన ప్రజ్ఞ కలదని నేను సంతోషపూర్వకముగా విన్నవించుచున్నాను. నేను వ్రాసిన మాటలు యథార్థములని ఒక్కసారి వీరినిపరీక్షించినవారు ఒప్పుకొని తీరుదురు.

బుడి ప్రేమారిరావు, సైమల్ తహశీల్దారు హిందూస్థాన్ కృష్ణ 15-4-1917.

మియిష్టంచచ్చిన యే 5 ప్రశ్నలకైనను సరియైన జవాబులు వి. పి. గా రూ 1-4-0 లకు పంపబడును. మిశేరు, మి తల్లిశేరు, మి తండ్రిశేరు వ్రాసిన చాలును. సోదా చూచినవారు మాకు పంపిన యోగ్యతాపత్రములే మాఫలముల నిదర్శనములు చాటుచున్నవి. మరొక యాక్రిందివిలాసమునకు వ్రాసిన మోసముండదు.

యునాని జ్యోతిషాలయము,

గోపాలపురంకొత్త పేటపోస్టు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

హిందూఇస్కన్ రెన్సు (18-10-26)

హిందూ జీవభీమాకంపెనీ మిటెడ్; స్థాపితము 1908.

అన్నివిధము లైనటువంటి జీవభీమాపాలనీలను ఇచ్చు మొదటితరగతి ఇండియాకంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు 3194

- (1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము, (3) అటోమేటిక్ కాన్ ఫర్ ఫీచర్, ధారావైసెన మరతులు, (5) దయగల నిష్కాపకము, (6) తనదని నిరూపించిన తక్షణమే సొమ్మును చెల్లించెదరు.

నివరముకు నీడినవారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

K. PADMANABHAPAI, B. A., Secretary Madras Branch

Post Box No. 337 Mount Road, Madras

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరి 26

(24-12-26)

ఇరువదిగజముల (సీన్, ధరలు)

కాకికొమ్మలు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (బి) రు 8-12-0. సరాసరి రకము రు 7-10-0.

కాకికొమ్మలు—22 X 22 వేరు రకములు (కీ) రు 8-2-0. సరాసరి రకము రు 7-2-0.

తెలుపుముల్లు—1708 (సీన్) రు 12-12-0; గ్లాస్ గో 9000 (సీన్) రు 12-2-0 ఎఫ్. ఎఫ్. 73 రు 8-4. ఇ. సి. 73 రు 8-8-0, 881888. రు 12-12-0; 8973 రు 7-10-0 1702 రు 10-4, ఆఫ్. 734 రు 7-14-0; Z. 73 రు 10-12. Z. Z. 73 రు 8-0-0.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (రీపాల్ కట్టుకు)—ట్రాక్రి—రు 4-12-0 చలువ (కొంక) రు 6-14-0; చలువ (ఎనిటిక్స్) రు 7-8-0 సవరణ రు 7-11-0

40 నెంబరుజపాను(పదిపానులకట్టు)—నక్షత్రము—10-1-0 60 నెంబరు సీమ (రీ పాల్ కట్టుకు) అడక తెర కమలి రు 16-4; గడ్డిబండి రు 8-11-6, ఎద్దుగడిమారము రు 8-11-0; వేటకాదు రు 8-6-0.

60 నెంబరు జపాను(పదిపానులకట్టుకు)—ధూగోళము—పిలంచేప రు 17-6-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెల్లెయను చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకుర 29-0, రు 83.

ఇత్తడిరేకు:—జర్యకు (డిబ్ మాన్) రు 245. రాగిరేకు రు 259;

టిన్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేన్ ఒకటికి 9" రు 18-8.

కలాయి పెంకురేకు :—24" గేజీ 6" 7" 18-0-0 8" 9" 10" రు 16-8-0

సిమెంట్ పీపాకు వెల:—

నాన్వే ఆవుమార్కు రు 15-12, నెమలి రు 11-8-0. "జింక" 11-8-0.

చక్కెర (రెడి) రు 36-8-0.

జనవరి రు 36-8-0 ఫిబ్రవరి రు 36-14-0 మార్చి రు 37-2-0. వేరు సెనగపప్పులు

మార్చి రు 46. "మిషీన్" రు 46.

సాదాపాను రు

సేరు సెనగనూనె

"గానుగ" రు 105. "ప్రెస్" రు

ఆముదము

(గ్రామధర) రు 108.

పదును చేసిన తోలు రతి 1 టికి

ఎడ్డుతోలు (8 1/2 మొదలు 9 రతులు) రు 0 14 9 రు 0 15 9

" (7 1/2 8) రు 0 13 9 రు 14 3 9

" (రేక) రు 1 1 3 రు 1 2 0

" తెంకూరు (8 1/2 మొదలు 9 1/2) రు 0 15 10 రు 1 0 6

" (రేకై నరకము) రు 1 1 9 రు 1 2 6

" (విజయనగరం 7 1/2 8) 0 14 9 రు 1 0 0

" (ఏలూరు 7, 7 1/2) రు 0 15 6 రు 1 0 8

గోడతోలు రు 0 10 0 రు 0 10 6

గోడమాడతోలు రు 1 1 0 రు 1 1 9

అవుమాడతోలు రు 1 13 6 రు 1 14 6

మేకతోలు రు 2 8 0 రు 2 12 0

గొడ్డతోలు రు 2 10 0 రు 3 0 0

పదును చేయని పచ్చితోలు

తెంకూరు మేకతోలు 100-కి రు 165 0 0 రు 185 0 0

తెజవాడ మేకతోలు " రు 160 0 0 రు 170 8 0

తెంకూరు గొడ్డతోలు " రు 180 0 0 రు 170 0 9

తెజవాడ గొడ్డతోలు " రు 180 0 0 రు 180 0 0

అవరముపట్టు బాదవ 1-కి రు 28 0 0 రు 38 0 0

కొన్నపట్టు " రు 20 0 0 రు 28 0 9

కరక్కాయలు " రు 80 0 0 రు 45 0 6

పంజాబు విశ్వవిద్యాలయ పట్ట

ప్రధానోత్సవము

సర్ మాల్ కోము హాయిలీ ఉత్సవము

లాహోరు, డిసెంబరు 28:—పంజాబు విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులు విశ్వవిద్యాలయపు హాలులో సమరేతమైరి. వారల నుద్దేశించి భారతదేశమందలి విశ్వవిద్యాలయవిద్య, ముఖ్యముగ పంజాబు విశ్వవిద్యాలయ కీర్తివిధానముల గురించి విపులముగ విమర్శనయు క్రమగ వై సుభాష్ చంద్రుల సర్ మాల్ కోము హాయిలీ గావించిరి. ప్రీతిద్యాభివృద్ధి గృహ సాంఘిక జీవితములందరి మార్పుల ఫలితముగ యేబది సంవత్సరముల నంతరమున పంజాబునందు విశ్వవిద్యాలయ విద్య యొట్టుండునదియు సర్ మాల్ కోము స్వప్నముగ వివరించెను. పట్టభామలందు నివసించువారి పల్లెలందు వసించువారి దృక్పథ భేదము, పల్లెటూరులందు విద్యాసౌకర్యములు వ్యాపించినకొలదిని విశ్లేషములు సమసిపోవుచుండును. నేడు మనము చూచుచున్న పంజాబు ఏబదిసంవత్సరముల నంతరము సంపూర్ణముగ మారును. ఇట్లు సంభవించునని తలచినయెడ విద్యావ్యాపకమందు పంజాబు విశ్వవిద్యాలయస్థానము వహించవచ్చునని సభ్యులు హిమించుచున్నారని గవర్నరు ప్రశ్నించెను. యువకులవిద్యకు తోడ్పడు విశ్వవిద్యాలయము పట్టభద్రులపై పెట్టి పలుకుబడి గలిగియుండును. జీవితమున కాదేశము నొసంగునట్టి సంస్థగ పంజాబు విశ్వవిద్యాలయము యువకుల విస్తారముగ నాకర్షింపలేదు. మతైక సాంఘికోద్దేశ్యములకొరకు విశేషధనము వెచ్చించబడుచున్నది. విద్యావ్యాపకముకొరకు ఆముత్యము వెచ్చించబడుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయ లెక్కలందు గన్వింపదు. ఇంట్లాండును ఇట్టి ధనముచే బెక్కుమంది విశ్వవిద్యాలయమునాదు. విద్యాలయమునకు పెద్దపెద్ద ధూర్జతులకు సంపర్కములే తోచదు. యూరపు ఖండమందు యూ తరగతివారికి విద్యన ఆకర్షణము మెండుగనున్నది. విశ్వవిద్యాలయముచే విద్య ప్రత్యేక ఫలితమైనను విద్య విద్య కంఠముగ నున్న అంతః కాళాపాక్షికములకొరకు లుటకు విద్య విద్యాలయవిద్య ప్రత్యేకముగగాని, విద్య విద్యమీద గల విద్య కారము చేలాయించుచున్నట్లు తోచదు. విద్యకొరకు దినదినము ఉత్సాహము ప్రబలుచున్నదని భావము చూచుచున్నాము. ఉద్యమమును ఉపాధ్యాయులు, దారిజాపు వారియందు ఆవేశము విశ్వవిద్యాలయము గలగజేయుచున్నదాయని సంభాషణలుగుచున్నది. పట్టభద్రులసంఖ్య పెరుగుచున్న కొలదియు, విద్యాప్రమాణము పదిభాపుచున్నదని సర్వ సామాన్యముగ ఎల్లరును తలచుచున్నాడు. మొత్తముమీద తాను ఖండించుటలేదనియు, విద్యార్థి జయింపవలసిన కష్టముల తానెంగకపోలేదనియు, సమర్థత పరీక్షించుటకు చాలమంది పట్టభద్రులయెడ విశ్వాసము తగ్గుచున్నదనియు వెక్కిరిండు తలచుచున్నాడు. తాను ఇట్టి విమర్శనల గావించుటకు గారణము రాష్ట్రమభివృద్ధి నొందవలయునను ఆశయును. విశ్వవిద్యాలయ

య భావిపరిస్థితులు చక్కజేయవలయు నని యే. శే కలము విద్యావ్యాపకములయెడ విశ్వవిద్యాలయమునకు విశ్వవిద్యాలయ కాన్ఫిడెన్సును సమరేతమైనదనియును. ఈ మార్పు మూలమున విశ్వవిద్యాలయముపై విస్తారముగ విశ్వాసము తగ్గినను తాను విచారించవలసినను. అర్థముగ స్థానము విశ్వవిద్యాలయమున క్రమింపవలయునని గోరినయెడ దానికి కొంత స్వాతంత్ర్యముండ నావశ్యకము. విధానముపై గొంతు అధికారము గలిగియుండుటకు అవకాశము లేకుండ సింధి కేటు శ్రమపడుచున్నట్లు గన్వింపుచున్నది. తన పేరను నొసంగబడు విద్యపై విశ్వవిద్యాలయమునకు సంపూర్ణ పెత్తనముండవలయును. ఇప్పుడు యింటర్మీడియటు విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలారంభముగ నుండవలయును. వాస్తవముగ విశ్వవిద్యాలయపరీక్షల వదున ప్రారంభించుటకు సరియగు అర్హత లేనిది అట్టిపరీక్షకు మెట్రిక్యులేషను అని పిలువబడు పరీక్షాసాధనము. వృత్తి విద్య, కళావిద్యలకంటె విస్తారముగ వ్యాపింప జేయవలయును. వాణిజ్య కళాశాల స్థాపించుటకు పంజాబు ధర్మదాత నిశ్చయమును సర్ హేలీ ప్రకటించెను. విద్యార్థుల విశ్వాభివృద్ధికి తోడ్పడు సకలప్రయత్నములకు మనః పూర్వకముగ తోడ్పడవలయును. విశ్వవిద్యాలయమునకుగాక ప్రకృతమందు కళాశాలలకు విద్యార్థుల ఆవరణము జూపుచున్నాడు. చాలవరకు కళాశాలలు సాంఘికవిధేయములపై నాధారపడియున్నవి. సామాన్య జీవితము గలదనుటకు విశ్వవిద్యాలయమునకు బహు తక్కువ నూచనలు గలవు. విశ్వవిద్యాలయ మింకను గుంపుల స్వాభావికమునుండి వెలువడలేదు. విశ్వవిద్యాలయము జాతీయాదర్శముగ నుండవలయును. విశ్వవిద్యాలయ క్రేకెట్టు టీము లేకపోవుట బహు విచిత్రముగ నున్నది. నేను జూపిన వానియందు లోపము లుండవచ్చును. కాని కొంత ప్రసంగిస్తాము అవసరమని ఎల్లరును అంగీకరించెదరని తలంచెదను. ఈ సమస్య విశాలవృద్ధితో యోచింపవలయును. జీవితము సుఖవంతముగను, సౌఖ్యకరముగను జేయుటకు అభివృద్ధి నొందవలయునని నేను ఆశింపించుటలేదు. నైతికముగ జీవితము పురోభివృద్ధి నొందవలయును. భౌతిక విషయముల యెడ మనము శ్రద్ధదీసికొనినయెడ చారిత్రమందు మన సంతతివారు మనల తుమించెదరు గాక. వాటిని గురించి యిప్పుడు మనము నూతన దృక్పథముతో జూడనియెడ మనల వారెంతమాత్రమును తుమింపరు. (అ. ప్రె.)

ప్రాచ్యవిరోపాయందు యుద్ధమేళములు

బొంబాయి, డిసెంబరు 28:—వర్సలీసు సంధి ఒడంబడిక ప్రకారముగ పోలెండునకు లుభేనియాకు వివాదకారణమైన విల్పానగరము మూలమున ప్రాచ్యవిరోపాయందు యుద్ధము సంభవించునని భీతినిగలిగించుచున్నవని "యానినింగు స్ట్రాసు" ప్రత్యేక రెంతవార్త తెల్పుచున్నది. విల్పాను అక్రమించుటకు పోలెండుయుద్ధ కార్యాలయము నేనలను ఆయుధములను సన్నాహము జేయుచున్నదని సంయుక్త రాష్ట్రములందు ప్రకటించబడినవార్తలు తెల్పుచున్నది. ఈ యుద్ధములోనికి జర్మనీ రషియాలు గూడ దిగుట తప్పక సంభవించును. (అ. ప్రె.)

తలనొప్పి, లేక తలభారము

నోటియందు దుర్వాసన, తలతిరుగుట, పిత్తము మొదలగునవి కారణము బాగుగా పనిచేయుటలేదని తెలుపుటకు గుఱుతులు. గనుక లది చక్కగా పనిచేయుటకై తగినశ్రద్ధ పుచ్చుకొనవలెను. ఈ లక్షణము మీ కగుపడినప్పుడు విరేచనములకు మంచిబోషధమును పుచ్చుకొనవలెను.

బిస్టల్స్ మాత్రమే

వాడుడు. ఇదేమాదిరిసిటిలో నుండి బాధపడుచుండినట్టి వారి కనేకులకు ఇది సహాయము చేసి, వారిని బాధనుండి తప్పించినది. గనుక మీరును అదేలాభమును పొందవచ్చును.

ప్రతిచోటను విక్రయింపబడుచున్నది.

Also by Messrs. B. K. Paul & Co. M. R. Paul & Co. 1 & 3, Bonfield's Lane, Calcutta, Kemp & Co. Bombay. Dey Bros, 32, Mogul Street, Rangoon. 2

కాసు బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మావద్ద కుంభకములు లోలాకులు, దుడ్డులు, మోపులు, బంగారుమెడచెయినలు, మొలకైదులు, బజ్జరు మొదలగునవి తయారుగ నున్నవి. వివరములకు ఈడిగున విలాసములకు వ్రాయుడు. 1594 పొప్రేటరు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, కనకపాటి కోటయ్య అందుబ్రదర్సు. ది ఆంధ్ర జ్యాయలరి మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ వాడ్డాఫీసు: తెజవాడ. 1149 (3) 1597 బ్రాంచి: 51 చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

41-వ భారత జాతీయ మహాసభ

అధ్యక్షుడును నాయకులును కలకత్తానుండి గౌహాటికి బయలుదేరుట

శ్రద్ధానందస్వామి నొకమహమ్మదీయుడు తుపాకీతో కాల్చి చంపుట

శాసనసభల వివాదాలలో కల్పించుకొననని మహాత్మాడు తెలుపుట

వివిధ రాష్ట్రములనుండి పెక్కుమంది ప్రేక్షకులును ప్రతినిధులును వచ్చుట

లాలాజీ, జయకరు, బెల్గాంవాలా, చక్రవర్తి, లాహిరిగార్లు కాంగ్రెసుసభకు వెళ్లుటకే నిశ్చయించిరి

కాబూలు భారతీయుల తీర్మానములు

చాలమంది మహమ్మదీయప్రముఖులు రానుండుట

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు పాండూను చేరుట

ఆంధ్రకేసరి ప్రకాశంగారు తెలిపిన విషయములు

అధ్యక్షుడును నాయకులు

బయలుదేరుట

రిస్సాన్విప్రుపక్షనాయకులుగూడ మహాసభకు

వెళ్లుచుండుట

కలకత్తానుండి 23 తేదీ సాయంకాలము "మహాత్మాగాంధీ క్లబ్" "శ్రీనివాసయ్యంగారికి" "పండేమారము" మున్నగు జయజయధ్వనులు చెలరేగచుండ అధ్యక్షుడు మున్నగునాయకులు పిల్కాచేమనుండి గౌహాటికి బయలుదేరిరి. మహాత్మాగాంధీ, శ్రీమతి కస్తూరిబాయి, శ్రీనివాసయ్యంగారు, బి. జి. హార్నిమను, పండిత మాలవ్యా, దేవదాసుగాంధీ, జమ్నాలాల్ బజాజ్, శ్రీమతి సరోజినీదేవి, డా॥ మూంజీ, జి. ఎం. నేనుగుప్త, బి. యశ్. కాస్యూలు, డా॥ సత్యపాలు. ప్రభా. రామమూర్తిసాయుడు, రాఘవేంద్రరావు, మనీలాల్ కొథారి ప్రతాపగోపాచారయ్య, సత్యమూర్తి, పురుషోత్తమదాసు, టాండను, మహాదేవదేవాయి, అలీసాదరులు, గా॥ వి. జి. పటేలు మున్నగునాయకులు ఆస్సాముమెయిలులో బయలుదేరిరి. వీరిని పొగనంపుటకు పెక్కువేలమంది స్త్రీలనులూ నిండియుండిరి. మహాత్మాజీ మాలవ్యాజీ శ్రీనివాసయ్యంగార్లు స్త్రీలనుకు రాగానే జయజయధ్వనులు మిన్నుముట్టెను. మొత్తము 400 మంది ప్రేక్షకులును ప్రతినిధులును పిల్కాంగు మెయిలులో నేడుబయలుదేరిరి.

రిస్సాన్విప్రు నాయకులు వెళ్లుట

లాలాజీ జయకరు బెల్గాంవాలా, జి. డి. బిర్లా, బి. చక్రవర్తి, బి. కె. లాహిరిగార్లు కాంగ్రెసుకు వెళ్లుటకు నిశ్చయించిరి. 24 తేదీన కలకత్తానుండి బయలుదేరెదరు. అని ప్రకటించుటకు ఫ్రీప్రెస్ పారికి అధికార మొసంగిరి.

గోండియాలో మహాత్మానుకు కానుక నిచ్చుట

22 వ తేదీన గాంధీమహాత్మాకు గోండియా చెల్లిసపుడు ఆచటిపారులు రు 25400 లు కద్దరు ప్రచారమునకు సమర్పించిరి. ప్రజలపక్షమునను మునిసిపాలిటీ పక్షమునను సన్మానప్రములు సమర్పింపబడెను. 22 తేదీ సాయంకాలమే మహాత్మాకు గోండియానుండి కలకత్తాకు బయలుదేరెను.

గుజరాతు ప్రతినిధులు

ఘూర్జర రాష్ట్రమునుండి 40 మంది ప్రతినిధులు కాంగ్రెసుకు కలెక్షన రని తెలియుచున్నది. వారిలో హెచ్చుమంది బహిష్కరణవాదులు వల్లభాయీపటేలు, మనీలాల్ కొథారి కాళిదాసు జితేంద్రగార్లు మున్నగువారు వచ్చెదరు.

కాబూలు భారతీయుల తీర్మానము

కాబూలులోని భారతీయులు సభకేసి రెండు తీర్మానములను ఆమోదించిరి. వాటిని గౌహాటి కాంగ్రెసు సన్మానసంఘమువారి కంపిరి.

1. భారతదేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతే అదర్శమని గౌహాటిలో తీర్మానింపబడవలెను.
2. "హిందువులకును మహమ్మదీయులకును భారతదేశము చని సకలమలములవారికిని గాఢమగు ఐక్యతయు కలిగింపు

టకు మహాసభవారు శ్రద్ధగ ప్రయత్నింపవలెను. ఇప్పుడు దేశమునందు వివాదాలు మెండుగనుండుటచే విదేశములకు భారతీయులు ప్రవేశసాధ్యులగుచున్నారు" అను తీర్మానములను వారు పంపిరి.

వివాదములలో కల్పించుకొన నని

మహాత్మాడు తెలుపుట

23 వ తేదీన ఉదయమున బిర్లాపార్కులో లాలాజీ డా॥ మూంజీ, అసి. బి. చక్రవర్తి, హార్నిమను, జయకరు, రాఘవేంద్రరావు శ్రీనివాసయ్యంగారు మున్నగు కాంగ్రెసు ఇండిపెండెంటు రిస్సాన్విప్రుపక్షముల నాయకులు మహాత్మాని సందర్శించిన ఐక్యమత్యము కుదుర్చువిషయముల 4 గంటలసేపు చర్చజరిగెను. "పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ప్రత్యేకముగ కోరుటచే నేనీసభకు వచ్చుచున్నాను. నేను తటస్థముగ నుండును. కాసనసభలను గూర్చిన వివాదాలలో నేను కల్పించుకొనను. నిజమగు దేశసేవ దేశమునందు జరుగవలెను. కాని కాసనసభలలోగా దని నా నమ్మకము. కా స న స భ ల ం దు న మ్మ క ము గ ల వా రే త మ వివాదముల పరిష్కరించుకొను విధానమును ఏర్పాటు చేసుకొనవలెను" అని మహాత్మా దాసభలో తెలిపెనని తెలియుచున్నది. ఆంధ్రులన వికమత్యము కుదుర్చుట కవకాశము తక్కువయ్యెనున్నది. ఇటుపైని మహాసభలో వివాద మేమైన జరిగినచో అది బులును సాంబమూర్తిగారింటి బహిష్కరణవాదులకును స్వరాజ్యవాదులకును జరుగవలెను. విధానమును మార్చవలెననియే అలీ సాదరులుగూడ అభిప్రాయపడుచున్నారు. (ఫ్రీప్రెస్.)

ఇంకొకవార్త

ఇటుపైని ఆననసభవివాదముల పెంపకుండుటకు రిస్సాన్విప్రు ఇండిపెంటుపక్షములవారు మహాసభకు వెళ్లుటకే నిశ్చయించిరి. ఆచట వారేమియును చర్చింపరు. తటస్థముయొక్క విధానమునుమాత్రము సమర్థించెదరు. "రిస్సాన్విప్రు స్వరాజ్యపక్షములకు సమాధానముల కలిగించుటకు కే క్రిందవనలేకుండ నేను పనికిపెదను. కాసనసభలలో జరుగవలసిన విధానమును గూర్చి యేకాభిప్రాయమును గలిగించుటకుగూడ ప్రయత్నించెదను" అని మహాత్మాకు నడివెనని తెలియుచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

మహాత్మాని వర్తననము

గౌహాటినుండి రాగానే మహాత్మాకు బీహారురాష్ట్రమున కేసి ఆచట అన్ని మండలములలోను సంచారముకేయుదుడు.

నాయకులు ప్రతినిధులు వచ్చుట

మహమ్మదీయ ప్రముఖులు హెచ్చుగ రాదలచుట

(పాండవనగరము 23, డిశం.)

గౌహాటి కాంగ్రెసు మహాసభకు చాలమంది మహమ్మదీయనాయకులు వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. మాలానాఅల్లుల కలాం అజరుగారు నేడు వచ్చెదరు. డా॥ సయ్యదు మహమ్మదు, మాలానా షేకతాలిగార్లు కేపువచ్చెదరు. బీహారునుండి దీపు

సారాయరాసింగుగారు వచ్చెదరు. జమ్మదాసు మెహతాగారు రాజాలనేమోయని యిదివరకు తలచిరిగాని ఆయనగూడవచ్చెదరని తెలియజేసిరి. ఇంతవరకు రాష్ట్రములనుండి ప్రతినిధులు హెచ్చుగా వచ్చియుండలేదు. చెన్నపురి ప్రతినిధులే మొదటి తెగవా రగుదురు. వారు కేపువచ్చెదరు. వంగరాష్ట్రము కడు చేరువగు నుటచే అచ్చటి ప్రతినిధులు చిట్టచివరను వచ్చెదరు.

23 తేదీన వచ్చినవారు

మాలానా అల్లులు కలాంజదు, బామూ రాజేంద్ర ప్రసాదు, ఆంధ్రకేసరి ప్రకాశం ఎం. ఎల్. ఎ., డా॥ పట్టాభి సీతారామయ్య, కంకరలాలు బ్యాంకరు, లాలాకంకరలాలు(డిప్టీ) బాబు శివప్రసాదగు ప్రస్వామి సంపూర్ణానంద, ఎ. బి. ముసందారు, వరహగిరి జోగయ్యపంతులుగార్లు నేడు వచ్చిరి. నే డుదయం 9 గ పండిత నెహ్రూగారు కరోచీ స్టీషనులో రావలసి యుండెనుగాని దారిలో పొగమంచువలన స్టీషను 4 గ నిలచి పోయినది. కావున నేడు సాయంకాలము 7 గ యిచ్చటికి వచ్చెదనని పొల్సుబరీనుండి నెహ్రూగారు రంగస్వామి అయ్యంగారికి తంతివార్త పంపిరి.

పండిత నెహ్రూగారు వచ్చుట

23 వ తేదీ సాయంకాలము పండిత నెహ్రూగారు వచ్చిరి. కలకత్తానుండి బయలుదేరి వారము రోజులయినది. వీరిపుడు చాల ఆరోగ్యవంతులుగ కనబడుచున్నారు. నెహ్రూగారు రంగస్వామిఅయ్యంగారిలో చాలసేపు ముచ్చటించిరి.

అధికారాస్సాము

23 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునుండి పాండవనగరమున అధికారాస్సాము ప్రారంభమైనది. పెక్కురాష్ట్రములనుండి చాలమంది ప్రతినిధులును ప్రేక్షకులువచ్చిరి. మొత్తము 2000 మంది ప్రతినిధులు వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. వీరిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రములవారే మిక్కిలి హెచ్చుగ నుండురు. వంగరాష్ట్రమునుండి 500 మంది ప్రతినిధులు వచ్చెదరు. నేడు ఆస్సాము మెయిలులో 250 మంది ప్రతినిధులువచ్చిరి. వీరిలో ఆంధ్రులు 100 మంది, వంగరాష్ట్రమువారు 100, పంజాబువారు 25, మిగిలినవారు యితరరాష్ట్రములవారు

[బు లు సు సాం బ మూర్తి న సంతకు మార మ జాం దారు గారు, వారిసతి కిరణి కంకరరాయి (వంగరాష్ట్ర) కాంగ్రెసుసంఘమునకు వెనుక కార్యదర్శిగనుండును) మహామదుమాస్నేసు వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ ఉపాధ్యక్షుడు, నైరేణాభిష్టు (వంగ) మాలానా అల్లుల బారి (బీహారు) లాలాగిరిధరలాలు (పంజాబు) గార్లుగూడ నేడువచ్చిరి.

అధ్యక్షునకు ఊరేగింపు టేర్పాటులు

అధ్యక్షుడును ఇతరనాయకులును ఆస్సాముమెయిలులో 24 వ తేదీన యిటుకు వచ్చెదరు. ఈ స్టరన్ బెంగాలు రైల్వే లైన్ పై రిస్సాన్ స స గు అ మింగాను స్టేషనులో వారికి స్వాగత మీయబడును. అటునుండి వారిని స్నేహలు స్త్రీమరులోగాని టెన్సూరు మెయిలు స్త్రీమరులోగాని పాండవ నగరమునకు 5 మైళ్ల దూరముననున్న ఉజనుబజారు స్టేషనుకు తీసుకొని వెళ్లెదరు. ఉజను బజారునుండి పాండవ నగరమునకు గొప్ప ఊరేగింపుతో వారలను తీసికొనివచ్చెదరు. ఊరేగింపులో మోటారుకారులు విస్తారముగనుండును. వారింటిరులు జాతీయపతాకముల ధరించి నడచుచుండురు. భారతీయుల భజంత్రీయాలు మంగళవాద్యముల వినిపించుచుండురు. పెక్కు ఏనుగులనుగూడ వెంటనే నాలోచించిరిగాని అవిఅల్లరి చేయునేమో యని యిపు డాప్రయత్నము మానుకొనిరి. ఉండిన ఒకటి రెండు ఏనుగు లండునేమో? ఊరేగింపు ఉజను బజారునుండి అచటకు రెండు మైళ్ల దూరములోనున్న భ్రోల ముఖి యను నదివరకు మాత్రమేయందును. అచట నదిని దాటబలసియున్నది. అదిగాక 24 వ తేదీ మధ్యాహ్నము భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభగూడ జరుగను. కావున నదిని దాటిన పిమ్మట వారందరును కడు శ్రీముగ బసలను చేరెదరు.

ఊరేగింపు మానివేయుటకు సూచన

శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామి బలవన్మరణమునకు పాల్పడిన దుఃఖవార్త తెలియుటచే ఊరేగింపును మానివేయవలెననిగూడ సన్మానసంఘమువారు తలచుచున్నారని వేరొకవార్త దలియుచున్నది.

ఆంధ్రకేసరి ప్రకాశంగారితో సంభాషణ

"తాత్కాలికముగ నైకమత్యమువలన ప్రయోజనమేమియును లేదు. కడపటి ప్రతిభుట నమునకు దేశీయులను స్థిరపరచుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు బహిష్కరణవాదులను కలిసి పనిచేయుట ట్టి అవకాశపడి

కముగ గలుగునట్లు నూచన లగపడుచున్నది. బహిష్కరణవాదులు పెనుకటివలె విముఖులగు నుండలేదు. వారి ఆగ్రహము తలము అంతరించినది. ఎన్నికలవిషయమున వారు చాల సహాయముజేసినట్లున్నది. ఈ రెండుగ్రూపులు యేకభావమును జరుగునేని నగర నాయకత్వము జహించుటకు సహాయము గూతముగోరించును.

“ప్రజాసమితి” లకును స్వరాజ్యవాదులకును వికమత్వము కలుగకుండు అవకాశమునకు నడువబడుచున్నది. ప్రజాప్రతినిధులు కొరతనువారిని కోరిన కోరికల విషయమునందే యీ రెండు పక్షములకును భిన్నాభిప్రాయము లేర్పడినవి.

రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనముగూడ నీయ నక్కరలేదు. ప్రజాప్రతినిధులలో మాత్రము అధికారమును బాధ్యతయు శంకరాచారమును నిచ్చిన జాతునని జయకరుగారునూచించిరి. వెనుక భారత కాసనసభలో స్వరాజ్యపక్షమువారి నిష్ఠ యనుప్రకారము పండితప్రహరారు కొరతనువారునూచించిన కోరికలకును యిప్పుడు జయకరుగారి కోరికలకును హస్తీభుకాంతరమున్నది. జయకరుగారి పక్షమువారు యీ విషయమున తమ అభిప్రాయముల పదులకొననిచో వికమత్వముకలుగుట కెట్టి అవకాశమును అనుపదదు. వారి కోరికనే కాంగ్రెసు వారామోదించినచో అది కడునీచమును తొంగుబాటయగును. వారి కోరికలలో కొంత బాధ్యతకావలెననునదిమాత్రమేయుక్తముగ గనబడుచున్నది. జయకరు పక్షమువారు తమ విధానమును దేశీయుల కేగించి ఒక వత్సరమైనది. కాని దాని నామోదించినట్లు స్వల్పముగ నూచనయైన కనబడలేదు. ఈకీర్తిగనీవక్షమువారు దేశీయుల కోరికలను తగ్గింప జూచుట భారతజాతికి మిక్కిలి అవమానకరము. కాంగ్రెసువారు జయకరు పక్షమువారి నూచన నామోదించినచో మరి పెక్కు శతాబ్దములవరకును గూడ భారతదేశము స్వరాజ్యమును బడయజాలకు.

“ఆంగ్లా రాష్ట్ర” సభలో కాసనోల్లంఘన తీర్మానము ఆమోదించబడినను దేశమునందన్ని రాష్ట్రములు దానిని సాగించుటకు సంసిద్ధములైనచో గాని దానిని తలపెట్టుటకైన నీలులేదు. అదియునుగాక నిర్భ్యావిధానమును సాగింపకుండ కాసనోల్లంఘనము నెట్లు ప్రారంభింపగలము? దేశమునందెంతయు ప్రతిగ్రామమునను కాంగ్రెసు సంఘములు ఏర్పడవంత వరకు కాసనోల్లంఘనము గూర్చి మన మాలోచింప గూడదు.” అని ప్రకాశంగారు నుడిపిరి.

ఆసాము రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘము

ఈసంఘమునకు భూకమగారిని అధ్యక్షునిగను, ప్రజామూల ఆడిగారిని ఉపాధ్యక్షునిగను జి. ఎస్. బాబ్జోలి, త్యాబుల్లాగార్లు కార్యదర్శులుగను, ఎల్. శర్మగారిని సహాయకార్యదర్శిగను, టి. ఆర్. భూకను, ఎ.కా. సి. బాబ్జోలి, జి. ఎ.కా. బాబ్జోలి, మాల్వో ప్రజనూరాడి, కె. డి. చల్లయ్యగార్లు భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులుగను ఎన్నుకొనిరి.

రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘములలో వివాదాలు

గోహతి కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రతినిధుల విషయమునను భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల విషయమునను కొన్ని రాష్ట్రములలో వివాదము లేర్పడినవి. ఈ వివాదములలో కొన్ని కులభేదమున జరుగుచో వానిని ప్రతినిధుల సహజవిధానముగా, ఇతరములను మధ్యనర్దులు పరిష్కరించిరి. చాలవిషయములకు వివాదభేదము పరిష్కరింపబడవలసి యున్నది. సంయుక్తరాష్ట్రములలో రెండు రాష్ట్రీయసంఘము లేర్పడినవి. రెండుసంఘములవారు ప్రత్యేకముగ ప్రతినిధుల జాబితాలను భా. కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల జాబితాలను పంపిరి. ఈవిషయమును అధ్యక్షుడు పరిష్కరించుటయో మధ్యనర్దులు నిర్ణయించుటయో జరుగు విధము జాబితాలను ఆమోదించుకూడదని ప్రధానకార్యదర్శి ఆజ్ఞాపించెను. ఈవిషయమును భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారే పరిష్కరింపవలెననిగూడ అధ్యక్షుడు కోరెదవచ్చును. (ఆ. ప్రె. ప్రె. మలు)

కిలాఫతుసభ జరుగకపోవుటకు కారణము

“ఈసంవత్సరము కిలాఫతుసభ జరుపవలసిన అవశ్యకత కనబడనందున ఆసభను జరుపలేదు. ఈసంవత్సరము కాంగ్రెసు మహాసభలో కొట్టికొరిగిన భారతీయుల చేర్పులకు అన్ని మతముల వారును శ్రద్ధగ పనిజేయవలసియున్నది. దేశీయులలో పరస్పర వివాదాలను అడవివేసి వికమత్వమును కలుగజేయుటయే మన ముఖ్యకర్తవ్యము” అని మాలానా అబ్దులు కలామజరుగూడ నుడిపిరి.

హిందూమహాసభ

“27, 28 తేదీలలో కాంగ్రెసుసభాకాలలో హిందూమహాసభను జరుపుటకు నీలులేదని సన్మానసంఘమువారు తెలిపిరి.

కావున హిందూమహాసభలను ఆర్యమహాసభలను జరుపుటకు ప్రత్యేకకాల నిర్ణయపడును. ఆకాలలో సదరు తేదీలందు స్థానము కాలము 6-8 గ. వరకు యీసభలు జరుగును” అని కార్యదర్శి పండిత దేవరన్న శర్మగారు ప్రకటించిరి.

భా. కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ - స్థాయిసంఘసభ

24 వ తేదీపూర్వాహ్నము కార్యసంఘసభయందు ఆసాదుసాయంకాలము స్థాయిసంఘసభయందుపాండవనగరమున జరుగును. ఆనాడే స్థాయిసంఘసభ కార్యక్రమము ప్రారంభమయి ఆరాత్రియే విషయనిర్ణయసంఘసభగూడ జరుగును.

స్వదేశీ ప్రదర్శనము

ఈ ప్రదర్శనమును మహాత్ముడు తెరచును. ఆయన 24 తేదీన యిచ్చుటకు వచ్చును. అటుపిమ్మట ప్రదర్శనమును తెరచుటకు తేదీయు కాలమును ఆయనతో నాలోచించి నిర్ణయించెదరు. ప్రదర్శనము నిమిత్తము ఒక యావరణము యేర్పాటు జేయబడినది.

ధ్వజారోహణ ఉత్సవము

ఈనెల 25 వ తేదీ శనివారమునాడు గాంధీమహాత్ముడు జాతీయ ధ్వజారోహణోత్సవమును జరిపించెదరు.

వాలంటీరుల సభ

25 వ తేదీ ఉదయం 8 గ. వాలంటీరుల సభ జరుగును.

తీర్మానములు

కాసనసభల గూర్చి మహాత్ముని తీర్మానము

ఈ తీర్మానమును గూర్చిన వార్త అసోసియేటెడు ప్రెసు వారు ప్రకటించిరి. నిజముకాదని పలువురు తలచుచున్నారు:— “కాసనసభలతో కాంగ్రెసున కెట్టి సంబంధముండగూడదు. ఆయాపక్షములవారే కాసనసభల పరిష్కరించుకొనవలెను. కాంగ్రెసువారు మతసంబంధమున సంఘములలో సభ్యులుగ నుండగూడదు” అను తీర్మానమును మహాత్ముడు పాడించునని ప్రకటింపబడినది. మహాత్ము డిట్టితీర్మానము పాడించుట అసంభవము. కాని ఒకవేళమహాత్ము డిట్టితీర్మానమును పాడించినచో పదవులను స్వీకరించుటయో తిరస్కరించుటయో మన విషయము మూలబడి చర్చలో దీనినే ఆగ్రహము లభించుట నిశ్చయము.

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములు పంపిన తీర్మానములు తప్ప మరెవరును తీర్మానములను పంపలేదు. కాంగ్రెసు సంఘమువారు యేవధికి నవలంబించుకో యిప్పుడు జెప్ప నీలులేదు.

కాసనసభల గూర్చి కాన్పురు మహాసభలో ఆమోదించబడిన తీర్మానమునే మరల స్థిరపరుపవలెనని అస్సాము పంజాబు వంగ ప్రతినిధులు అధికసంఖ్యాకులు పట్టుపట్టెదరు. ఆంధ్రులలో మాత్రము కొంత భిన్నాభిప్రాయ మగపడుచున్నది. కాన్పురు తీర్మానములో పదవులను స్వీకరింపకూడదను వాక్యములో “యేరాష్ట్రము పరిసరులబట్టియే జాతీయభివృద్ధి కొరకు పదవుల స్వీకరించుట మంచిదని తోచినచో అటుల జేయుట కారాష్ట్రమువారు అనుమతిని కొరకూడద అట్టి అనుమతి నొసంగుటకు అవకాశము కలుగజేయవలెను. ఆంధ్రులలో కొందరు ప్రముఖులు పాడించెదరని తెలియుచున్నది. కాని సంయుక్త పంజాబు వంగరాష్ట్రములలోని స్వరాజ్యపక్ష ప్రధాననాయకులలో పెక్కుమంది ప్రతికూలుకు నుండుట నిశ్చయమని తెలియుచున్నది.

శ్రీమతి సహజవిధిగారు మున్నగువాడు వికమత్వము కలుగుటకు జేయు ప్రయత్నము లేమయినదియు కలకత్తాలో యీ విషయము చర్చించిన నాటికి లివటికివచ్చువరకును తెలుప నీలులేదు.

కాంగ్రెసు కార్యాలయములు

రెండు గోజాలిత్రము పాండవ నగరమున భారత కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయము యేర్పరుపబడినది. కొన్ని రాష్ట్రములవారుగూడ కార్యాలయము మేర్పరచిరి.

మహాత్ముని సూచన

నూతనవిధానమునుగూర్చి మహాత్ముని

అభిప్రాయము

మహాత్ముడు కలకత్తానుండి బయలు దేరుటకు ముందు మా విలేజికి మహాత్ముని సందర్శించి నూతన విధానముగూర్చి ప్రశ్నింపగ మహాత్ముడిట్లు నుడిచెను. కాంగ్రెసుమహాసభలో చర్చింపబడి స్థిరపరుపబడువరకును నూతనవిధానమును నీ లెలుప యేవధికినీసాధ్యముగూడు. నాయకులలో వేరువేరు

సంశ్చయములందవచ్చునుగాని చివరకు కాంగ్రెసులో యెట్లు పరిష్కరింపబడునో యిప్పుడెట్లు తెలుప నీలుగను. అన్ని పక్షములవారును కలిసి నిర్ణయించుటకు అనుకూలమును విధానమును యేర్పరుపవలెనని నునున : పూర్వకముగ కోరుచునే నాయకులందరును మహాసభకు వెళ్లుచున్నారు. కాని ఫలితమేమగునో యిప్పుడు నూచనగనైన తెలుపవనకాశములేదు. కాసనసభలలో సంస్కరణములను కొనసాగించుటగూర్చి అత్యధికముగ మనతోభమును కల్పించుచున్న వంగరాష్ట్ర నిర్బందితుల సమస్య భారతీయుల గౌరవమునకు భంగకరముగాని పద్ధతిని అనుకూలముగ పరిష్కరింపబడువరకును సంస్కరణములను కొనసాగించుటకు దేశీయులెంత మాత్రమంగీకరింపజాలరనిదో నాయభిప్రాయము” అని మహాత్ముడు నుడిచెను.

శ్రద్ధానందస్వామి మరణము

గోహతిలో నాయకులు దుఃఖినముద్రమున

మునుగుట

ఊలేగింపు నిలుపుట

శ్రీశ్రద్ధానందస్వామివారి కుమారుడుగ ప్రాశస్త్యము ఇంద్రగారికి హిందూమహాత్ముడియ నాయకులు పెక్కుమంది తమదుర్భరసంతాపమును తెలుపుచు తేలివార్తల నంపుచున్నారు. కాంగ్రెసుమహాసభలో మొట్టమొదట స్వాములవారి మరణమునకు సంతాపమును వెల్లడించు తీర్మానమే ఉపపాదింపబడును. 24 తేదీ మధ్యాహ్నము హిందూమహాసభవారు జరుపదలవిన బహిరంగ సభకుగూడ కాంగ్రెసునాయకులతో నాలోచించి విరమించిరి.

“మహానాయకుల శ్రద్ధానంద స్వాములవారు దాతూ పాత్యకు పాల్పడినందున వారిపట్ల భారతజాతీయ మహాసభవారికిగల ఘనముగ భక్తిని వెల్లడించుటకు అధ్యక్షుని ఆగమనపం దర్శమున యేర్పరుపబడిన గొప్ప ఊలేగింపు విరమింపబడె”నని సన్మానసంఘాధ్యక్షులగు పూకనుగారు ప్రకటించిరి.

లాలాజినిగూర్చి మందలించుతీర్మానము

మోతిలాలుగారి అభిప్రాయము

“కాంగ్రెసువారు ఆఫ్ గెనిసానమువారిలో కుట్రజేయుచున్నారని లజపతిరాయిగారు నుడిపించుటకు గోహతిమహాసభలో మందలించుతీర్మానమును ఆమోదించవలె నని ఆఫ్ గెనిలో ఇండియను టెలిగ్రాఫు పత్రిక వ్రాసిన విషయముగూర్చి యిప్పుడు గోహతి చేరిన పండిత నెహ్రూగారి నడుగగ వారిటుల తెలిపిరి:

“11 గోజాలనుండి నాగరకప్రపంచముతో నాకెట్టిసంబంధమును లేదు. మానవకరస్వరూపమున అపనిత్రముగాని పరిశుద్ధమూర్తి యగు ప్రకృతిదేవతాద్వారసపరమకడ నై యున్నాను. కావున ఇండియను టెలిగ్రాఫు పత్రికలో యేమివ్రాయబడెనో నాకు తెలియదు. అది నాప్రత్యాశములన వ్రాయబడలేదు. అట్టియుద్దేశము నా కెప్పుడులేదు. అట్టి తీర్మానమును నేనెన్నడును ప్రతిపాదించను. మరెవరైన నట్టి తీర్మానమును ప్రతిపాదించినచో దానినిగూర్చిన చర్చలో నాకర్హ్యమునుగూర్చి నేనాలోచించవలసి యుండును.”

కాన్పురు కాంగ్రెసు రిపోర్టు

ఈరిపోర్టును జనరలు సెక్రటరీ రంగస్వామి అయ్యంగారు మిక్కిలి చక్కగ చాలశ్రద్ధగ స్వదేశీమిత్రము ముద్రాలయమున ముద్రించుచున్నారు. దీని యందు చిత్రపటములు అత్యధికముగనున్నది. అందు ఆంగ్లాభాషహిందీ భాషలోనురెండుభాగములుగ ప్రకటింపబడినది. కాన్పురు మహాసభకు మొత్తము వ్యయము రు177,000 ఈమొత్తమును జూడగ అత్యల్పముగ నాదాయముతో సభను జరుపగోరుచున్న గోహతి సన్మానసంఘమువారికి చాల నిరుత్సాహము కలుగ నవకాశము గలదు. కాన్పురులో సన్మానసంఘ సభ్యులవలనను విరాళములవలన 72000 అదాయము వచ్చినను 7000 నష్టమువచ్చినది. గోహతిలో నేమి జరుగునో చూడవలసియున్నది. కాన్పురులో మహాసభ విషయమున ప్రభుత్వోద్యోగులు చాల నిశోధము కలిగించిరి. గోహతిలో చాల సహాయ జేయుచున్నారు. గోహతిలో అడవిని నరకి పాండవనగరమును నిర్మించవలసియుండుట చేత పెక్కువేల రూపాయలు వ్యయమయినది. కాన్పురులో కాంగ్రెసు జరుగబోవునపుడు కాశీకి బందిపోటు కేసు సందర్భమున కాంగ్రెసు నాయకులు పెక్కుమందిని అరెస్టుజేసిరి. సానికసంఘముల యెన్నికలుగూడ వారికి యిబ్బందిని కలిగించెను. అస్సాములో కాసన సభల యెన్నికలపందర్భమున నాయకులకు ఆయాసమును వ్యయముగూడ హెచ్చుకలిగియుండెను. ఆ కారణమున కాంగ్రెసు మహాసభ నిర్వహించు భారము వెనుక కాన్పురు నగరవాసులపైన బడినట్లులే యిప్పుడు గోహతివారిపైబడినది. కాన్పురులో వాలంటీరులసంఖ్య 1200 (శ్రీలు 20) గోహతిలో వాలంటీరులసంఖ్య చాల తక్కువగ నేయుండగలదు. కాన్పురులో సన్మానసంఘసభ్యులు 1207 గోహతిలో 1400 జరుగు నుండవచ్చును. అందువలన ఆదాయముగూడ

పాపమును, కామ్యునిస్టులకు 2888 మంది ప్రతినిధులతో యిరి. వారిలో సంయుక్త గావ్యములవారు 500. గౌహతి మాడు మాలయగుటచే ప్రతినిధులసంఖ్య కొద్దిగ తగ్గినట్లు. అస్సామీ మిక్కిలి చిన్న రాష్ట్రముగావున వంగరాష్ట్రమునుండియే పాపముంది సుమారు 800 రాగలరు. మామూలుగ ప్రతినిధులకు ఏర్పాటుచేయబడెడు బసలకంటే చాలసదుపాయకరములగు డేరాలను తాము ఏర్పాటుచేయగలమని కామ్యునిస్టుల నసంఘమువారు సంతోషముతో ప్రకటించిరి.

కామ్యునిస్టు గొప్పవాణిజ్య స్థానము కావున గౌహతిలో సన్యాససంఘమువారు కొరతనుగూడ అట్టి మంచుబసలు పాపము గ దొరకుట దుర్లభము. గౌహతిలో చలి విస్తారముగాన ప్రతి నిధులకు కామ్యునిస్టుల గలిగినంతసేపు ఖ్యమిచట గలుగుట కవకాశములేదు. ప్రతినిధి రుసుము 10 నుండి రూ 1 కి తగ్గించుట యొక్క ఫలితము కామ్యునిస్టులనే అనభవమునకు వచ్చినది. ఇప్పుడు ప్రతినిధి రుసుముగూర్చి గౌహతిసభలో ఆలోచింప వలసియున్నది. ఎటులైనను ప్రతినిధి రుసుము రూ 1 చేసినచో, సన్యాససంఘమునకు యింకొకటి చాలకష్టము కలుగుట నిశ్చయము. అందువలన రూ 10 లకు మామూలు ప్రకారము పాపించువలెనని భారతకాంగ్రెసు సంఘమువారు సూచించెదరు. ఈ నిజేదికలో అన్ని వివరములు బాగుగ వివరింపబడినవి.

లాల్ బాజీ, జయకరుగార్ల ప్రకటనము

అశోకగృహులకు లజపతిరాజుగారు స్త్రీ పురుషుల కొలంబో వెళ్లవలెననియు జయకరుగారు బొంబాయి వెళ్లవలెననియు యిదివరకు నిశ్చయించియుండిరి గాని శ్రీశ్రీధానండు ని దాక్షిణ్యవ్యవస్థనుగూర్చి విన్నవించిన వారిరువురుగూడ గౌహతికి వెళ్లుటకు సంసిద్ధులైరి. హిందువులను ప్రోత్సహించువారు వారిరువురును ఒక ప్రకటన చేసిరి:-

“హిందూసంఘమునకు మహానాయకుడగు శ్రీధానండు స్వామి దారుణమరణమునకు పాల్పడిన కారణమున శ్రీశ్రీధానండు నిరుత్సాహులు కారాదు. అధికముగ పట్టులతోను దీక్షతోను స్వామి ప్రారంభించిన యీ కార్యమును హిందువులందరు కొనసాగింపవలెను. దారుణమరణము ఇట్టి ఘోరమరణములకు స్వామి పాల్పడినందువలన హిందువులు భయభ్రాంతులు కా గూడదు. ఉత్సాహమును గోల్పోగూడదు. ఈ మహానాయకుని హత్యవలన దేశమునందలి హిందువులందరు నేరీక్షించెదరని నేను నమ్ముచున్నాను” అని లాల్ బాజీ ప్రకటించెను.

“స్వామి మరణమునకు హిందువులు ఉండ్రేకమును చెంద గూడదు. హిందూమత ఉద్ధరణకార్యమునందే శ్రీధానండు స్వామి తన ప్రాణములను గోల్పోయెను గాన యిటువైనిగూడ హిందువులలో పలువురు బుట్టి దారుణమరణముల పాల్పడ వలసివచ్చినను వెనుదియక స్వామి ప్రారంభించిన కార్యమును కొనసాగింపవలెను.” అని జయకరుగారు ప్రకటించిరి.

“ఈ వాత్తయే నిజమయినచో ఇది మహాదారుణము. మతద్వేషములవలన నెంతటి దారుణములు జరుగుచున్నవి! ఈ మహానాయకుని నిట్టి దారుణమరణము పాలుజేసినందువలన దారుణ ప్రతికారము జరుగుటకు అవకాశము కలుగవచ్చును. కావున హిందూమహమ్మదీయ పక్షముల నాయకులు అత్యధికముగ సద్భావముతో మరల నిట్టి ఘోరకృత్యములు జరుగకుండ గట్టి ఏర్పాటులను జేయవలెను. అని టి. సి. గోస్వామిగారు తెలిపిరి. (ప్రీ. ప్రెసు.)

ఉరేగింపు మానివేయుటచేత అధ్యక్షుడు మున్నగు నాయకులను అమింగాను స్త్రీ పురుషులను బ్రహ్మపుత్రులను విడుదల చేసి పాపమునగరము స్త్రీ పురుషుల దీక్షానిబోయెదరు. అటు నుండి వారివారి బసలకు చేర్చెదరు. ఉరేగింపు నిలిపివేయుటచే భారతకాంగ్రెసు స్థానిక సంఘసభలు త్వరలోనే జరిగి ముగియ గలవు.

పండిత నెహ్రూగారి రాక

28-వ లేదీరాత్రి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ఉజ్జను బహుచేరిరి. ఆ రాత్రి భూకంపము గృహమున విక్రమించిరి. నేడు 24-వ లేదీ ఉదయమున రంగస్వామి అయ్యంగారు నెహ్రూగారితో సంభాషించిరి. నేడు మధ్యాహ్నము నెహ్రూగారు నాయకుల శిబిరములోనికి బసమార్చెదరు. కాననసభలో కాంగ్రెసుసభ్యులు అనుసరింపవలసిన విధానమునుగూర్చిన ప్రధాన తీర్మానమును అచట నిశ్చయించు నాయకులతో చర్చించి వ్రాసెదరు.

వలంట్టిరులసభ

28 లేదీ ఉదయం 8 గ. వలంట్టిరులసభ జరుగును. సన్యాససంఘసభ్యులగు కులాధ్యక్షులయ్య ఎం.ఎల్.సి.గారు స్వాగ

తోపన్యాసము నొసంగెదరు. టి. సి. గోస్వామి ఎం.ఎల్.సి. గారు ఆ ధ్యక్షోపన్యాసము సంగదరు పిమ్మట శ్రీధానండు స్వామి మరణమునకు సంతాపము వెల్లడించు తీర్మానము ఆమోదింపబడును.

“హిందూస్థాన సేవాదళము వలంట్టిరుల సహాయముతో దేశమునందంతటను రాష్ట్రీయ సంఘములు కాంగ్రెసు సభ్యులను పాపముచేసి చేర్చుటకు మహాసభ వా రనుమతి నియవలెనని యీసభవారు కోరుచున్నారు.”

(2) ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు సంఘముల పరిశీలనక్రింద నున్న తాత్కాలికములను స్థిరములను అనువలంట్టిరుల దళముల నన్నిటిని భారతవలంట్టిరులదళమువారి పరిశీలనకు లోబరువలెనని మహాసభవారినీసభవారు కోరుచున్నారు. అను యీరెండు తీర్మానములు మాత్రమే ఉపపాదించబడును. (ప్రీ. ప్రెసు)

రిస్పాన్సివిట్టుల తీర్మానము

మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులగు భోపట్కరు ఎం. ఎ. గారు భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘమునకు వంపిన తంతి

నాకు మిక్కిలి జబ్బుగానుండున మహాసభకు రాజాల నందున యీతంతివార్తను పంపుకొంటిని. మహారాష్ట్రసంఘము వారంపిన తీర్మానములన్నింటిని విషయ నిష్ఠయనభిలోను స్థాయిసంఘసభలోను చర్చకు పెట్టగోరెదను. కాంగ్రెసువారు యథానుకూల సహకార పథతీని ఆమోదించవలెనని కోరునట్టి తీర్మానమును బలపరచుటకు యీ తంతి వార్తను గూడ ముఖ్యముగ జదువగోరెదను. మాపక్షమువారి పద్ధతిప్రకారము అన్ని విషయములలోను దొరతనమువారికి సహకారులముగ నుండ వలెనను ఏర్పాటులేదు. వారెట్టి భావమునుజూపిన వారెట్టి భావములను జూపుటయే మాత్రమువారి యుద్దేశము. భగవద్గీతలో శ్రీ కృష్ణభగవానుడు తెచ్చిన సిద్ధాంతమునే మేమునను రింపవలచితిమి. ఆయా పరిస్థితులనుబట్టి దొరతనమును పూర్తిగ బహిష్కరించుట స్వల్పముగ సహాయము జేయవలసివచ్చినపుడు జేయుట పూర్తిగా విశేషవిషయమైనప్పుడు అట్లు చేయుట మున్నగు అన్ని విషయములను సహకారములకును మాపక్షతీయం దభకాశముగలదు. గత మాడువత్సరములలోను స్వరాజ్యపక్షము వారు అన్ని కాననసభలలోను అనులంబించిన పద్ధతి యిదియే. వారు ప్రకటించిన ప్రకారము నిరంతర ప్రతిఘటన ముయే న్న దు జరిపియుండలేదు. ఒక రీతిగ ప్రకటించి మరియొక రీతిగ జేయుట మోసముగను గాన అసాధ్యముగు నిరంతర ప్రతిఘటన విధానమును ప్రకటించుటమాని సాధ్యముగు యథానుకూల సహకారమునే ప్రకటింపవలెనని మేము గోరుచున్నాము. అశోకాలలో మా పక్షము వారు, చేసిన ప్రకటనమునందు సకల విషయములను పూర్తిగ వివరింపబడినవి. నిజముగ జూచిన స్వరాజ్యపక్షమువారికిని మాకును భేదములేలేదు. ద్వంద్వపరిపాలనము క్రింద స్వరాజ్య పక్షమువారు ఎన్నికలకు పోటీజేసి అధ్యక్ష పదవులను స్వీకరించిరి. కాని ద్వంద్వపరిపాలనమును స్వీకరింపమనిచెప్పుచున్నారు. సంస్కరణము లసంశ్చిక్తికరములని మా పక్షమువారు స్పష్టముగ జెప్పుచునేయున్నారు. కాని స్వపరిపాలనము శీఘ్రముగలభించుటకును ప్రజలలో ప్రతిఘటన కత్తిరి హెచ్చించుటకును సంస్కరణములకును ఒకే రీతిగ ముందుకును వచ్చెదమని నిరీధమును తొలగించుటకు మూడేడ్ల క్రితము కాననసభలో స్వరాజ్య పక్షమువారును మేము కలిసియే బహిష్కరణపక్షమువారితో తాదించియున్నాము. అటులనేయిప్పుడు అధ్యక్షపదవులు మంత్రిపదవులు మున్నగు అధికారపదవులను స్వీకరించువిషయమున కాంగ్రెసువారియనుమతిని బడయుటకే మేమిప్పుడు స్వరాజ్యపక్షమువారితో వాదించుచున్నాము. 1528 లో స్వరాజ్యపక్షమువారు రవలంబించినపద్ధతినే యిప్పుడు మేము గూడ నవలంబించితిమి. అధ్యక్షపదవి యెట్టిదో మంత్రిపదవులును అట్టివే కావున అధ్యక్షపదవుల స్వీకరింప సంగీకరించినవారు మంత్రి పదవుల స్వీకరింప గూడదనుటకు నెట్టియధారమును లేదు. ఈపదవులు అన్నియునుగూడ ప్రజలయధీనములోనివేగాని దొరతనమువారుగాని కాననసభ్యులుగాని యీయదగినవిగావు. మంత్రి ప్రజాప్రతినిధి

దళమునకు చేరినవాడే గాన అతడు శత్రుశిబిరములో మనవేగుల వాడే యగును. అందువలన దేశక్షేమముకొరకు శత్రువులను తీవ్రముగ నెదిరించుటకు మంత్రిలకు మంచి అవకాశములు గలవు. చెన్నపురి మొదలగు కొన్ని రాష్ట్రములలో మంత్రిపదవులను స్వీకరించిన స్వతంత్రపక్షమువారు మున్నగువారిని బలపరచుటకు స్వతంత్రపక్షమువారికభ్యంతరము లేనపుడు వారు మంత్రిపదవులను స్వీకరింపరాదనుట నేలము హాస్యాస్పదమేయగుచున్నది. మొదటిలో స్వరాజ్యపక్షమువారికి ప్రతిపక్షులుగ నున్నవారు మంత్రిపదవులను గ్రహింపవలెనని సూచించుటయే వానిని స్వరాజ్య పక్షమువారు నిరసించుటకు కారణముగ కనిపించుచున్నది గాని మరేకారణమును కనబడుటలేదు. కాననసభలను గూర్చి రెండుపద్ధతులు మాత్రమే గలవు. (1) బహిష్కరణము (2) సహకారము. పదవులను స్వీకరించుట గూడ సహకారములో చేరేయేయున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు త్రిశంకుస్వర్గములో నున్నారు. బహిష్కరణమిదివరకే పరిశీలించబడి నిరసయోగమని నిశ్చయపడినది. ప్రతిఘటనము గూడ నటులే వట్టి యాడంబరమని స్పష్టమయినది. అందువలననే అమృతసరు మహాసభలో యథానుకూలసహకారము మహాపూర్వకముగ ఆమోదింపబడెను. కావున నిపుడు దానిని పరిష్కరింపవలసియున్నది. అది కూడ విఫలమైనచో అప్పుడు దేశీయులు మరియొక శ్రోత్రపథతీని నిష్ఠయింపవలసినవారుగురురు. ప్రస్తుతము మహాపూర్వకముగ రిస్పాన్సివిట్టులని సాగించుటయే దేశీయుల ముఖ్యకర్తవ్యము. గౌహతిమహాసభలో అసామీ లీహరు వంగరాష్ట్రముల వారు పాపముగనుండునని నేరరుగుదును. వారికి తమరాష్ట్రముల కొరగొనిన ప్రత్యేక పరిస్థితులపై నభిమాన మధికముగ నుండుననిగూడ నేరరుంగుదును. కాని వారు ఉదారభావముతో రాష్ట్రాభిమానమును పరిత్యజించి దేశాభిమానమునకే అగ్రస్థాన మొసంగవలెను. దేశీయులందరిలోను వికమత్వముగొందుట కిట్టి గొప్పతరుణము మరల లభించుట కష్టము. భారతదేశాభివృద్ధికి ప్రతిఘటనగ నున్నవారిని జయించినచే స్వరాజ్యము లభించును గాని దేశీయులలో ఒకపక్షమువారు మరొకపక్షమువారి నోడించినంతమాత్రమున లభింపదు. నేడు స్వరాజ్యపక్షముగా నున్నవారు రేపు రిస్పాన్సివిట్టుపక్షమువారుగురురు. నిన్న స్వరాజ్యవాదులుగ నున్నవారే నేడు రిస్పాన్సివిట్టువారియయిన్నారు. ఒకవేళ గౌహతిమహాసభలో యీసంవత్సరము మాపక్షతి అంగీకరింపబడవచ్చును దేశీయులలో పాపముచేసినవట్టుసామూహి గలిగియున్నారగానకాలక్రమమునమాకువిజయముగలుగుటనిశ్చయము. ఇట్టిసంకల్పముతోనే మహారాష్ట్రసంఘమువారు తీర్మాన మామోడించి మి కు ప ల పి యు న్నారు. మి కు గూడ యీ తీర్మానముపట్ల అవరముకలుగునట్లు దయామయుడగు పరమేశ్వరు డనుగ్రహించుగాక గౌహతికాంగ్రెసువారు ధైర్యముతో ఆమోదించి అచరాయందు పెట్టుదురుగాక! అనిభోపట్కరుగారు తంతివార్తనంపిరి.

* * *

భారత గాంధీర్షమహాసభ

పండిత విష్ణుదీగంబరుగారి అధ్యక్షతక్రింద 24 న లేడి సుంకి గానసభలు ప్రారంభమయినను. గాంధీర్షమహావిద్యాలయమువారి మహాసభాప్రదర్శనములు ఉపన్యాసములు చర్చలుమున్నగునవి జరుగుచుండును. (అ. ప్రె. స్పెషలు)

స్వరాజ్యనాయకులలో సంచలనము

శ్రీధానండు స్వామి దారుణముగ వధింప బడెనను వార్త పొందవనగరమునకు చేరగనే యిచటికి వచ్చియున్న వంగరాష్ట్రాధిపతి సకలరాష్ట్రముల స్వరాజ్యపక్ష నాయకులలోను అధికముగ సంచలనము కలిగినది. హిందూమహాసభను బలపరచుటను గూర్చి వారిలో ఆలోచనలు గలుగుచున్నవి. స్వామిజీ మరణమునకు సంతాపమును దెలుపుచు హంతకుని దుష్కార్యమును నిరసించుచు అతనికి ప్రోత్సాహకులగు వారి చర్యలనుగూడ నిరసించుచు ఒకతీర్మానము కాంగ్రెసు మహాసభలో నుపపాదించబడగలదు. ఈ విషయమున మహమ్మదీయ నాయకులు వెల్లడించు భావములను చేయునట్టి కార్యములను బట్టి సకలమును నేర్పడగలదు. ఈ సంవత్సరము గౌహతిలో కిలాపతుసభ జరుగదుగాన మహమ్మదీయ నాయకులు హెచ్చుగా నచటికి రావశకములేదు ఇటువై నెన మహమ్మదీయ నాయకులు తగినపక్షతి నవలంబించినచో యికపై హిందూమహాసభ విషయమున తలపడుగునున్న హిందూకాంగ్రెసు నాయకులు గూడ సభకముగ శ్రద్ధను పూనవలసిన వారగుదురు. (ప్రీ. ప్రెసు.)

12 లేదీని తాజేపల్లి గూడెం తాలూకా పోలవరం

మకును గుమారు 100 గృహములు పరమరామశ్రీతియైనవని ఒకరు తెల్పుచున్నారు.

ప్రకటనము

26 వ తేది ఆదివార మయినను, కాంగ్రెసు మహాసభా ప్రారంభదిన మగుటచే, ఆనాడు కాంగ్రెసు సందేశ ప్రచురింపబడును.

సంపాదకుడు

ఆంధ్ర పత్రిక

1926 సం॥ డిసెంబరు నెల 24-వ తేది

శుక్రవారము

శ్రద్ధానందుని హత్య

శ్రీశ్రీశ్రీ

శ్రద్ధానందస్వామిని, దురావేశాపరుడగు అబ్దుల్ రషీదు అను మహమ్మదీయు లొకరు కాల్చి చంపిన నవార్, హిందూదేశమందం గటను విభ్రాంతిని గలుగజేయకమానదు. హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగము ముఖ్యానసరమని భావించువారలుగూడ, ఈవార్తను విని సహనము జూపుట కష్టము. మతముపేరిట ఎంతటి ఘోరకృత్యములు జరుగుచున్నవి! కాంగ్రెసుమహాసభ గూడ నున్న సమయమున, హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమును బలపరుచుటకు కాంగ్రెసు సభలో ప్రయత్నములు జరిగెడి సమయమున, అంతసఖ్యము కొరకు భారతీయులైన పరితపించుచున్న సమయమున, జాతీయభావము సాంఘిక దురభిమానస్థాన మౌక్మించుసమయమున, ఇట్టి ఘోరహత్య జరుగుట ఎవరిహృదయములను కలవరపెట్టకుండును? హిందువులలోకెల్ల, సర్వసంగఠిత్యాగు లగు సన్యాసులపై నెక్కుడు గౌరవముజూపుట, సాంప్రదాయసిద్ధము. శ్రద్ధానందుడు వేసముననేగాక, అన్ని విధములను సన్న్యాసగౌరవమున కర్హుడగుటకు సందియములేదు. ఈమహామహునిజీవిత మంతయు దేశసేవయందే గడుపబడెను. స్వార్థత్యాగమున కితని జీవితము పెట్టినది పేరు. హరిద్వారగురుకుల స్థాపకులగు స్వామి శ్రద్ధానందుడు, పూర్వాశ్రమమున మహాత్మ మునిరాం అనుపేరుతో విలసిల్లుచు, ఆర్యసామాజికులచేతనే గాక, పనాతనహిందువులచేగూడ అధికసన్మానము బడయుచుండెను.

హరిద్వార గురుకులము, జాతీయవిద్యాపీఠములలో కెల్ల సగ్రగణ్యమై తనరారు చున్నది. ప్రభుత్వసహాయమును శ్రద్ధానందుడు ఆశించలేదు. ప్రస్తుత విశ్వవిద్యాలయ విధానమునకును, గురుకుల విధానమునకును సంబంధమేలేదు. వేదములుఅపౌరుషేయమను నమ్మకము గల ఆర్యసామాజికులు, వేదవిద్యకును సంస్కృతసాహిత్యమునకును అగ్రస్థానమొసగుట సహజము. అయినను, ఆధునిక ప్రకృతిశాస్త్రములను నిరాకరింపక, శాస్త్రవిద్యను, చరిత్రజ్ఞానమును, హిందీభాషలో నేర్పించుచు, ఆంగ్లాదిభాషలనుగూడ రెండవభాషక్రింద నేర్పించుచుంది. ఆర్యనాగరిక పునరుద్ధరణమే శ్రద్ధానందుని

ముఖ్యోద్దేశ్యము. దీని నంటియున్న మూఢాచారములను, మూఢవిశ్వాసములను తొలగించి, హిందువులను తొంటియున్నతస్థితికి గొంపోవలయునను, మహాద్దేశ్యముతో వీరు తమజీవితము నంతను అందుకై ధారబోసిరి. పునాదులను బాల్యమునుండి బలపరుపవలయును గాన, గురుకులాశ్రమమునందు విద్యార్థులను సుశిక్షితుల గావించుటకును, బ్రహ్మచర్యమునకు ప్రధానస్థానమొసగుటకును, విద్యార్థులవిర్యతేజోబలములనువృద్ధిజేసి, వారిని నిష్ఠాగరిష్ఠుల గావించుటకును, హరిద్వార గురుకులము పూనుకొనెను. గురుకులము స్థాపింపబడినప్రదేశ మెట్టిది? జనమధ్యముగాక, పవిత్రగంగానదీతీరమున, ఆరణ్యప్రదేశమున, హిమవత్పర్వత పంక్తులు గంభీరోద్దేశ్యముల నుద్దీపింపజేయుతరి, విద్యార్థులు తమనిత్య విధులను నెరవేర్చి, వేదపఠనముగావించి, అత్యంత శ్రద్ధతో సరస్వతీపీఠమును పూజించుట కవకాశమొసగు ప్రదేశము.

ఇట్టి అద్భుత పరిసరములలో శ్రద్ధానందుడు పెక్కు సంవత్సరములు గురుకులమున కధ్యక్షులుగ నుండి హిందూదేశదృష్టి నీసంస్థ ఆకర్షించునటుల జేసెను. సాంవత్సరిక సమావేశము, తీర్థయాత్రయయ్యెను. విద్యార్థుల తలిదండ్రులే గాక, అన్ని ప్రాంతములనుండియు హిందువు లెల్ల రరుడెంచి, అయాచితముగ కానుకల నర్పించుచు, గురుకుల పోషణకు తోడ్పడుచుండిరి. నెవెన్నను మహాశయుడు తమ గ్రంథమునందు గురుకులప్రతిష్ఠాపనను విశేషముగ కొనియాడెను. గురుకులమునందు ప్రవేశించుటకు ముందు నెవెన్ననుగారు తమ సాదరక్షలను దీసివైచి, హిందూసాంప్రదాయముల ననుసరించి యుండిరి. గురుకులమును మంచి పునాదిపై నిలుపుటకు, శ్రద్ధానందుడు పడిన శ్రమకు మితిలేదు. ఆర్యసమాజమునందే రెండుశాఖలు గలవు. శ్రద్ధానందుని యుద్యమము నొక శాఖకా రంగీకరింపలేదు. దేశభివృద్ధికి గురుకులపద్ధతి యజ్ఞపదునని వీరితలంపు. ఇన్ని క్లిష్టపరిస్థితుల మధ్య శ్రద్ధానందుడు అకుంతవిశ్వాసముతో బనిచేసి, గురుకులమును అచంచలమగుపునాదులపై స్థాపించి, పిమ్మటసన్యాసాశ్రమమును స్వీకరించెను. మూర్ఖులు యతులవలెగాక, శ్రద్ధానందుడు లోకేశ్వరము కొరకై నిరంతరకృషి నలుపసాగెను. నిమ్నజాతుల స్థితి శ్రద్ధానందుని హృదయమును నీరుజేసెను. పతితులగు వీరి నుద్ధరించినగాని, హిందూసంఘము ప్రపంచమునందు తలయెత్తజాలదనియు హిందూసంఘునిరాదరణచే మహమ్మదీయ క్రైస్తవ మతములలో బ్రవేశించుచున్న హిందువులను తిరిగి స్వసంఘమున జేర్చుకొనుట సముచితమనియు భావించి, శుద్ధిసంఘటనోద్యమములను నెలకొల్పెను.

ఈయుద్యమములు మహమ్మదీయులకు పెగటుగ నుండుట సహజము. తమప్రయత్నముల కంత రాయముగలిగినని వీరు గుందిరి. కాని శ్రద్ధానందుడు జంకక తమసంకల్పమును నెరవేర్చుకొనుటకు దృఢవ్రతము బూనెను. మతము హృదయమునకు సంబంధించినది. శీలమునకు సంబంధించినది. అన్ని మతములును వైవము జేరుట కుపయోగించునని, నమ్మెడి హిందువులు మతపరివర్తనమునకు ప్రాముఖ్య మొసగజాలరు. అన్ని మతములవారిలోను, ఆధ్యాత్మికసంపద గలవారు గలరు. వీరెల్లరును

భగవానునిజేరుట కర్హులనుటకు సందియములేదు. అట్టిస్థితిలో హృదయము మార్పుజేందకుండు, దురాశ దొలగకుండు, అరిషడ్వర్గములు నశింపకుండు, మతముపేరును మార్చినంతమాత్రాన ప్రయోజనమే ముండును? ఈసంగతిని గ్రహింపక, క్రైస్తవులును మహమ్మదీయులును, తమమతమునందు వీలగు సంతమందిని జేర్చుకొనుటకు మొదలిడిరి. సనాతన హిందువులగుచో, తమసంఘమునుండి ఎంతమంది ఇతరమతములలోనికి వెడలిపోయినను లక్ష్యపెట్టరుగాని, ఆచారశృంఖలములనుండి బయల్పడిన ఆర్యసామాజికు లిట్టిదుస్థితిని సహించజాలక, సంఘబలమును కాపాడుటకు తలపెట్టుటచే, ఇతరసంఘములతో తీవ్రసంఘర్షణ ముదయించెను. ఇతరమతములవారవలంబించినతీవ్రప్రచారమును వీరును అవలంబించి యుండును. ఆర్యసమాజప్రచారము, హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమునకు భంగము గలిగించుస్థితికి వచ్చునని భయపడినవారు హిందువులలో లేకపోలేదు.

రాజకీయవ్యవహారములకు గూడ శుద్ధిసంఘటనోద్యమములు అడ్డము వచ్చినపుడు మాత్రము, కాంగ్రెసు తన అసమ్మతిని సూచింపసాగెను. ఈ కారణముచేత, కాంగ్రెసుపక్షము, హిందువులక్షేమమునకు ప్రతిబంధకముగ నున్నదని, తీవ్రవాదులగు లజపతిరాయి ప్రభృతులు నిరసించుట తటస్థించెను. కాని నిజమేమన, అత్యంతదుర్భరపరిస్థితులమధ్య, కాంగ్రెసుశుభ జాతిద్వేషము నంటక, అన్నిసంఘములను సమానముగ నాదరించి, స్వరాజ్యమే పరమావధియని భావించి, అనన్యచింతతో కృషిసలుపుచున్నది. శ్రద్ధానందుని సాంఘికాభిప్రాయములతో నేకీభవించినను, ఏకీభవింపకబోయినను, ఆమహామహుడు రాజకీయములకును సాంఘికప్రచారమునకును పంబంధముబెట్టవలదని ఘంటాపథముగ చాటినందులకు, ఎల్లర శాశ్వతకృతజ్ఞతకు పాత్రుడయ్యెను. హిందూమహాసభ రాజకీయవ్యవహారములను చేపట్టి, ఎన్నికలలో అభ్యర్థులను నిలువబెట్టినపుడు, ఈసభతో గలసంబంధమును వదలుకొని, తన అసమ్మతిని గనుపఱచెను. శ్రద్ధానందుడు దేశహితమును, ప్రత్యేకసాంఘికాభివృద్ధిలోబఱచి యుండలేదు. రాజకీయాభివృద్ధిగూర్చి శ్రద్ధానందునికి పరిస్పృటజ్ఞాన ముండెను. కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులగు శ్రీనివాసయ్యంగారి పిలుపునకిటీవల జవాబిచ్చుచు, వ్యాధిమూలమున తాము కాంగ్రెసుకు హాజర గాలేకబోయినందుకు చింతించి, కాంగ్రెసుకు జయమును గోరుచు వీరు సందేశమంపిరి.

అసహాయోద్యమము తీవ్రముగ విజృంభించిన దినములలో శ్రద్ధానందుడు నలిపిన కాంగ్రెసుసేవను దేశ మెన్నటికిని మరువజాలదు. అసహాయోద్యమము తగ్గిపోయినపిమ్మట గూడ, అస్పృశ్యతానివారణకై యావచ్చక్తిని ధారబోయుచు, కాంగ్రెసుకు వీరు పరోక్షముగ సహాయపడుచునే యుండిరి. ఇట్టి స్వార్థరహితుని, దేశసేవకుని, వీరాగ్రేసరుని కోల్పోయినందులకు ఏదేశము చింతింపదు? హిందు మహమ్మదీయు లను భేదములేక, ఎల్లరును ఇట్టి ఘోరహత్యను నిరసించి, చనిపోయిన ధీరునికి ఆత్మశాంతిని గలిగించునటుల కరమేజ్వరుని వేడుట పరమధర్మము. శ్రద్ధానందుని మరణము కడు విషా

పరిస్థితులలో జరిగినది. శ్రద్ధానందుడు కడుదుర్బలుడై మంచముబట్టియున్నాడు. ప్రాణాపాయము లేదని, వైద్యులు చెప్పినను, ఇంకను తగినరీతిని కోల్పోనలేదు. చనిపోవునరీతి వీరి వయస్సు డెబ్బది యొక్క సంవత్సరములు. మతభేదము లేదు లున్నను, ఇట్టి వయోవృద్ధుని, ఇట్టి దుర్బలదేహుని, ఇట్టి త్యాగధీరుని వధించుటకు హంతకునికి చేయి ఎటులాడెనో తెలియదు. శ్రద్ధానందుడు వీరుడు. డిల్లీలో వెనుక అల్లరులు జరిగినపుడు, సైనికుడు పొడువరాగ, తన ఎదురుకొమ్మును ముందుబెట్టి, నిరుపమానదైర్యమును అహింసావ్రతదీక్షను కనుబటచెను. అట్టివీరు నెదుర్కొనదలచుటకిదియో మార్గము? ఇతరవిషయములగూర్చి ఎట్టిభేదాభిప్రాయములున్నను హంతకునిచర్య నెల్లరు గర్హించుట ముఖ్యము. మహమ్మదీయులపై ఇట్టిభాధ్యత యధికముగ నిలిచియున్నది. మతావేశము, సత్రవర్తనకు దారిజాపవలయునుగాని, హత్యలకు గాదు. ఇట్టిహత్యలతో మహమ్మదీయసంఘమున కెట్టి సంబంధము లేదని నమ్మెదము. హంతకుడు తనకును తనసంఘమునకునుగూడ తీర్మాని అవమానముచెచ్చెను. గౌహతి కాంగ్రెసుసభకు వెడలిన నాయకులలో, శ్రద్ధానందుని మరణవార్త మిక్కిలి అలజడికలిగించెను. హిందూమహమ్మదీయ నాయకులు తమ ఏకగింపును వెంటనే కనుబటచిరి. కాంగ్రెసు ఆవరణమునందు పిడుగు పడినట్లు లయ్యెను. దీనివలన గలిగెడి విభ్రమమునుండి, కాంగ్రెసుప్రతినిధులుకోల్గొనుటనులభసాధ్యముగాదు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారికి కలిగిన విచారమునకు మేర లేదు. అందు ముఖ్యముగ సందిగ్ధ సమయ మరుచెంచినపుడు, జాతీయభావము జూపి కాంగ్రెసు ఉద్యమమును బలపరచిన శ్రద్ధానందుని సహాయమును, నెహ్రూగారెటుల మరువగలరు? అబ్దుల్ కలాం అజద్ గారు, హత్యపట్ల తమకుగల ఏకగింపును దెలిపి, హిందూమహమ్మదీయసఖ్యమునకై దేశము తనయావచ్చుకీని వినియోగింపవలెనని కోరిరి. ఇతరనాయకులును యిటులనే బలికిరి.

భారతీయులను పరిశీలించుటకు గాబోలు పరమేశ్వరు డిట్టిసంఘటనలను సమకూర్చుచుండును! దైవగతి తప్పింప నేరీతరము? పాంచాళవీరుడగు శ్రద్ధానందుడు, హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యమును బలపరచుటకై దుర్మరణముగాంచుట యవసరమయినచో, దీనివలన అనుకూలఫలమే గలుగవచ్చును. శ్రద్ధానందుడు తనసర్వస్వమును దేశమునకై అర్పించినపుడు, దేహము నర్పించుటగూడ భావ్యమేగద! ఇట్టి అపాయ మెన్నటికయినను వాటిల్లునని శ్రద్ధానందు డెప్పటి కప్పుడు తలచియే యుండవలెను. మృత్యుదేవత నెదుటనుంచుకొనియే తనప్రచారమును సలిపియుండవలెను. తనగురువర్యులగు దయానందసరస్వతిగారు బలవన్మరణము గాంచిన విధముననే, శ్రద్ధానందునికిని బలవన్మరణము తటస్థించెను. రోమక సామ్రాజ్యమునందు బానిసలచే పోరాడించి ఒకరినొకరు చంపుకొనుచుండ, వినోదములజూచెడి యాచారము కొండొక కాలమున ప్రబలియుండగ, నొకసాధువుగవుడు వారిమధ్య కురికి తనప్రాణముల నర్పించెనట. అప్పటినుండియు ఈదురాచార మంతరించెనట. అటు

లనే శ్రద్ధానందుని మరణాంతరము, మతకలహము లంతరించి, ఎల్లరహృదయములలో పశ్చాత్తాపమును సోదరప్రేమయు బెరుగుచో, శ్రద్ధానందుడు తన జీవితము నూరక నర్పింపలేదని తలంపవచ్చును. ఇంకను మతకలహములు చెలరేగుట, హిందూదేశమున కవమానకరము. మతకలహములంతరించుటకు, స్వరాజ్యసిద్ధి యత్యవసరమయినను, ఈలోపున సరియగు మతజ్ఞానము వ్యాపింప జేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగవలెను. మతము హృదయమునకు సంబంధించిన దనియు, మతమునకు ప్రధానము ప్రేమగాని, హింస గాదనియు, దుష్కార్యము లెన్నటికిని మతమును రక్షింపజాలవనియు, పరమేశ్వరుని చేరుటకు ప్రతిమానపునకును హక్కు గలదనియు, అట్టి యవకాశములను అన్నిజాతులకును, అన్నిదేశములకును భగవాను డొసగియున్నాడనియు, ఒక జాతికిగాని ఒక సంఘమునకు మాత్రమే మతము కాణాచి గాదనియు, ఒక మతమువారింకొక మతమువారిపట్ల అత్యంతసహనము జూపి పరస్పర శౌరవమును వ్యాపింపజేయవలయుననియు, బోధింపవలెను. ప్రస్తుతమతకలహముల గాంచిన, మతమును వదలుకొనుటయే యుత్తమ మను భావము పలువురలో ప్రబలుచున్నది. కాని అదృష్టవశమున మతమును తమ జీవితమునం దనుష్ఠించుచు, సర్వజన ప్రేమను జూపుచున్న హిందూనాయకులగు గాంధీమహాత్ముడును, మహమ్మదీయనాయకు లగు హుసేన్ మహమ్మద్ హక్కు మున్నగు వారల జీవితచారిత్రములవలన, మతములందు స్వతస్సిద్ధముగ దోసమేమియు లేదనియు, మతావలంబులు కొందరు మతసిద్ధాంతములను గ్రహింపజాలక క్రౌర్యమును, అసహనమును, అజ్ఞానమును కనుబటచుచు, మతములను ముట్టగలుపుచున్నారనియు, తేటపడుచున్నది. మతములను మంచితోపకు దేవలయుననిన ఉభయమతములకు జేరిన సచ్చిలురు బయలుదేరి, మతసారమును బోధింపవలయును. దేశభిమానమునకు మతాభిమానము అడ్డుపడకుండజూచుచు, జాతీయతను బలపరపవలయును. బానిసలకు మతము లేదనుసంగతిని, భారతదేశమునందు నివసించెడి అన్ని మతములవారును గుర్తించుచో, అంతఃకలహము లంతరించును. దేశము నావరించిన క్లిష్టపరిస్థితులను శ్రద్ధానందునిమరణము మరింత దుస్సహము గావించుచున్నది. రాజకీయకక్షలతో దేశము నిండియున్నది. మతసాంఘికకక్షలతో నిండియున్నది. ఐకమత్యములేక, ఎడమొగము పెడమొగములతో దేశము నిండియున్న సమయమున, శ్రద్ధానందుని హత్యవలన, ఎట్టి మనస్సంతోభ ముదయించునో యూహింపవచ్చును. కాని ఇట్టిపరిక్షాసమయముననే భారతీయులు శాంతమును కోల్పోవక, తాత్కాలికపరిస్థితులచేవివేకమును విడనాడక, దేశ సాభాగ్యమును మదిలెంచి, మెలగుట యత్యవసరము. శ్రద్ధానందుని యెడ హంతకుడు జరిపిన ఘోరకృత్యము ఉన్మాదకార్యమని ఎంచవలయును. శ్రద్ధానందుడు కోరెడి మరణమే, వారికి తటస్థించెను. ఇట్టివీరునికి పరమేశ్వరు డగ్రహణము నిచ్చుననుటకు సందియములేదు. ఇకమీదనయినను

హిందువులును మహమ్మదీయులును, తదితరసంఘములవారును మతావేశములకు లోను గాక, సోదరప్రేమను వర్ధిల్లజేయుట యత్యవసరము. ఇట్టి ఘోరహత్యను ప్రాజ్ఞులగు మహమ్మదీయు లెవ్వరును ఆమోదింపజాలరు. తమ నిరసనమును వీరు వెంటనే దెలిపి, హిందువులను శాంతచిత్తులజేయుట ముఖ్యవశ్యకము. శ్రద్ధానందుని నామము హిందూదేశ చారిత్రమునందు ఆచంద్రతారారముగ నిలిచియుండుననుటకు సందియములేదు. శ్రద్ధానందునికి పరమేశ్వరు డాత్మశాంతి నొసగి హిందూమహమ్మదీయ హృదయములను ఏకపాశబద్ధము గావించుగాక! శ్రద్ధానందుని జీవితము ధన్యమయినది. శ్రద్ధానందుడు నిజముగ మరణింపలేదు. క్రీస్తుమున్నగు మహామహులవలె, ఎల్లపుడును జీవించియే యుండును. ఆయన పవిత్రజీవితము, మానవుల హృదయములను పవిత్రవంతము గావించుచునే యుండును.

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

సుబాసు చంద్రబోసుగారు

ప్రభుత్వప్రకటనము

బోసుగారు 45 పానుల బరువుతగ్గుట

రంగూను, డిశంబరు 28:—ప్రభుత్వమువారు సుబాసు చంద్రబోసుగారినిగూర్చి ఇట్లు పత్రికలకంపిరి:—బోసుగారిని వైద్యపరీక్షార్థము మాండలేనంటి తీసికొనివెల్లి తిరిగి అక్కడకే చేరిరి. ఇప్పుడాయన ఆరోగ్యమునుగూర్చి ఆతురతపడ నవసరము లేదు. బోసుగారు 45 పానులబరువు తగ్గెను. కాని ఈవార్త రూఢిగా లేదు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

జెంగుపూరు వార్తలు

వాయువిమానముల రాక

జెంగుపూరు, డిసెంబరు 28:—పూనానుండి 4 దాయు విమానము లిప్పుడు ఇక్కడకు వచ్చినవి. జనవరి 1 వ తేదీన జరుగు ప్రవర్తనమున పాల్గొనును.

కొత్త ఇల్లెగేషను స్కీములు

క్రొత్త ఇల్లెగేషను స్కీములు చాల లక్షల వ్యయముతో అమలునందుపెట్టుదు రని తెలియచున్నది.

లూటీ

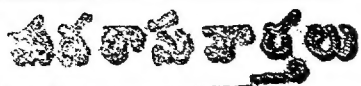
మైసూరులో లక్ష్మీకాంత రాజభవనమందు 50 వేల రూపాయల విలువగల జవ్వరి లూటీ చేయబడెను. ద్రోహులు కాశీయందున్నారు. పోలీసువారు ఆహాకీర్తియుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఎన్నికదావా

బొంబాయి, డిసెం. 28:—దిన్నా కోవాస్టిగారు శ్రీ కాశీరావు జీవాశీరావు పాపరుగారు బొంబాయి శాసనసభకు ఎన్నికొనబడిన సందర్భము అన్యాయమనియు, ఆయన ప్రతిఘటనబ్రతుకాడనియు, ఎన్నికలకు పూర్వము 6 నెలలు ఆప్రదేశమందు తరనియు, ఆయన ప్రభువంశవాడనియు, దావాచేసెను. ఇది గెలిచినయెడల దిన్నాగారే వారితరువాత నెక్కువట్టి సంపాదించినందున వారి కాపభ్యర్థ్యముగను. పాపారుగారి పేరు మంత్రుని యాచుకమందు చెప్పబడుచున్నందున దీనికి ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యత గలదు. (ఆ. ప్రె.)

ఇండియన్ యుండప్రియల్ కాన్ఫరెన్సు

కలకత్తా, డిశంబరు 28:—కలకత్తా నగరములో డిశంబరు 28 మొదలు జనవరి 2 తేదీవరకును జరుగనున్న భారతదేశ పారిశ్రామిక వాణిజ్య సమావేశము జయప్రథముగ సాగునని లోచుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ప్రతిదినము కార్యాలయము మూయబడులోపల నేయే సామానులను ఎంతకాలము వరకు వారోఫేజి గుంకము లేక ఉంచబడునది తెలుపబడును.

శ్రద్ధానందుని హత్య

హిందూసంఘముందు తీవ్రసంచలనము

కలకత్తా, డిసెంబరు 24:—హిందూసంఘముందు నిన్న తెలిసి శ్రద్ధానందుని మరణవార్తలను ఆశ్చర్య విషయములు జనించి సత్యధిక సంచలనమునకు కారణమయ్యెను.

లాల్లా లజపతిరాయగారు

లాల్లా లజపతిరాయగారు ఇట్లనిరి. “చాల విషాదకరమును ఘోరమునకు నీవార్తలను నా ఆలోచనలన్నియు మంట గలవెను. రేపటియందుమును కొలంబో పోనుంకించితిని. ఇప్పుడు గోహాతిగాని ఢిల్లీగాని పోవలెను. తమ నాయకుని గోల్పోయినందులకు హిందువులు క్రోధమానరారు. మరచిపట్టుదలతో హిందువులు తమ నాయకుడు విడిచినపని కొనసాగించవలెను. నిస్పృహ, భయములకు తాపీయక హిందువులందరను స్వరాజ్యమునకు పోరాడుదురుగాక.”

జయకరుగారు

జయకరు ఇట్లు విలపించిరి. “నేను లాల్లాజీగా రిచ్చిన సందేశమును బలపరచుచున్నాను. హిందువు లుండ్రేకపూరితులు గాకుండుదుగాక. స్వామినా రే దేశ్యమకొరకు తమజీవితము నర్పించికో పూర్తిగా నాలోచించి అట్టి హత్యలు జరిగినను భయమందక ఆయనపనిని కొనసాగింపవలెను. నాస్తి బాగుండ నందున బొంబాయి వెళ్లదలచిరి. కాని ఈ పరిస్థితులవలన నేడే గోహాతి వెళ్లుచున్నాను.

గోస్వామిగారు

గోస్వామిగారు రిట్లనిరి. ఇది నిజమైనయెడల ఘోరవార్త యే. సంఘద్వేషము ఎక్కడకు నచ్చినది? ఉభయసంఘ నాయకులును ఇట్టివి తిరిగితిరిగి జరుగకుండ జూడవలెను.

భారతపత్రిక లన్నియు ఉదయమున స్వామి శ్రద్ధానందుని పటములతో నల్ల ముట్టు గీతలతో తీరని విచారమును తెలుపుచు తమ కోపములను తెలియబుచ్చెను.

వంగపత్రికాభిప్రాయములు

“బెంగాల్:—శ్రద్ధానందుని మరణముపై నీవిభముగ వ్రాయుచున్నది “హిందువుల దుర్వర్ణ మొకపాతమును బోధించుచున్నది. హిందూమతమున కిదియొక సవాలు. హిందువు లతిశీఘ్రముగ తీసికొనవలసినసవాలు హిందూసంఘటనోద్యమమును దేశమందెడల విస్తరింప జేసి బలముగ నెలకొల్పుట గ న్వర చెడి యా తు ర త త మ గ తిం చి న నాయకునిపై తమకు గల భక్త్యనురాగములపై నాధారపడి యుండును.”

అమృతబజారు పత్రిక:—“స్వామిజీ ఏయద్య మమున కై తనజీవితమర్పించెనో ఆయద్యను మీహ్యరమును, ఆతిదుష్టమును అగు కృత్యముచే అధికబలయుతమై ప్రజాదరణకు పాత్రము గాగలదు.”

“స్వార్వర్ణ:—“చాలాకాలమునుండియు ఈదేశము నందు పెచ్చరిల్లుచున్న ఉన్మాదకరమున సాంఘిక దురభిమాన పితౄవము పరిపక్వమై ముసల్యము హంతకునిచే శ్రద్ధానందుని వధగా పరిణమించెను. దుర్బాగుడైన నా ముసల్యము హంతకుడు తన తుపాకిదెబ్బ శ్రద్ధానందుని ప్రాణముల తుద ముట్టించుటయేగాక భారతజాతీయతకే త్వర లోపూడ్చకొలని రంగ్రమును తొలిచెనను విషయనుతలపోయింపబోడు.

“ఢిల్లీనుంచి తెలుపబడిన విషాదకరమగు వార్త దేశమంతటినీ గాఢమేఘావృతముగ జేయకమానదు. ఒక మహమ్మదీయ హంతకుడు తన యందుండు దయ్యము (దుర్బుద్ధి) నకు దాసుడై స్వామి శ్రద్ధానందుని నధించి తన దుష్టిర పిషాచ మును కొనెను. కొంతకాలమునుండియును ఈపోకిరి దురాగ్రహశిక్షకు వేటకున్నవత శ్రద్ధానందుని వెంటాడుచునేయుండెనని తెలియవచ్చుచున్నది. తుట్టుకునకు సాఘిక దురభిమానముయొక్క అతి భయంకరమున సాధనము తనకూచిన బడసెను.

అమృతబజారు పత్రిక

“మేము ఒకమాట మాత్రము సోదర మహమ్మదీయ నాయకులకు చెప్పకలేము. హిందువులపై మహమ్మదీయులు చర్యల చేసినపుడు ఇంతవరకును సామాన్యముగ ఉపేక్షించిరి. తరచు మహమ్మదీయపత్రికలను నాయకులను, ఓకార్లుమాత్రమేగాక ఇట్టి దుష్కృత్యములందు సానుభూతి చూపిరి. దీనికి కారణము ద్రోహులు వారికులకు లగుటయే. కావుననే స్వామిపై చేసిన ఇట్టి కృత్యములకు కారణములగుచున్నవి. హిందువుల కిట్టి వార్త ఎట్టి ఘోర పరిణామం లేగలవో యూహింపబాలము. దానివలననే హిందువుల

సహనభావము ఎంతవరకు శుభ్రమిచ్చినదో యూహింపనగును. హత్య గావించినవానికి ఇంతవర కెవ్వరును ఏమాత్రమును హాని చేయలేదు. తిరిగి కనిగొన్నకొనుట నాలోచింపక స్వామి వారు చేయుచున్న కృషిని పూర్తిచేయుటకు ఉద్బోధించుచున్నాము. ఆయనవర్య ఆధ్యాత్మికమేధాతిక మేమాత్రము గారు. పడియున్న గోతిలో నుండి దౌర్జన్యములేకయే తన సంఘమును శుద్ధిసంఘటనోద్యమములవలన పూర్వపు బొన్నత్యమునకు తీసికొని రావలెను.”

బెంగాల్ పత్రిక

“ఈఘోరహత్యలన హిందువుల కోరికపాతముగలదు. తమ మతమునకు సవాలు. తమ జీవితములయు కృషిసల్పిన శ్రద్ధానందునికృషి సఫలీకృతము చేయవలెనను సవాలు. తమ మతములకు ఆయన అతివిప్లవముగ ఈ ఉద్యమమును విడిచిపెట్టెను. ప్రభుత్వముపై హత్యనిజోదేశముల కనిపెట్టు బాధ్యత యున్నది. ఇట్టిదానియందు తనశిక్ష విధించుటగాక ఇక ముందరిట్టివి జరుగకుండ జూడవలెను. మాతోపాటు విచారించు మహమ్మదీయులు సహితము విచారించుటతో సరిపెట్టుకొనక ఇంకను కొంతచేయవలసియున్నది. ఇట్టివిజరిగిన ఎట్టివిషయ పరిస్థితులు గలుగునో ఆలోచింపవలెను. హిందువుల స్వరక్షణోపాయముగాని ప్రభుత్వము శిక్షించుటగాని నేరముగానుండ అరికట్టుటగాని మహమ్మదీయులసంఘద్వేషమును పోర్చిలాలవు. నాయకు లిట్టిదుష్కృత్యములను జరుగకుండ నిరసించవలెను. మనఃస్ఫూర్తిగ ప్రయత్నింపవలెను.”

బెజవాడ స్వకీయవిశేషి

శ్రద్ధానందస్వామియొక్క విషాదకరమగు మరణోదం తమ అన్నిసంఘములయందును అపారచింత నుద్యుల్లి జేసెను. మహానాయకుడు పిరాగ్రేసరుడు గతించెను. ఉన్మాదయగు మహమ్మదీయుని అవేశకరమగు కృత్యము జాతీయమహానమును దెచ్చి పెట్టుచున్నది. స్వరాజ్యమును దూరమునకు గొంపోయి విరోధికి బలమును జేపూర్చుచున్నది.

మద్రాసులో శ్రద్ధానందుని నిరాశ్వాసానందస్థితిని భరించుటకు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీవారియొక్కయు మద్రాసు మహాజనసభవారియొక్కయు యాజమాన్యమున ఈ నెల 26 తేదీ ఆదివారముసాయరకాలం 5-30 గం|| లకు తిరువ శిక్షణి సముద్ర తీరమున తిలక్ ఘాట్ వద్ద—కాంగ్రెసు ఉపవర్గంతి జరుపుటకు—స్వామి శ్రద్ధానందుని నిరాశ్వా దుఖనూనకమునకు—గొప్ప జభ జరుగను.

గౌ|| డాక్టరు యు. రామరావుగారు అధ్యక్షతవహించెదరు.

గౌ|| వి. రామదాసు పంతులుగారు, ఎం.కె.ఆచార్యగారు సి. యన్.గింబరాజ మొదలియగుగారు,బహుశ అహమ్మదుగారు,డాక్టరులు య్యగారు,సి.ఆర్.దొరస్వామిఅయ్యగారు,కే. భావ్యంగారు, బుక్రా సత్యనారాయణగారు, దివాన్బహదూరు వి. మాశిలామణిపిల్లగారు, సయ్యదు ఇబ్రహీంగారు, ఎం. ఎన్. ముబ్తయాబ్దయ్యగారు,ఎం. రత్నసభాపతి మొదలియగుగారు, టి. వి. కల్యాణసుందరమొదలియగుగారు మున్నగువారు ఉపన్యసించెదరు.

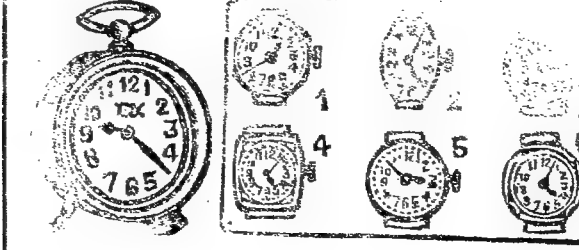
జపానురాజ్యక్షేమము

నిన్న రాత్రి సుఖముగా గడచెను
కలకత్తా డిసెం 23:—టోక్యోనుండి ఇట్లు తంతివచ్చెను:—నిన్న రాత్రి సుఖముగా నిద్రపట్టినది. ఉపరియు నాడి మారుచున్నది. నాడి నీరసముగా నున్నది. (అ. ప్రె)

30 రోజులవరకు మాత్రము

ఇనాము! “డి” టైంప్లీసు. ఇనాము!!

మానవ యింనుగో కనుపర్చిన చేతి గడియారములలో ఏకముది కొనినను ఒక నిల్గు చేతిపట్టు “డి” టైంప్లీసు బహుమతి యిచ్చబడును.

మునుపటి ధర గ్నా 16. ఇప్పటి సగముధర గ్నా 8 మాత్రమే ఈ గడియారము 22 క్యాలెన్డరు బంగారముతో తయారు చేయబడినది. 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ. మంతిరము. చేతి గడియారము నిల్గుపట్టు “డి” టైంప్లీసు పోషుభిరులు గాక రు 8-0-0 లు మాత్రమే.

ది లీగల్ వాచ్ కంపెనీ, తపాలాపెట్టె 248 మదరాసు.

మధుర పురపాలకసంఘ ఆవరసభ

అధ్యక్షునకు వేయిరూపాయిల జీతము
మధుర, డిసెంబరు 24:—మధుర పురపాలకసంఘము ఆవరసభజరిపి ప్రస్తుతఅధ్యక్షునకు వేయిరూపాయిలజీతము నామోదించిరి. స్వరాజ్యసభ్యులు 8 గరును సభను వీడిరి. (అ. ప్రె.)

లాహోరు, డిసెంబరు 23:—పట్టప్రదానోత్సవమందు చాలమంది యువకులు పట్టభద్రులైరి. మొత్తము పట్టభద్రుల సంఖ్య 1200. (అ. ప్రె.)

మాండలే డిసెంబరు 23:—బర్మాగవర్నరు మరరాసు గవర్నరు నంపతులు పరివారము మిటకీ పోలీసు ఆటల పోటీలు చూచిరి. బట్లరుగారు బహుమతుల నిచ్చిరి. బర్మాగుట్టపు పంచములను మదరాసు గవర్నరుగారు చూచిరి. (ఫ్రీప్రెస్.)

ఇందూరు, డిసెంబరు 23:—వ్యవసాయదారుల సౌకర్యార్థము ప్రభుత్వము సేవింపు బాంకులు నిర్మించిరి. (ఫ్రీప్రెస్)

మద్రాసు పార్కు ఫేరు మెసర్సు ఇ.డి. నన్నూ & కంపెనీ లిమిటెడ్.,

వారు పైన తెలుపబడిన ఫేరునందు బొంబాయిలో పలంకముల మిల్లులందు తయారుకాబడిన అనేకరకముల జువలీ దినుసులను ప్రవర్తింపజేయుచున్నారని యిందుమూలముగా ఆంధ్రదేశిని తెలియజేయుచున్నాము. ప్రస్తుతము హిందూదేశము నందు అనేక మకాణములందు విక్రయింపబడుచున్నట్టి వాటియొక్క శ్రేష్ఠత్యము మీకు తెలియుటకొరకే ఈ ప్రకారము చేయబడుచున్నది. హిందూదేశమునందున్న ఏయూరివారైనను ధరలకు, ఇతర వివరములకు మామ నేరులో తెలుపగోరెదము. మద్రాసు రాజధానివారివద్దనుండి వచ్చు విచారణలు ప్రత్యేకముగా గమనింపబడి, ఏకము కావలసినను మిక్కిలి జాగ్రత్తతో వారికోరిక మేరకు పంపబడును.

వై కంపెనీ ప్రతినిధి

ఓనర్సు స్ట్రాలువద్ద ప్రతిరోజును హాజరుగా నుండి మీకు కావలసిన వివరములను తెలుపును.

మీరు మేలురకము

ఇండియా జవిల్లీ దినుసులను వాఢరలకు కొనుటకు వీలుగా నున్నప్పుడు ఏల మీరు మిత్రమును విడేశములకు పంపవలెను?

వెలువడినది! త్వరపడుడు నీతినిధి

(ఆంధ్రగ్రంథమాలయం దైదవకునునుము.)
పూర్వ మెప్పుడో భారతిముండగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండు వేలయొడ్ల క్రింద తిబెటు దేశమునకుఁ బోయి యాభావలోనికిఁ బరివర్తితమై యిటివల నీనా చక్రవర్తిచే సుసాదితమై చీనాభావలోనికి, తర్వాత నింగ్లీషుభాషికిఁ బరివర్తితమైన యుత్పన్ననీతిగ్రంథమున కిది మధురముగు నాంధ్రవచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. నూనడుసుజీవితమున కావశ్యకములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వితో జేటగా నూటిగా నీగ్రంథము చెప్పుచున్నది. క్రొను నైజ నిండు క్యాలికోబైండు. వెల రు. ౧-౪-౦.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, తపాలాపెట్టె నం. 212 రు, చెన్నపురి

ఉత్త అన్యాయము

లాండ్స్ టీర్స్

లోకర్నో భావమునకు విరుద్ధము

ప్ర్యాంకో - జర్మనీ సఖ్యతకు అడ్డు

దెల్లీ, డిసెంబరు 22:—ఉదయపు పత్రికలన్నియు లాండ్స్ టీర్స్నుగూర్చి అగ్నిహోత్రమును గురించుచున్నయవి. ఒకమూల జర్మను రాష్ట్రము నాక్రమించుకొనిరి. ఇట్టిదారుణ కృత్యములను నిర్భయముగ ఎట్టిశిక్షయు లేకుండ సల్పుచున్నారని. అట్టితరీ ప్ర్యాంకో జర్మను సఖ్యత కుదురుట అసాధ్యమని ఏకగ్రీవముగ చాటుచున్నది.

ఈతీర్పుచే జర్మనీలో అన్నిపక్షములు ఏకముగావచ్చునని లోకలంకీరు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

లోకర్నో ఒడంబడిక ఎంతవరకు త్రికరణబద్ధిలోకిబడెనో నేడు దీనివలన విజము బయల్పడినదని క్రుజిటెగుపత్రిక చాటుచున్నది.

ప్రస్తుత మరల జర్మనీకి మోసపు టభయములను ఇచ్చునపుడు లాండ్స్ టీర్స్ను మించిపోజాలమని టగిస్ జిటెగు పత్రిక చెలుపుచున్నది.

వాంతకుని విడిచిపెట్టి బబ్బలెన్నివానిని క్షించిన తీర్పు ఉత్త అన్యాయము గాని వేరొకటిగాదని ఆల్లి జిమిని జిటెగు పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

హెర్వాన్ హోయెస్పిగారి ద్వారా లాండ్స్ టీర్స్ను గురించి తమ ఆసక్తులను ప్రకటించి జర్మనులు చెలుపుచున్నారు. ఇట్టితీర్పులు ప్ర్యాంకో - జర్మనీపైత్రిక ముప్పనియు మరల ఈ విషయమును పునర్విచారణ గావించవలె ననియు ప్రకంచి ప్రభుత్వమునకు చెలుపుడని ప్యాంకిసులో నున్న జర్మను రాయవారి పుత్రులు జేసిరి.

ప్ర్యాంకో, డిసెంబరు 22:—ప్ర్యాంకో వార్తాపత్రికలు జర్మనుల కోపమునకు చలించలేదు. త్రాగి కొట్టుకొను బబ్బలటలో సాక్ష్యమును ఏర్పిరిగితిర్పుజేయునపుడు ఇటులనేఇట్టి గందరగోళములో తీర్పు లేర్పడునని ప్ర్యాంకో వార్తాపత్రికలు చెలుపుచున్నవి. జర్మనులకోపము ఉత్త అదావడి తప్ప మరేమిగాదను చున్నవి. న్యాయస్థానమునకు వచ్చినవారికి తక్కువ శిక్షలు, రానివారికి ఎక్కువశిక్షలు బడె ననుచున్నవి. లెట్ట పక్షపు పత్రికలుమాత్రము లాండ్స్ టీర్స్లో అనుభూతి జెందినవి.

ఆధునికవిమానములు నిరుపద్రవమని రుజువు జేయుచు గొప్ప ఎత్తయినకొండలమీద పయనముజేసిరి. జాకొలిమింగు జెట్ట హింగ్లర్గార్లు.

సామ్రాజ్య వైమానిక ప్రచారము

వైమానికమంత్రిపరీక్ష

రుగ్బీ, డిసెంబరు 22:—నిన్ను నేపిల్లునుండి సర్ సెప్టెక్ బ్యాంకుగారు బయలుదేరి వెళ్లిరి. ఆసంగతి తెలియుటకు లెంతి ఆలస్యముగ చేరుటచే కెయిరో కరాచీ ప్రచార మంతవరకు సాగినదో జెప్ప వీలులేకుండెను. నేపిల్లునుండి విమానము బయలుదేరిన పిదప ఇటలీ తీరమున పెనుగాలి నెగుర్కొనెనట. వైమానికపయనము సాగుటకు వలయు చునుట గావలసి యుండుటచే కొంతసేపు ఆగవలసి వచ్చెను. మూల్తా నేడువయము 10 గంటలకు జేరెను. ఇండియా పయనములో మధ్యప్రాచ్యముననున్న వైమానికదళములను సెప్టెక్ బ్యాంకు గారు పరీక్షించెదరు ఢిల్లీ జేరినతరువాత. ఇండియాలో ఏమి చేయవలసినదీ ఆలోచించెదరు. ఈ సమాచారము పూర్తి అయినపిదప వైమానికమంత్రి స్వయముగ అధినివేళ వైమానిక పటాలము లన్నిటిని పరీక్షించెదరు.

కెయిరో కరాచీ పయనపు విమానములలో ఒకటి మూల్తా నేడు 12-30 గంటలకు జేరెను.

భారతదేశవిమానము

'సిటీ ఆఫ్ ఢిల్లీ' యని నామంబిడెదరు.

మీ కందరికిని సంతోషకరమైన క్రిస్మస్ పండుగ!
మీరు క్రిస్మస్ సెలవును, నూతన సంవత్సరపు సెలవును హాయిగా
వెల్లర్పు గ్రాండు సర్క్యుసునందు గడుపుడు
వేడుకలు — ఎస్.ఎస్.ఎస్. మైదానము

ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సాయంత్రము 5-30 గం., రాత్రి 9-30 గం.

25-12-26 తేది శనివారమునుండి ప్రత్యేకమైన, గొప్పయేర్పాటుగలదు. వైర్యశాలిమైన డెవిల్ లూసియో గొప్పవైర్యమును, ఉత్సాహమును కలిగించునట్టి మోటారు సైకిల్తో దుముకుట, పగిలిన నీసాలపై వట్టిపాదములతో ప్రాణమునకు తెగించి మిస్ వెస్ సెల్లియా దుముకుట, ప్రాఫెసరు యల్ యెట్, సుప్రసిద్ధ ఫ్రెంచిశాండ్ గారు మద్రాసునకు వచ్చుట యిదిమే మొదటిసారి.

క్రిస్మస్ పండుగవారమునకు మిక్కిలి అద్భుతమైన ప్రావైటరు కార్యక్రమము గలదు. మేనేజరు. ఎస్.ఎస్.ఎస్. మహామెడ్,

నికరమైన నాణ్యము అందు ప్రసిద్ధిపొందిన ఘనత!

మా పోటీదారులు విదేశీయులు, స్వదేశీయులు మా సుప్రసిద్ధమైన

మైసూరు చందన సబ్బు

మాదిరిగానే నయమైనట్టి, కృత్రిమమైన సబ్బులను తయారుచేయుచున్నారు. అందుచేతనే మాసబ్బులు నికరమైన నాణ్యము గలవని వారే స్పష్టముగా అంగీకరించినట్లు రూపించబడుచున్నది.

ప్రసిద్ధిపొందిన ఘనత మాసబ్బులయొక్క శ్రేష్ఠతను వాడుటకై మా కార్యాలయమునందు విడువని పరిశోధనలచే గలిగిన ఫలితమని గ్రహించవలెను.

సబ్బులను కొనుగట్టివారిలో ప్రతిబుద్ధిమంతుడు మైసూరు చందనసబ్బును వాడుటచే సంపూర్ణమైన తృప్తి కలుగుచున్నదని తెలుసుకొని యున్నాడు. ప్రపంచమునందు తయారు చేయబడునట్టి వాటిలో దీనికి సమానమైన దేదియును లేదు. మా మాటయందు సమ్యక్ము లేకయున్నచో ఒక బిళ్లను కొని

మీరే దీనిని విమర్శించుకొనుడు

ఇతరమైనవి యివ్వనట్టి సంతోషమును మైసూరు చందన సబ్బులు యిచ్చుచున్నవని మీరు ప్రశంసించురు. చందన కట్టుకు మైసూరు జన్మస్థానము. అందుచేతనే మైసూరు మాత్రమే ప్రపంచమునం దుండునట్టివాటిలో శ్రేష్ఠమైనట్టి చందనపత్తులను సరఫరాచేయగలదు.

గవర్న మెంటు సోప్ ఫ్యాకర్టీ బెంగుళూరు.

దక్షిణఆఫ్రికాలో మార్పు

క్రాంతి మార్పు

రుగ్బీ, డిసెంబరు 22:—సామ్రాజ్యసభనుండిచ్చి హార్టి జాగుగారిచ్చిన యువన్యాసములచే అత్యుత్సాహమున దేశమంటు గలుగుచున్నది. దేశములో రాజకీయభివృద్ధి గల్గునని వార్తాపత్రికలు చెలుపుచున్నవి. క్రొత్తపక్షముగూడ ఏర్పడు ననుచున్నారు.

పనిలేని కార్మికుల సంఖ్య

రుగ్బీ, డిసెంబరు 22:—ఈవారము కార్మికమంత్రివర్గ మువారు పనిలేనివారిసంఖ్య 95000 తగ్గెనని చెలుపుచున్నారు. గనుల పని ఆగిపోయినపుడు పనిలేనపుడు ఇచ్చులాభములను పనివాండ్రుకీయలేదు. వర్తకపుతగాదాలచే నిలిచిపోయినవారికి ఇవ్వలేదు. ఇంతవరకు పనిలోజేరినవారికి ఇవ్వననుటలేదు. కొన్ని విషయములలో మాత్రము వర్తకపు తగాదాచే ఆక్షేపణయున్న వారిని గనుల పనివాండ్రు పట్టిలో నమోదుజేసికొనుటలేదు.

రుమేనియారాజు

బుకారెస్టు, డిసెంబరు 22:—శత్రువికృతి అయినపిదప రుమేనియారాజు స్వస్థత గాంచెను. ప్రక్కనుండిలేచి తిరుగుచున్నారని ఆరోగ్యపరిశీతులు తృప్తికరముగనే యున్నవి.

ఆతని రాణికి చెరిపిన ప్రభుత్వ క్రింద అంగీకరించుచు ఆమె సిన సేవకది తగియున్నదనిరి.

కావలెను

ఈ పురపాలకసంఘము నిర్వాహకత్వము క్రిందనున్న ఉద్యోగములకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. జీతము, యోగ్యత, సామర్థ్యము ననుసరించి యియ్యబడును. యోగ్యతగలవారుమాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

1 శానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరు, ఓవరుశీరు ఈ రెంటి యందును అనుభవముగలవారు, 2 శానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరు, 3 సబ్ ఓవరుశీరు, 4 వాక్సినేటరు, 5 హైస్కూలుకు ఉరుడు మునిషి. ఎలిమెంటరీ పాఠశాలకు, (6) 4 గు హైయర్, లోయర్ గ్రేడు ట్రెయిందు ఉపాధ్యాయులు దరఖాస్తులను ఈ దిగువ విలాసమునకు 15-1-1927 తేదిలోగా చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

మునిసిపల్ కౌన్సిల్ } ఎం. బి. కొండప్ప
తాడిపత్రి } చేర్మన్.

స్వామి శ్రద్ధానందుని ఘోర మరణము

ఎవ్వడో తురక తుపాకితో కాల్చి చంపుట

రక్షింపబోయిన ధరంసింగుకు తీవ్రమైన గాయములు - వాని స్వేటుమెంటు

ఢిల్లీలో పాపులన్నియు మూయబడుట - ఇతర కొట్లాటలు

ముద్దాయి అరెస్టు చేయబడుట

గౌహతీకాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందు మార్పులు

నాయకుల సంఘములు

ఢిల్లీ, డిసెం 23:—నేటిసాయంత్రము నూడు ముప్పాతిక గంటలకు అడ్డూల్ బషీరు (వీనినరియైన పేరు అడ్డూల్ రషీదు అని తెలిసినది) అనునొక తురకవాడు హిందూనాయకుడగు శ్రద్ధానందు స్వామిని తుపాకితో కాల్చి చంపెను. స్వామియనుచు డగు ధరంసింగు స్వామిని రక్షింపబోయి తీవ్రమైన గాయములపాలయ్యెను. ఢిల్లీపట్టణమంతయు సట్టుడికినట్లుండికి పాపులన్నియు మూయబడుచున్నవి. పోలీసువారు తగు జాగ్రత్త తీసుకొనుచున్నారు. అడ్డూలు బషీరును అరెస్టుచేసిరి.

ధరంసింగును ఆస్పత్రికి తీసికొని పోయిరి. స్వామిదేహము శవశిక్షకొరకు గొంపోబడుచున్నది. అంత్యక్రియలు రేపు జరుగును.

వివరములు

ఢిల్లీ, డిసెం 23:—స్వామి శ్రద్ధానందుడు విషపాతము పురోగమమునండి (బ్రాంకో-న్యూమోనియా) కొద్దిగా తేప్పరిల్లుకొని పంపముమీద పరుండియుండెను. మధ్యాహ్నము మాడుముప్పాతిక గంటలకు అడ్డూల్ రషీద్ అనుతురకవాడొకడు లోపల ప్రవేశించి స్వామిని చూడగోరుచున్నానని చెప్పెను. లోపలికి తీసుకొనిపోగా స్వామిచేరువకుఁబోయి రివాల్యరును నరుసగా రిపర్యాయములు ప్రేల్చెను. స్వామికి మెడమీదను గొంతుమీదను తీవ్రమైన గాయములుతగిలెను. స్వామివారిని విశ్వాసముతో ననుసరించుచున్న ధరంసింగు అనునాత డేసయమున స్వామినిరక్షించుటకై అడ్డపడిపోయి తీవ్రమైన గాయముల పాలయ్యెను. కుడితోడమీద పెద్దగాయము తగిలెను. స్వామి 71 సంవత్సరములయస్సు గలవాడగుటచే గాయములబాధ కోర్పుకొనజాలక వెంటనే ప్రాణములనిడిచెను.

20 నిమిషములైన తరువాత పోలీసుఅధికారులు కొంతపోలీసుదళముతో అచ్చటికివచ్చిరి. సబ్ సెక్టరు ఇంటిలో నున్నవారి సహాయముతో హంతకుని చుట్టుముట్టి రివాల్యరును చూపి బెదిరించి పట్టుకొనిరి.

పిమ్మట సర్దార్ ఛోటాసింగుగారు ధరంసింగు వద్దనుండి సాక్ష్యమును రికార్డుచేసి వానిని ఆస్పత్రికి బంపెను. అతనినితీరి ఆస్పత్రిలో చాలిక్టివముగ నున్నది.

ఈ విషాదవార్త పట్టణమంతయు మహాగ్నిబాల్లవలె నాలుగుమూలలకును నిమిషములో వ్యాపించెను. జనులందరును గంపులు గంపులుగా స్వామివారి అంత్యసంస్కరణము చేసుకొని పోవలెనని వచ్చిరి. అచ్చటనున్న పాపులన్నియు వెంటనే మాసివేయబడెను. పట్టణమంతయు పాడుబడినట్లుండెను. అధికారులు తగుశ్రద్ధతీసుకొని యింక అల్లరులు జరుగకుండ చూచుచున్నారు.

మరికొన్ని వివరములు

స్వామివారి అనుచరులు చెప్పినట్లుగా శ్రద్ధానందుడు వెంటనే మరణించెను. చాలకాలమునుండి స్వామికోరకు అనేకమంది వచ్చిపోవుచుండిరి. ఈఘోరమరణమున్ని చోట్లను గొప్ప విచారము కలిగించినది. హంతకుడు అడ్డూల్ బషీరు 4 గంటలైన తరువాత వచ్చి స్వామిని చూడవలసిన పని యున్నదనియు ఇస్లాము మతము ను గూర్చి అవసరముగా మాట్లాడవలసియున్నదనియు అచ్చటనున్న ధరంసింగుతో చెప్పెను. వానిని లోపలికి పోనిచ్చుటకు ధరంసింగు కిష్టములేదుగాని స్వామి వానిని చూచుటచే లోపలికి తీసుకొనివచ్చుచున్నానని చెప్పెను. హంతకుడు తనయుద్దేశ్యమును తెలియబరచెను. కాని స్వామివారుమతవిషయములనుగూర్చి చర్చించుటకిష్టము చాలబలహీనముగానున్నదనియు మరియొకవాడు రావలసినదనియు కోరెను. హంతకుడంత దాహముగానున్నదని అడుగగా వానికినీ రిచ్చి త్రాగుటకు బదుటికిగొంపోయిరి. నేననుడు త్రాగిన గ్లాసును తీసుకొని లోపలికిపోయెను. ఇదియే అవకాశముకొని రివాల్యరుతో స్వామిని కాల్చిచేసెను. తరువాత జరిగిన పోరాటములో ధరంసింగుగూడ గాయములు తగిలెను. ఆతడు చెంట్టనే పోలీసువారికి పట్టుమెంటు నీయలేకపోయెను. అంతయు జరిగిన తరువాత డిప్యూటీ కమిషనరు రప్పకు వచ్చెను.

హంతకుని పేరు

హతుకని పేరు అడ్డూల్ బషీరుగాక అబ్దుల్ దిద్దని తెలియచున్నది.

ధరంసింగుని స్వేటుమెంటు

స్వామిశ్రద్ధానందుని సేవకుడగు ధరంసింగు గొంతున ప్లే మెంటు అస్సోసియేటెడ్ ప్రెస్సువారి కిదివరకు తెలిసిన కథనమునే ఖాయపరచుచున్నది. ధరంసింగిట్లు చెప్పెను:—

స్వామిజీకి కొంతకాలమునుండి జబ్బుగానుండి మంచములో నేయుండెను. సాయంకాలమున సుమారు 4 గంటలకు స్వామి లోపలికిపోయినతరువాత నేను తలుపువేసితిని. ఈలోగా హంతకుడు మెల్లెక్కినవచ్చుచుండగా నేను వానిని కలుసుకొని పనియేమని అడిగితిని. స్వామిజీనిచూడవలెనని ఆతడుచెప్పెను. స్వామిజీ మంచములో నున్నాడనియు చూచుటకు పిలువేదనియు నేను చెప్పితిని. ఆతడు చూడవలెనని చెప్పుటచే సరేనని యొక గది లో కూర్చుండి మంటిని. తరువాత కొంతకాలము నే పటికే నన్ను స్వామిజీ పిలువగా నేనులోపలికిపోయి దేహము శుభ్రపరచుకొనుటకై స్వామికి నీరిచ్చి యుంటిని. నేనెవ్వరో వచ్చియున్నారని చెప్పగా స్వామి వానినిలోపలికి పిలిచెను. వాడులోపలికిరాగానే పనియేమని స్వామిఅడుగగా ఇలామునుగరించి కొంత మాట్లాడవలెనని యున్నదని వాడు జవాబుచెప్పెను. స్వామి తనకు జబ్బుగానుండుటచే ప్రస్తుత మావిషయములనుగరించి మాట్లాడజాలననియు మరియొకవారు వచ్చిన సంతరించెదననియుచెప్పిరి. అంతకుంతకుడు త్రాగుటకు నీరు కావలెనని చెప్పెను. నీటికొరాయి గదిబయటనుండుటచే నీరిచ్చెదను నావెంటరమ్మని నేను చెప్పితిని. అంతసాకు నావెంటవచ్చి నీరుత్రాగి వెంటనే వెనుకకు పరుగెత్తి స్వామి పరుండియున్న గదిలో జొరబడి గుండెలలో రెండుమార్లు తుపాకిని (పేల్చి) స్వామిని చంపెను. నేను దీనిని చూచి గొల్లపెట్టి వెనుకనుండి బోయి వానినుండి ఆయుధములూని వానిని పట్టుకొనుటకు నేను ప్రయత్నింపగా నాతోడయందు వాడు రెండుమార్లుకాల్చెను. ఈగల్లంకంతయు విని స్వామివారి కార్యనర్థి ధర్మసాలుడు పరుగెత్తుకొని వచ్చి ముద్దాయిని పట్టుకొని పోలీసువారికి వప్పగించెను. ముద్దాయి ధర్మసాలునిగూడ కాల్చుచున్నాడను. కాని, పిస్తోలు పనికిరాకపోయెను. ముద్దాయి లోపల ప్రవేశించినప్పటికి ఉపయోగపడని గుండ్లు రెండే యుండెను.

ముద్దాయి వర్ణన

అస్సోసియేటెడ్ ప్రెస్సు ప్రతినిధి ముద్దాయిని పోలీసుప్రేక్షకునందరూ చూచెను. వానిపేరు అడ్డూల్ రషీదు. వాడునల్లగా పొడుగుగానుండును. వానికి వయస్సు సుమారు 45 సంవత్సరములుండును. గడ్డముగోరెనైన వెంట్రుకలుగూడ కలిగి హాజీ వలె నుండును. ఢిల్లీలో జామ్యునుసేదనవచ్చున్నట్లే

జాబజారులో వీనికాపురము. ముద్దాయి తన నేరమును ఒప్పుకొనినట్లు తెలియుచున్నది. స్వామిజీ శరీరమింకను అచ్చటనే యున్నది. కాని శవపరీక్షకొరకై అది గొంపోబడునని తెలియుచున్నది. అంత్యక్రియలు రేపుజరుగును.

మరికొన్ని కొట్లాటలు

స్వామివారి మరణానంతరమున బంటాపాక్ ఘోడ్లమీదను ఆమట్టుప్రక్క ప్రాంతములలోను మరికొన్ని కొట్లాటలు జరిగినవి. రోగులు మహమ్మదీయులకు గాయములుతగిరి ఆస్పత్రిలో చేర్చుకొనబడిరి. ఒక హిందువునకు స్వల్పముగా గాయములు తగిలెను. పోలీసువారు పట్టణములో కాపలాగాయుచున్నారు. అంతయు శాంతముగానున్నది.

పోస్టుమార్టెముపరీక్ష రేపుజరుగును. తదనంతరము ఉత్తర క్రియలుజరుగును. హంతకుని సరియైన పేరు అబ్దుల్ రషీదు.

పట్టణసీతి

ఢిల్లీ, డిసెం 23:—సాయంకాలము 6-15 నిమిషముల లయకు ఇతరవిశేషములెవ్వయు జరుగలేదు. కాని భయమంతయు అరిగిపోలేదు. ఉత్తరహిందూస్థానమున మిక్కిలి గొప్ప వాల్లలో నొకరగు శ్రద్ధానందుస్వామియొక్క అకాలఘోరమరణవార్తవిని పట్టణమంతయు దుఃఖించుచున్నది. తీవ్రమైన వపడిసెము (బ్రాంకో-న్యూమోనియా) బాధనుండితీరు మొన్ననే విముక్తులైరి. స్వామికిఁబంపితిరిగినదని డాక్టరు నాలుగురోజులక్రిందటనేచెప్పెను. జబ్బుగానుండుటచే వారు కాంగ్రెసుకు పోషకములేదన్నమాట అందరికిని తెలిసినదియే. వైస్రాయిగారు మొన్నయువస్వామిచ్చినతగవారే చల్లారీపోవుచున్నవలె వైష్ణవము లిందు పలనని గిరిగి పెచ్చు పెరుగగలవు. పట్టణములో కాంతిని నెలకొల్పుటకు విశేషప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. క్రిస్తము సుపండుగయని పాపులలో వర్షపులనుకొనుకొన్నట్లుకై వచ్చినవారు తిరిగి పోవలసివచ్చినది. విషాదవార్త తెలిసిన రినిమిషములలోనే పాపులన్నియు మూయబడి అందరు నీనిషయమును గరించియే మాట్లాడుకొనసాగిరి.

దుఃఖివార్త వ్యాపించుట

నాయకులసంఘములు

లాహోరు

లాహోరు, డిసెంబరు 23:—ఢిల్లీలో ఉద్దేకములుగల మహమ్మదీయుల డెవ్లడో స్వామిశ్రద్ధానందును చంపినను ఘోరవార్త నేటిసాయంకాలమున లాహోరుపట్టణమును వ్యాపింపగనే హిందువులలో భయమును క్రోధమును కలిగెను. ఈ వార్త పట్టణమంతయు వ్యాపించుటతోడనే హిందువు లిఘోరకార్యమును తీవ్రముగా ఖండించుచున్నారు. అహంతకునియెడల కొందరు మహమ్మదీయులుగూడ అసమ్మతిని వెలియిచ్చిరి.

హంసరాజు గారు

ఆర్యపరిషత్తు ప్రతినిధిసభకు అగ్రగణ్యులును పంజాబునాయకులును ఒకప్పుడు దయానంద ఆంగ్లోవైదిక కళాశాల ప్రిన్సిపాలును అగు హంసరాజుగారు పంజాబుహిందువుల కీడిగువ సంఘము నొసంగిరి.

స్వామిశ్రద్ధానందునిమరణమువలన హిందువు లుద్దేకపూరితులుకాగూడదు. వైగా వైదికధర్మప్రచారమును మరింత కార్యదీక్షతో నడుపలెను. ప్రస్తుత సమయములందు పనికి రాకపోయినను ఇట్టిఘోరహత్యలు మత అసహనమును మాత్రమే తెలియజేయగలవు. స్వామి శ్రద్ధానందు డిట్లు దయావిరహితముగ హత్యచేయడెననుదుఃఖివార్తవి నగానే ఒడలు ఝల్లునునెను స్వామి తనజీవితమును ఆర్యసహజము దేశసేవలను ధారపోసివాడు. వీరిఘోరమరణమునుగూర్చి హిందూదేశమున దుఃఖించినవారుండరు. తాను తలపెట్టిన సేవ కొరకే తనప్రాణములనుగూడచినవకు అర్పించియుండుటచే స్వామిజీవూత చరిత్రుడయ్యెను.

దివాక్ చమత్కలాలు

గారిట్లు తెలిపిరి:—నాజీవితకాలమందు నేను విన్నట్లు వంటి ఘోరవార్తలలో స్వామి జీవహత్యయొకటియైయున్నది. నానుభవము తెలుపుటకు నాకు మాటలుచాలకున్నవి. ఆమహనాయకుడు హిందూదేశయువకుల కెప్పటి కప్పుడు నూతనోత్సాహ మొసంగుచుండెను. ఇంతకంటె దారుణమైనది, ఇంతకంటె దుఃఖకరమైనది మనచరిత్రలో నింకొకటి యుండబోదు ఈ మహామహుని మరణమువలన హిందూదేశములోని హిందువు లొకసూపాము నేర్చుకొనవలెనని నేను భగవద్గురు ప్రార్థించుచున్నాను. జాతీయజీవనములో నశించజేయబడకుండ మిమ్మును మీరు రక్షించుకొనగోరినట్లుయిన మీసంఘము ఒక్కటిగా వలెనని చెప్పుచున్నాను.

మహర్షి కృష్ణ

పంజాబు సరిహద్దు రామ్రాము, జమ్మూ, కాశ్మీరము, బెల్గాచ్చి నానమల ఆర్యసమాజముల ప్రతినిధిసభయగు ఆర్యప్రతినిధి సభకు గౌరవకార్యదర్శియగు స్వామి శ్రద్ధానందుని మరణమునుగూర్చి మహర్షి కృష్ణగారిట్లు చెప్పిరి:—

స్వామిజీ హత్యకేయబతునలన ఆర్యసమాజముయొక్క కీర్తి మరింత వ్యాపించినది. స్వామిజీ తనతోపాటు ఆర్యసమాజము కొరకై పోయిబసిన పండిత శేషరామగారికివలెనే వతె ప్రజలమీద అసహనభరితముల పాలయ్యెను. స్వామిజీచేసిన గొప్ప కార్యములలో సారిధ్వారమునందు స్వయంప్రభాతీయ విశ్వవిద్యాలయపును గురుకులమును స్థాపించుట ఒకటియైయున్నది. స్వామియొక్క జీవితచరిత్రయందయు తాగముతోనే మాడుకొనియున్నది. ఆయన సరమపనించుటమాడ ఆయన తలపెట్టిన మహాత్కార్యమునకు తగినట్లుగా నున్నది. వారియాత్మును సం తోషపెట్టవలెనని హిందువులు వారు తలపెట్టినవనిని అమితోత్సాహముతో కొనసాగింపవలసియున్నది.

పాండవనగరమున దుఃఖసముద్రము

ఆర్యక్షుని యూరేగింపునిలుచుట

పాండు, కాంగ్రెసు కాంపు, డిసెం 28:—శ్రద్ధానంద స్వామి ఎన్ఫోర్స్ యొక్క తురకవానిచేత రివాల్యూరుచే కాల్చి చంపబడెనను ఘోరవార్త యిప్పటికి వ్యాపింపగానే ఒక్కమారుగానే అందరును దుఃఖసముద్రమున మునిగిపోయిరి.

హిందూమహాసభ మొట్టమొదట 27, 28 తేదీలలో జరగవలెనని ఏర్పాటు చేయబడినది. కాని, మార్పులేమైన జరుగునేమో మాడనలసియున్నది. పండిత మాలవ్యాగా చెప్పటమండి ఎచ్చటికి వోవునది యింకను తెలియకుండుటచే యింక నేడియు స్పష్టముగా తెలియకున్నది కాంగ్రెసున కామహానీయుడు ఖనమైన సేవను జేసియుండుటచే అందరును దుఃఖసముద్రమున మునిగియున్నారు. 1919లో పంజాబు అల్లరులు జరిగినప్పటినుండి వారు జేసిన కేవల సంవత్సరము లలంబుకొనిరి. ఈఘోరవార్త హిందూనాయకులను నేడివచ్చితిమిచ్చిన అల్లులు కలాంజదు పంటి మహమ్మదీయ నాయకులకును దుఃఖము కలిగించినది. ఆర్యక్షుని యూరేగింపు నిలకడయబడినది.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

స్వామివారి మరణమునుగూర్చి అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు ప్రతినిధితో నిట్లుచెప్పిరి.

స్వామి శ్రద్ధానందుడు ఘోరమరణము పాలయ్యెనను వార్తనామిద పిడుగునల బడినది. మేము చిన్నప్పుడు చదువుకొనుచున్నప్పటినుండియు స్నేహితులము. నాకంటె ఆయన పెద్దవాడగుటచే ఆయన ప్రెక్లాసులోనే చదువుచుండెడివాడు. మాలోనాకు కొన్ని అభిప్రాయభేదములున్నను మేమెప్పుడును సోదరులవలెనే మెలంపించుటమి. కావున నాకు గలిగిన నష్టమపారము. కాని దేశమునకుకలిగిననష్టమంతకంటె అపారమైనది. హిందూనాయకులలో వికాలమైన జాతీయదృక్పథముగల కొలదినుండియు ఆయన యొక్కడై యున్నాడు. అభిప్రాయభేదము లున్నను మహమ్మదీయులలో గూడ ఆయనయందు గౌరవము గలవారిని నేనెరుంగును. వారు హిందూ మహమ్మదీయ ధైర్యతకుగూడ కృత నిశ్చయములై యున్నారని గూడ నాకు తెలియను. స్వరాజ్యబాబుమీదనున్న హిందూదేశాభివృద్ధికి విక్రమి యననరమున హిందూమహమ్మదీయ స్నేహభావములకు ఎప్పుడో యుక్తకృపారితృప్తైన మహమ్మదీయు డొకడు స్వామిజీని దారుణముగా హత్య గావించుట అంతరాయము కాగూడదు.

పశాలానా అబ్దుల్ కలాం అజదు

ఈవార్త విని నావననన్న మిక్కిలి యోభించినది. వారికి చాల జబ్బుగాను నున్నది. నాకు కొద్దిరోజులక్రిందుటనే తెలిసినది. మరల మహమ్మదు లీసమయమున పనికిరావని ఢిల్లీలో హిందూ మహమ్మదీయుల సమ్మేళనమునకును, ఎవ్వడో యుక్తకృపారితృప్తైన మహమ్మదీయు డొకడుగూర్కెనును చేసినందున లన మహమ్మదీయసంఘమున కంతకును కళంకము రాగూడదు ఎవ్వడోపెచ్చివాడు హిందూనాయకుని చంపినాడు. ఈవిషయము దేశాభివృద్ధికి అంకుముగా నిలువరాదు. ఇంతేగాక దేశమంతయు అందరికిని సరియైన జాతీయవిద్య లేననునంగతిని కాంగ్రెసు నిర్దుష్టముగాలక్షణముగా తెలుసుకొనవలసియున్నది. ఈపని జరుగునప్పటియందుల ఒక్క నెట్టునని కార్యము దేశాభివృద్ధికి అంకుముగా నిలువవచ్చును అని చెప్పిరి.

స్వామి సత్యదేవు

గా రిట్లుచెప్పిరి:—స్వామి శ్రద్ధానందుడు మహాయోధునివలె తనవిధులను నిర్వర్తించుచునే ప్రాణములనువిడిచిరి. నాకి మరణమునుగూర్చి అసూయగూడ జనించుచున్నది. మతోద్రేక పూరితమైన నహమ్మదీయు లెవ్వరైన నీహత్యలన యిష్టాముకు నేనజేసినట్లుగా తలంతురేని వారు మిక్కిలి సారబడుచున్నారు. శుశ్రిసంఘోద్యమములో స్వామిసానము నాక్రమించుటకు వేయిమందిశ్రద్ధానందులు బయల్పడలేదరు.

రఫీలహమ్మద్ కిద్దాయిగారు (యం యల్. ఏ.)

ఈవార్త చాలదారుమైనది. దేశములో నేయేయభిప్రాయములుగల మహమ్మదీయుడైనను స్వామిజీ యిట్లుతీదారుణముగ దయారహితముగ హత్యచేయబడుటను ఖండిపకజాలకపోడని చెప్పిరి.

ఫూకన్ గారు

కాంగ్రెసున న్యూనంశుకార్యదర్శి ఫూకన్ గా రిట్లుచెప్పిరి:— ఒకమహమ్మదీయుడే స్వామిశ్రద్ధానందుని చంపినమాటవాస్తవమయ్యెనేని అతడు మిక్కిలియుక్తమగువాడైయుండవలెను. లేదాపిచ్చివాడైన నై యుండవలెను. ఎంతమందిహిందువులనుమహమ్మదీయులు తమమతములో చేర్చుకొన్నను హిందువులంతపనిచేయరుగావున మహమ్మదీయులుగూడశ్రద్ధానందునిచంపవలెనని యింతకంటె బన్నియుందురని నేననుకొనను. ఈదుఃఖకరమైన వార్త హిందువులను తప్పుడుప్రోచలలోనికి లాగ దని నేను తలంచెదను.

శ్రీ శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామి

మహమ్మదీయ హంతకునిచే, నధింపబడెను.

(రత్నా అండు కంపెని)

పండిత దేవరత్నశర్మ

అఖిలభారత హిందూ మహాసభ జేనరలు కార్యదర్శి పండిత దేవరత్న శర్మగారు స్వామిజీ మరణమును గూర్చి యిట్లు చెప్పిరి:—

పిడుగుపంటియావార్త విని నాకు నోట మాటేరాలేదు. స్వామి శ్రద్ధానందుడు వీరపురుషుడు. దానికి తగిన మరణమునే పొందెను. బహుశః అంతకంటె మంచిమరణము నతడు కోరియుండఁబు. ఢిల్లీనుండి వచ్చునప్పుడు నేను వారిని చూడగా భగవత్సన్నిధాన ము న కు పో వ లె న ని అ త డు చెప్పియుండెను. అట్లే జరిగినది. కాని ఆతడు విడిచిపెట్టిన స్థానము నాక్రమించుకొనుటకు మనలో నెవ్వరికిని సులభముకాదు. ఎవడో యొకహంతకు డాయనప్రాణముల హరించినను స్వామివారి కేరుమాత్రము శాశ్వతముగా నిలుచును. ఆర్యంతములు లేని యీకాలమున కాతడు గుర్తుపెట్టి యున్నాడు. అది అందరికిని సాక్ష్యముకాదు.

పెద్దనభ

స్వామిశ్రద్ధానందుని మరణమునకై భారతజాతియొక్క రుంధుమున తెలుపుటకుగాను పెద్దనభ రోడ్డుపట్టచేయబడినది. (అ. ప్రె. స్పెషలు)

మహాత్ము డత్సవము

శాంతియుతముగ జరిగినది

డక్కా, డిసెంబరు 28:—మహాత్మయత్సవము శాంతి ప్రసముగ జరిగెను. శ్వాస్థ్యముతోహడ అధికారవర్ధము పోలీసు వారును వెరి. (అ. రిల్లీ ప్రె.)

చ్యూబర్టు ప్రెస్ గారు

కేసు జనవరి 6 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడుట

రంగూను, డిసెంబరు 28:—ప్రెంచి దేశీయుడైన చ్యూబర్టుప్రెస్ గారు కొలదిరోజులక్రిందుట నొకయువతిని దెంచి హత్యగావించ యత్నించెనను నేరమున అరెస్టుచేయబడి నేడువిచారింపబడెను. సాక్షి మేజరురాబ్బనుగారు. ఆతనిమనస్సుకుదుటకాదని చెప్పిరి. అపాయకరమును పనుల చేయుచున్నాడనియు చెప్పెను. తిరిగి ముద్దాయి వైద్యాలయమునకు గొంపోబడెను. కేసు 6-వ జనవరికి వాయిదా వేయబడెను. (ప్రీ ప్రెసు.)

దాదఖండో సాంఘిక వైషమ్యములు

36 మహమ్మదీయ ముద్దాయిల అప్పీళ్లు

అలహాబాదు, డిసెంబరు 28:—అలహాబాదు సెషన్సు జడ్జి దాదఖండో సంఘవైషమ్యముల సందర్భమున సెషన్సు కంపబడిన ముద్దాయిలగు 36 గుర మహమ్మదీయులకును బెయిలు నడుగ, నీయన సెను. అబ్దులతీఫ్ కుప్రవాడగుటచే వానిని మాత్రము బెయిలుపై విడుదల చేసిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

బారిసాద్, డిసెంబరు 28:— సెషన్సుజడ్జి ఏలుఖారీ సత్కాగ్రహాల కేసులలో 12 రిని విచారించి తీర్పు చెప్పెను. 5ని హైకోర్టు కంపిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

ఫిల్లులపోరు తీరుట

వజ్రము ప్రభుత్వమునకు చేరుట

అలహాబాదు, డిసెంబరు 28:—ఫిన్లే న్యాయాధికారి ప్రభుత్వమువారికి రి వేల రూపాయల విలువగల వజ్రము చేరవలసియున్నదని తీర్పుచెప్పిరి. ఇదివరలో దానిని ఒకడు తక్కువ ధరకమ్ముచుండగా ఇది దొంగసొమ్మును తలంపు వానిని అరెస్టుచేసిరి. తరువాత ఇరువురు తమదని వాదించిరి. ఇది వారిదిగాదనియు, అందువలన ప్రభుత్వమునకు చేరవలసినదియని యు తీర్పుచెప్పిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

కోమిల్లా, డిసెంబరు 28:—తెప్పారజిల్లాలో కలరా అపాయకరముగ వ్యాపించుచున్నది. నూటికి 50 మంది రోగులు మృత్యువాతబడుచున్నారు. అధికారు లన్నివిధముల జాగ్రత పడుచున్నారు. (అ. ప్రె)

రంగూను, డిసెంబరు 28:—ప్రీవీకౌన్సిలువారు వి. యన్. అబ్దులు రహమానుగారి అప్పీలు కొట్టివేసినని తంతిచ్చి నది. (అ. ప్రె.)

‘సర్ జార్జి లాయిడు’ ఓడపై ప్రమాదము

బొంబాయి, డిసెంబరు 28:—ఓడకేవులో ఓడపంపింగు ఇంజనుకు డబ్బుతగిలెను. నష్టమెంతయో తెలియదు. ప్రయాణికులకు అపాయములేదు. బొంబాయి హార్బరు త్రవ్వట ప్రస్తుతమాగిపోవును. భీమావలన నష్టము పూర్తియగును. (అ. ప్రె.)

దక్షిణాఫ్రికాలో కొంత్రభావము

రుగ్గీ, డిసెంబరు 28:—దక్షిణాఫ్రికాలో హార్పి జాగు గారికి ఇచ్చిన స్వాగతమును బ్రూసుగారు లండనునుండి పోవుచు దెలిపిరి.

సామ్రాజ్యసభచే భయములు సడలిపోయెను. ముందేమి జరుగునది తెలియక భిన్నమనంబుతో హార్పి జాగుగారు స్వదేశమునకేగిరి. అట్టితరీ నేడు దక్షిణాఫ్రికాలో ఆసందియములు, పటాపందలైనవి. సంవృద్ధసంతృప్తి చేకూరినది. సహకారముతో వికమత్సముతో పనిచేయుటకు ఇచ్చి ఏర్పడినది. ఇదివరకెన్నడును ఇట్లులేదట. ఇంతకంటె ఎక్కువనేయకున్నను ఇదే మహా గొప్పసేవ యనిరి.

జపాను చక్రవర్తి సజీవులై యుండుట

లండన్, డిసెంబరు 20:—ఇంతవరకు జపాను చక్రవర్తి పోయినటుల భాయమును వార్తలు రా లేదని లండనులోనున్న జపాను రాయబారి తెలియజేసెను.

క్రొయిన్ స్కము స్వాండ్విగర్ల కన్పించెను.

అప్పటమైన కాయనూనె జంతువుల కొవ్వు చేరుట లేదు!

ఇందుచేతనే మీరు కోకొజెమ్తో వంటచేయవలెను.

ముఖ్యముగా శ్రేష్ఠమైన కాయనూనె దొరకకపోవుటచే హిందూదేశమునందు వంట పనులకు జంతువుల కొవ్వు అనగా నెయ్యివంటిది విశేషముగా ఉపయోగించబడుచున్నది. నెయ్యి పలుమారు కుళ్ళిపోవుట మాత్రమే గాక, ఎల్లచోట్లను యితర పదార్థములు అందులో కలుపబడుచున్నదని ప్రతీయొక్కరిని పూర్తిగా తెలియును.

కోకొజెమ్ అప్పటమైన చెట్లకాయనూనె. దానియందు స్వేచ్ఛగా గల కొవ్వు సంబంధమైన ద్రావకములు అంతగా లేదు. గనుక అది కుళ్ళిపోదు. కోకొజెమ్ ప్రస్తుతము గాలి లోన ప్రవేశించుటకు వీలులేనట్టి తగరపు డబ్బాలలో ప్యాకుచేయబడుచున్నది. గాన వాటిని ఏమిచేయను వీలులేదు లేక దాని యందు యేదైనను కలుపుటకు కూడ వీలులేదు.

ఇది ఉపయోగించి, చూడతగినది. నిజముగా ఇది నెయ్యి లేక విదేశములనుండి దిగుమతిచేయబడుచున్న ఇతర జంతువుల కొవ్వుకంటెను మిక్కిలి చౌకయైనది.

పురుగులు పట్టుటకు వీలులేనట్టి తగరపు డబ్బాలలో యుండును.

నెయ్యికంటెను శ్రేష్ఠమైనది, చౌకయైనది.

డాక్టరు ముత్తులక్ష్మి అమ్మల్ గారిని అభినందించుట

కాననసభా సభ్యురాలుగా నియమింపబడిన ప్రథమ హైందవ నారీమణి శ్రీమతి ముత్తులక్ష్మి అమ్మల్ గారిని అభినందించుటకై మద్రాసు హిందూసంఘ సంస్కరణసభయొక్క సభ్యులు ఆదివారము సాయంత్రము అధ్యక్షుని గృహమందు సభిజేసిరి. న్యాయమూర్తి సదాశివఅయ్యగారి సతి అధ్యక్షత వహించిరి. సభకు విచ్చేసినవారిలో శ్రీయుత కే. వ్యాసరావు గారు, ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు, నైదాపేట మనిషపలు కాన్సిలు సభ్యురాలుగు సుబ్బలక్ష్మమ్మగారును గలరు. సభ్యులందరును అల్పాహారము భుజించినతరువాత సభ ప్రారంభింపబడినది.

సదాశివఅయ్యగారి సతి అంబయ్య మహాదేవి శ్రీ ముత్తులక్ష్మిగారు కాననసభలో సుండుట జేయునకు మిక్కిలి శ్రేయోదాయక మని నుడివిరి.

కార్యదర్శి విశ్వనాథశాస్త్రి బి. ఏ. వి. ఎల్. లక్ష్మణ అయ్యరు, లయోలాకాలేజిలో ఉపాధ్యాయులగు శర్మ, అధ్యక్షులు డాక్టరు నింబకరు, గోవిందరాజుగారు వ్యాసరావు గార్లు తదనంతర ముపన్యసించిరి.

వ్యాసరావుగారి గౌరవమున మాట్లాడుచు ననేక సంవత్సరములకు ముందు తాను 'నేటిపుట్టెట్టును' పత్రికను నిర్వహించుచున్న కాలమున శ్రీమతి యాచంట రుక్మిణమ్మగారి తండ్రి శ్రీనివాసరావుగారు ప్రజలు తమిళ దూషించుచున్నను తనకుమార్తె బి. ఏ. వ్యాసయితరవలయునని పట్టుబట్టి యామెను రాజధాని కళాశాలలో చదివించు చుండిరియు భగవంతుని కృపవలన నేడు శ్రీనివాసరావుగారి యాత్మకు సం తోషము గలిగినదనియు నుడివిరి. ముత్తులక్ష్మిగారిని గురించి మాట్లాడుచు నామె కాననసభ్యురాలుగా నియమింపబడుట యంతయు సుచిత్రమనియు ఆమెయే కాన్సర్వేషన్ లో శిశు శ్రేయోదాయక విషయముల నిర్వహించుచుండినచో పట్టణము పరిసరములలో మేలు సంభవించియుండు ననియు నుడివిరి.

బాలికల విద్యాభ్యాసము విషయమయి మాట్లాడుచు మన స్త్రీలు అజ్ఞానులని నుడువుట హాస్యాస్పదమనియు ఆంగ్లము నేర్పినవారే విద్యావంతులు గారనియు నుడివిరి. (వినుడు వినుడు) తమకుమారులకే విద్య నొసంగజాలని స్థితిలో నున్నవారు మిక్కిలి ధనముగావలసినచదువు తమ కైదుకుగూడ చెప్పి

చుట దుష్టమనియు, ప్రస్తుత విద్యావిధానములో నున్న Commercial spirit (లాభవస్తుచిత) పోషకముననియు, ఖర్చు తగవలయుననియు నుడివిరి. (హర్షము)

డాక్టరు ముత్తులక్ష్మి బి. ఏ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్. గారు మాట్లాడుచు తమిళగౌరవించినందులకు తమకృతజ్ఞతను చెప్పిరి. తాను అరవములో మాట్లాడుచుండుట సదాశివఅయ్యరు సతిగారి ప్రోత్సహమే కారణమని నుడివిరి.

"నేను కాననసభకు నియోజితురాల నగుటచే నేను ఆంగ్లమునాని సోదరీమణులకంటె గొప్పదానినని మీరు తలంపవలదు. నేను విద్యావంతురాల నగుటచే ప్రపంచములోఁబరుగు సంగతుల బాగుగా నెరుంగగలను. నాకును వారికి నంతే భేదము. నేను వైద్యశాస్త్రము నెరింగియుండుటయే నేనకాననసభ్యురాలనుగా నియోజింపబడుటకు కారణము. పురుషులు స్త్రీల యభివృద్ధికి నెప్పటికిని యాటంకముల గల్పింపరు. నూరు సంవత్సరములక్రిందట స్త్రీలను దీనిని బావుటకు రాజా రామమోహనరాయి దన జీవితకాలమంతయు కష్టపడినది. ఇంతకన్న వేరేద్యుష్టాంత మన సరములేదు.

"మీరు యొకసంగతి గుర్తించియుండురు. స్త్రీ సంఘ సభ్యులు గోమేనుప్రభువుగారిని సంపర్కించినపుడు 'యాజ్ఞానికి జెందిన స్త్రీగావలెను, యాజ్ఞానికిజెందిన స్త్రీగావలెను' యని వారిని కోరలేదు. ఏ జాతికి జెందిన స్త్రీ యయినను కాననసభకు రాలవుటయే వారి మనోరథము (హర్షధ్వనులు). నేను స్త్రీపురుషులెల్లరకును నిర్బంధించితవిద్య నొసంగవలయునని పారాదేశను.

మనజాతిభేదములే మన దుష్టికి కారణము. ప్రాస్థులో మమ్మెంతయో గౌరవించిరి. ఇంగ్లాండులో మన దుష్టితెలిసి నది. దీనికి కారణమేమి? ప్రాస్థులో మన భరతమాతయొక్క పుత్రతత్వములను గూర్చియే ప్రజలెరుగుదురు. గాంధీ, తిలక్, టాగూరు వీరియందుగల గౌరవమే మాకు జరిగిన గౌరవమునకు గారణము. (హర్షధ్వనులు) మన బాలికల దుష్టితి విచారకరమయినది. మన బాలరు బాలికలు బలహీనముగానుండుటయేలే! పాశ్చాత్యదేశములు యంత యశోగ్ధముగానుండుటయేలే! మన బాల్యవివాహములే దీనికి కారణభూతములు. ఇప్పుడెవరికిని చదువుకొన్న భార్యలవసరములేదు. ధనముదెచ్చెడి భార్యలే కావలెను. మన పిల్లవాండ్రుకు. (నవ్వు) దీనికి కారణమేమి? మనకు జెప్పడివిద్యవిద్యయేకాదు. (వినుడు వినుడు) మనకు తగిన విద్య మన కాళాశాలలో జెప్పవలెను. మతమునకు ప్రాముఖ్యత నొసంగవలెను.

"నే నేను జేయగలనునో నాకేమియు గుర్తించుటలేదు. ఏలనన గుర్తింజుకొనుకొని నే న్నాతోకూడా నియమించిరా

నాకుసహాయమున నుండిది అదియులేదు (నవ్వు) మీకునాకక తజ్ఞతను మరలచెలుపుచు, మీకెల్లవృద్ధిసిగ్గున దను (హర్షధ్వనులు).

సదాశివఅయ్యరుసతి మాతృభాషయొక్క ప్రాముఖ్యతను గుర్తించవలయునని నుడివి సభను విరమించిరి.

(విలేఖరి)

18 పెన్నీల మారకపురేటు

బొంబాయి, డిశంబరు 28—బొంబాయిబులియనుపత్తెం జి వార్షిక సమావేశమందు 18 పెన్నీల మారకమురేటు గురించి అధ్యక్షుడు రామేశ్వరదాసు బీర్లాగారు వ్యాఖ్యగొనించెను. భారతదేశమునందు వ్యవసాయమే ప్రధానవృత్తియని మీరెల్లరెరింగిన విషయమే. రైతుల సంపత్తిపై భారతదేశాభ్యుదయ మాధారపడియున్నది. కరెన్సీ కమిషను సిఫార్సుల దొరతన మవలంబించినయెడ భారతదేశమునకు గల్గు అపాయము చెడుగు మన దేశములో ప్రముఖులగు సర్ పురుషోత్తమరాజువ్రాసిన ఆజ్ఞాప్రాయ ఆసమ్మతియందు వివరించెను. మన మీ విషయమై తరచి తరచి యొచించిన కొలదిని 18 పెన్నీల మారకము రేటు దేశ సాభాగ్యమున కనర్థదాయకమనియు దొరతనము మారకమురేటు (8 పెన్నీలుగ స్థిరపర్చు) ప్రయత్నం చుట దేశమునకు నష్టదాయకమనియు స్పష్టమగుచున్నది. 1920 సంవత్సరములో రిజర్వుఫండుతో జూడమాడుటచే, 50 కోట్ల భారతదేశమునకు నష్టము వచ్చెను. దేశాభ్యుదయము గోరువారి సలహా నాలకించి దొరతనము మీపరము రేటు (18) పెన్నీలుగా స్థిరపరచునని విశ్వసించుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

నెలకు రూ. 2. పోస్టు విద్య.

ఉర్దూ, (తురకము) ఇంగ్లీషు, సంస్కృతము, హిందీ, పంచాంగగణితము, జ్యోతిషము ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల ద్వారా నేర్వగలము. మీ ఇంటియందుండియే చదువవచ్చును. వారము నకు ఒకపాతము. భాష ౧ కి నెల ౧ కి రూ. ౨ 6 నెలలో మంచి జ్ఞానమురాగలదు. వేరే గ్రంథములు కొనవసరములేదు. మీ సంకేతము లన్నిటిని తీర్చగలము. మా పోస్టు ఖర్చులు మేమే భరింతుము.

అచ్యుతవిద్యాలయము బ్రాంచి (1) నైజాము. వెంగూరు, మధిరతాలూక. యల్. టి. యస్. రైల్వే.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ డిసెంబరు 24-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు.

బియ్యము బస్తాలు	బా 1-కి రు 80 0 0	మొదలు 98 0 0	వరికి
కుసుమ తెనాలి	,, వ 42 గలని రు	13 0 0	14 0 0
నెల్లూరి	,, డిబ్బో	,, 16 0 0	17 0 0
డిబ్బి	,, డిబ్బో	,, 16 0 0	17 0 0
రాగులు	రు. 164 బస్తా 1-కి	,, 9 10 0	10 0 0
సువ్వులు	,,	,, 22 0 0	25 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు.

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	,,	15 0 0	16 0 0
సెనగలు	,, డిబ్బో	,, 14 0 0	15 0 0
పెసలు	,, డిబ్బో	,, 13 8 0	14 0 0
మినుములు	,, డిబ్బో	,, 16 8 0	18 0 0
ఉలము	,, ర 165	,, 9 0 0	9 12 0

3. నూనెవస్తువులు.

సువ్వునూనె బా 1-కి	,,	158 0 0	156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరుసెనగపప్పు బా 1-కి	,,	45 0 0	48 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	40 0 0	42 0 0

వేరుసెనగనూనెగానగ బా 1-కి రు 105 మిమకనూనె	,,	104 0 0	105 0 0
--	----	---------	---------

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	,,	65 0 0	66 0 0
కురపసుపు	,,		25 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	132 8 0	140 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీరిమందు ముఖం 1-కి	రు 40,45		
కాళిపాస్తీపాయకట్టు	,,	50,55	
బెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	60 0 0	
చింతపండు బా 1-కి	,,	81 8 0	5 6 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	,,	81 0 0	85 0 0
చదరం	,,	81 0 0	83 0 0
రవుండు	,,	81 0 0	84 0 0

6. నూలు.

పుల్లూరు యేనుగ నెం 80 పెట్టె 1-కి	,,	5 0 0	
నూళియేనుగ నెం 20	,,	6 9 0	
నెం 20 ఔన్ని పిహం యాటి	,,	6 15 0	
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 4 0	
నెం 60 ,, కారం	,,	9 6 0	
నెం 80 జమ్మరు	,,	7 8 0	
నెం 40 ,,	,,	9 14 0	
నెం 44 ,,	,,	5 1 0	
నెం 14½ పాండిచేరి	,,	6 6 0	
నెం 12½ న్యూకాటన్	,,	5 0 0	
నెం 14½ ,, న్యూకాటన్	,,	6 6 0	
నెం 10½ కోయంబూరు	,,	5 8 0	
నెం 12½ ,,	,,	5 9 0	
నెం 14½ ,,	,,	6 8 0	
నెం 12½ చూళి	,,	5 4 0	
నెం 16½ ,,	,,	5 0 0	

7. దూది.

బోండావెట్టు బారు 1 కి	రు 800 0 0		
పల్నాడుదూది ,,	,, 145 0 0		

8. లోహములు.

వెండి 100 తలము	,,	57 0 0	57 8 0
బంగారు, తలము 1-కి	,,	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి	,,		18 9 0
ఇత్రికి బా 1-కి	,,	238 0 0	243 0 0
రాగి డిబ్బో	,,	258 0 0	260 0 0

వైద్యగ్రంథములు

శరభశాస్త్రము (బసవరాజీయము వంటిది) వెల 0-8-0.		
శారుచర్య (ఆరోగ్యనిబంధనల డిబ్బపు) వెల 0-4-0 కూట		
మూర్ధరము (త్రివేదీశ్వరియర్) వెల 0-4-0.		2126
అరరసాయనశాల, ముక్త్యాల కృష్ణా.		

పెద్దపురం

(ఒకవి లేఖరి)

తూర్పుగోదావరిజిల్లా విద్యాసంఘ సమావేశము

ఈనెల 17 తేదీ మధ్యాహ్నము తూర్పు గోదావరిజిల్లా విద్యాసంఘ సమావేశము జరిగినది. అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి కోకా కృష్ణవేణమ్మగారు ఉపాధ్యక్షులు. శ్రీయుత దుగ్గిరాల వెంకట సూర్యప్రకాశరావుగారు డిప్యూటీ ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసరుగారు పెద్దపురం కాకినాడ, పితాపురం తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంట్లు మున్నగువారు సభకు హాజరైరి. కార్యక్రమానంతరమున కిరంపూడి బాలికా పాఠశాలోపాధ్యాయుడు, శ్రీమతి కృష్ణవేణమ్మగారిపై కొన్ని పద్యములు రచించి సమర్పించెను. తననంతరము శ్రీవరహలయ్య నాయుడుగారి పరిపాలనా ప్రాశస్త్యమును గూర్చి యిండుక ముచ్చటించిరి. శ్రీమతి కృష్ణవేణమ్మగారు తమపై జదివినపద్యములను సభ్యులైనవారముగా మృదుమధుర భాషలములతో జబాబు లాసంగి గిరి. పిమ్మట నెల్లూరు మధురభక్తోపహారము లాసంగినపై శ్రీ ప్రకాశరావుగారు వరహలయ్యగారికి ధన్యవాదము లాసంగి విద్యాధికుల తాలూకాబోర్డుప్రెసిడెంట్లపై అల్పవిద్యాయుడు తులగు ప్రెసిడెంట్ల పరిపాలనారమ్యతనుగూర్చి క్లాఫించిరి. అందుకు వరహలయ్యగారు, డిక్లైన్ చేయటంతోగార్ల పరిపాలనా సాధనమే తార్కాణముగా నుడివిరి. పిమ్మట కరతాళములతో సభ ముగింపబడెను.

కాట్రావులపల్లి ఆసుపత్రి

శ్రీ కాట్రావులపల్లి జమీందారుగారు సుమారు రు 5000 లు వెచ్చించి చక్కని భవనము తాలూకా బోర్డు రూరలు ఆసుపత్రిగాను సమర్పించిరి. సదరు ఆసుపత్రికి "తేదీ ఫూషన్ ఆసుపత్రి" అను నామకరణము చేసెదరనియు ఈ ఆసుపత్రి 8-1-27 తేదీన తూర్పుగోదావరిజిల్లా కలెక్టరు జి. టి. బ్రాకెన్ దొరవారిచే తెరవబడుననియు, ఆరోజుననే తిమ్మాపురమునకు, కాట్రావులపల్లికి తాలూకాబోర్డువారు వేయించినరోడ్డుకూడ తెరవబడుననియు తెలియబడుచున్నది.

6 వ వేదాంతమహాసభ

నిన్న చెన్నపురియందు సమావేశమగుట

గౌ. పి. రంగనాథముదలియారుగారు

ప్రారంభోత్సవమును జరిపిరి

6 వ వేదాంతమహాసభ నిన్నటిసాయంత్రము చింతా ద్రిపేట కలవల్స్ట్రెట్లో బాలికాపాఠశాల భవనముందు సమావేశమయెను. చెన్నపురికిప్రభుత్వ ద్వితీయమాత్యులు గౌ. పి. రంగనాథముదలియారుగారు మహాసభాప్రారంభోత్సవమును జరిపిరి. సభకు పురపంచిత ప్రముఖులనేకులును ప్రేక్షకులు ఆరుదెంచిరి. ప్రభువుమందు దైవప్రార్థనలతో మహాసభాకార్యక్రమము ప్రారంభమయెను. పిమ్మట సాధుప్రాజ జరుపబడెను. నిత్యానందముదలియారుగారు అధ్యక్షులను ప్రతినిధుల నాహ్వానించుచు వేదాంతసంఘమునకు ఒకస్వంత భవనమును నిర్మించుటకుగల యావశ్యకతను వక్కాణించి అధ్యక్షు లీవిషయమై తగినసాయము కేయలని యాశించిరి.

అధ్యక్షులు

గౌ. పి. రంగనాథముదలియారుగారు కరతాళధ్వనులు చెలరేగ మాటాడుచు, ఇట్టిసంఘములు పట్టామునందు స్థాపించబడి పనిజేయుచున్నందులకు తమసంతోషమునెచ్చి ఈసభయిగానే దేశమునందంతలను స ఘములు నెలకొల్పబడి పనిజేసిన కొన్నిక్షిప్తసమస్యలు పరిష్కరింపబడ గలవని పల్కిరి. "దేశము నందలి ద్రుష్టుత పరిస్థితులలో మతభావము, పరమత సానుభూతియు అత్యాచార్యకమలై యున్నవి. అట్టిపరమతసహిష్ణుతను పెంపొందించుటకై ఈ సంఘము ప్రయత్నించుచున్నందులకెంతయు సంతోషించుచున్నా ననిరి. హిందూమతగ్రంథములు చాల విశాలమైనవి. మతములన్నియును ఒకేతత్వముయొక్క అంశరూపములని తెలియగలదు. మతము కేవలము పరనముగాని జపముగాని గానేరదు. ఆచరణయందవలెను. కర్మను త్యజించాలము.

"లోకకల్యాణమునకై కార్యచరణకు గడంగవలయునని" భగవద్గీతయందు బోధింపబడినది. కావున సంఘమునందు జెప్పబడిన ధర్మము లాచరణయందు జెట్టుబడునటుల జూడవలెను. అనేకులు ప్రముఖులును వేదాంతసంఘపు బోధనలందు అభ్యసించుట సంతోషపూర్వము. ఇవల విద్య సభ్యసించువారు తమకంటెను అజ్ఞానులను సోదరులను తిరిగి బోధించుట విధియై

ద గు ను తరిమివేయుడు!

మీకుదగ్గ ఎప్పుడు ప్రారంభించిన ఒకటి లేక రెండు పెప్సోబెల్లెలను నోటియందు వేసుకొనిన కరుగును. తక్షణమే మంచికేక్కి, బాగుచేయునట్టి గుణముగల పొగలు తక్షణమే గలుగును. దగ్గుచే బలహీనమైనట్టి సున్నతమైన భాగములైన పీటిని పోనిచ్చిన ఉపశమనము నివారణము వాటికి గలుగును. ఊపిరి తిత్తియొక్క ప్రతిభాగమును, శ్వాసము విడుచునట్టి మిక్కిలి లోభాగములు, గాలి పారునట్టి అన్ని చిన్న నాళములు మొదలగు వాటిమూలముగా పెప్సోచే గలుగు పొగలుపారుటచే అవి యన్నియు పరిశుభ్రపరచబడుచున్నవి, మరియు వాటికి బలము, పటుత్వముగూడ గలుగుచున్నది.

బొవధసంబంధమైన దగ్గు ద్రావకములను త్రాగుటచే కరుగునట్టి ఈపెప్సో బొవధములతో ఊపిరితిత్తులకు జీవాధారమైన లోభాగములందు ఎప్పటికిని ప్రవేశించజాలదు.

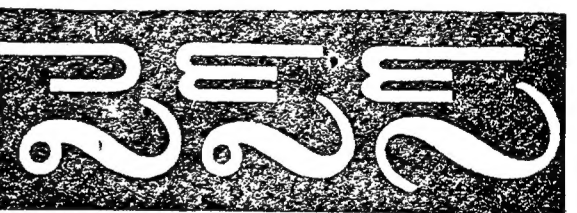
ఈదేశము శీతోష్ణస్థితులను ప్రతియొక్కరిని పెప్సో మిక్కిలి అననరము. జలుబు, అకస్మాత్తుగా గలుగు శీతలము, గొంతురాగుట, రొమ్మునడికము, ఉబ్బసము మొదలగు వాటికి ది అమోఘమైన నివారిణి.

మీరు ఊపిరిని విడుచుటకు వీలైన బొవధము

సీలుచేయబడిన సీసా బుడ్లయందు బుడ్డి 1-కి రు 1. చొప్పున ప్రతిచోటను బొవధ దుకాణములందు విక్రయించబడుచున్నది, లేక మానీజంటు,

దాదా అందుకో,

ఎన్.ఎస్.ఎస్.ఎస్., మద్రాసునందు విక్రయించబడుచున్నది

యున్నది. ఆచరణలేని సిద్ధాంత పెల్లపుడు ఉపద్రవకరము. దక్షిణభారతదేశమందున్న 50 వేల సాధువులకు తమఆశయమును స్పష్టపరుచుచున్నది. పూర్వకాలమందు ప్రజలలో విద్యాప్రచారము గావించబడుచుండెడిది. పురాతనాశయముల ననుసరించి నేడును దేశీయుల అజ్ఞానమును బాపుటకు సాధుసంఘములు బూనుకొనవలెను. మానవమోక్షమునకై పాటుబడుట, యే మహానీయులకర్తవ్యము. సాధుసంఘమువారు ఈవిషయములో మార్గదర్శకులుగవో ఇతరులు వారి ననుసరింపగలరు. భగవద్గీతలనువారు భగవంతునిచే స్పృశింపబడిన మానవశోటిని ఉపేక్షింపజాలరు. తామసము అనూయ మత్సరములు మానవుని బలహీనతను వెల్లడించును. మతసంఘ ఎల్ల పురుషా ర్యాచరణకు ఉద్దేశింపవలెను. తమలోపముల నెరింగి వానిని సవరించుకొని నేపథేయవలెను అని బక్సి తమను గౌరవించి నందులకును సాధువులతో గలసిమెలండుటకు అనకాళిమొసంగి నందులకు కృతజ్ఞత డెల్పుచు మహాసభను ప్రారంభించిరి.

టి. పి. మినాక్షి సుందరంపిల్లెగారు సంఘ నివేదిక జదిపిరి.

పిమ్మట ఉత్సవము జరుపబడెను.

నూతనయౌవనబలములకు

అమృత రత్నాకరం 45 బందరు పిప్పి మద్రాసు వారి పిర్యబంద్ యిరర మందులవలె తాత్కాలిక సాఖ్యాలిలాడును కలుగచేయుచుండు కాదనియు దేహమునకు శాశ్వతమైన బలము ఆరోగ్యము నూతనయౌవన మునకురింప జేయు ననియు తెలిపి కొంటిని. పి. శ్రీరాములు, అసిస్టెంట్ సుప్రీమ మజ్దరు, చేతంచెర్ల

ఏలూరు సబుమేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరవు

ఆది ఆంధ్రుల ముక్కోటి ఏకాదశి యూరేగింపు
టుత్తనము - ప్రజలలో కలవరము

ఏలూరులో పదిసంవత్సరములనుండి ప్రతి ముక్కోటి ఏకాదశికి ఆదిఆంధ్రులు భజనచేయుచు వుత్తనముతో బయలుదేరుచుండుట ఆచారముగానుండును. ఒక్క గ్రామములనుండి మాత్రమేగాక జిల్లాలనుండియు దూరపు ప్రాంతముల హైదరాబాదు మొదలగు పట్టణములనుండియు వచ్చుచుండురు. ఈసంవత్సరము ముక్కోటి ఏకాదశి ఈనెల 15 అని కొందరును జనవరి 18 అని మరికొందరును నిర్ణయించుటచేతను లేదీ నిర్ధారణగా తెలియక పోవుటచేతను తగిన ఏర్పాట్లుచేయకుండుటకు కాలవ్యవధి లేక పోయెను. అయినప్పటికిని ఒకటి రెండు దినములలోనే ఆది ఆంధ్రుల భజనయుత్తనమునకు ఏర్పాట్లు చేసియుంటిమి.

ఏలూరులో వదంతి

ముక్కోటి ఏకాదశి యిక రెండుమాడుదినము లున్నదనగా ఏలూరు పట్టణములో ఒకపెద్ద అలజడి బయలుదేరినది. ప్రజలలో బ్రహ్మాండమైన కలవరము ప్రారంభమై వసంతులు మిన్ను ముట్టుచుండును. అంతకుపూర్వము సంఘసంస్కరణ సభ వారు విందుచేయుట, అన్ని వర్ణములు కలసి ఏకపంక్తిని భుజించుట, పంచములు పాకీవారు వడ్డనచేయుటలు జరిగియుండును. గ్రామములలోను ఈ ఆంధోళనలో మునిగియుండును. మాలమాది గ పాకీవాండ్లను దేవేంద్రుడుగారు వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిగారు రాయాడు గంగయ్యగారు వెంటచెట్టుకొని ముక్కోటివాడు గుళ్ళలోనికి ప్రవేశపెట్టారు అని ఆబాలగోపాలము చెప్పకొనసాగిరి. కొంతమంది బాగ్యతగల పెద్దచునుభ్యులుగూడను ప్రస్తుతము ఏలూరులోనుండు పార్టీలను బట్టి దే వాలయ ప్రవేశమునకు ప్రోత్సాహమొసంగుచుండిరి. కాని యిది ఎంత సూత్రము ప్రస్తుతసందర్భములనుబట్టి జరుగదనియు అట్లుచేయమనియు వుత్తనమునాయకులు కచ్చితముగాజెప్పిరి.

మోతే గంగరాజు జమిందారుగారి మాటావిడి

శ్రీ జనార్దనస్వామి కోవెల ధర్మకర్తలగు శ్రీ మోతే గంగరాజు జమిందారుగారు మాటావిడిపడసాగిరి. వసంతులను సమ్మ మొదలికి పోలీసువారికి అర్జి పెట్టుకొనిరి. పీరిదారిసే మరికొందరు దేవాలయధర్మకర్తలుగూడా ననుసరించిరి. పంచములు దేవాలయములలో ముక్కోటికోజున ప్రవేశించెదరనియు యిందునుకరించి వసంతులు పూరుగోగలననియు, గనుక మా దేవాలయములను మమ్ము మా హిందూసంఘమును మా హిందూధర్మమును రక్షించమని పోలీసువారి కరణుకొచ్చిరి.

పోలీసుతాళాలో సమావేశము

శ్రీ మోతే గంగరాజు జమిందారుగారిని వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిగారిని దేవేంద్రుడుగారిని పోలీసు యిన్స్పెక్టరుగారు పిలిపించిరి. వుత్తనముల ఏర్పాట్లవిషయములో పీరితో సర్కిలుయిన్స్పెక్టరుగారు మాట్లాడిరి. ఇదివరకు యిరువదిసంవత్సరములనుండి ఈ ఉద్యమము నడుపుచుంటిమి. పదిసంవత్సరములనుండి ఈపండుగకోజున యూరేగింపుచేయుచున్నను ఎవరికిని ఎట్టి యిబ్బందియు లేకుండా యూరేగింపులు జరుగుచుండును. ఎవరిదారిని వారు గౌరవభావముతో యూరేగింపులు కొనసాగించుచుంటిమి. ఎట్టి అధ్యంతరములు జరుగలేదు. ఇదివరకు ఈఉద్యమములను ఏలాటి దౌర్జన్యమును కాలేదు. పంచములు దేవాలయములలో ప్రవేశించుటగాని అగ్రవర్ణములపైన పడుటగాని జరుగలేదనియు వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిగారు చెప్పిరి. మరియు మీరు మదరాసు శాసనసభలో దేవాలయ ధర్మాలయముల బిల్లు చర్చకువచ్చినప్పుడు పంచములు దేవాలయములలోనికి రావచ్చునని ఓటు అనుమలముగా యిచ్చియుండేదాయని గంగరాజుగారి నడుగగా ఇచ్చియుంటిని చెప్పిరి. అట్టివారు మీరు ప్రస్తుతము ఈప్రయత్నములేనప్పుడు ఈ అగ్రుల గవర్నమెంటువారిసహాయము మీకు ఏలా అవసరముకలిగినది అనిగిరి. గంగరాజు జమిందారుగారు వక్రతాప మందివారు. అన్ని ఉద్యమములయందును అభిమానముతోగిరి గట్టిని. ఏలూరు నిమ్మజాత్యుద్ధర సంఘమునకును ఆదిమాంధ్ర సంఘమునకును అనేకమార్లు తోడ్పడిరి. భనసహాయముగూడా చేసిరి. ఉదారస్వభావులు. అట్టివారు ఈ ఉద్యమనాయకులను స్వయముగా ఆహ్వానించి సభ్యభావముతో అనుకూలమున ఏర్పాట్లు చేసుకొనిన బాగుండెడిది. ఆదిమాంధ్రుల యూరేగింపుపూర్తి అయినపిమ్మట గంగరాజుగారి యుత్తనము బయలుదేరునట్లు ఏర్పాట్లుచేసుకొనిరి. కాని ఆదిమాంధ్ర ఉద్యమనాయకులు కొన్ని కోట్లలోనే ఒక ప్రత్యేక నియమితకాలమున తమ యుత్తనమును పూర్తిచేసుకొనవలయునను పద్ధతిని ఉద్యమనాయకులు నిరాకరించిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరవు

ఆదిమాంధ్రుల యుత్తనము ఏడు గంటలలోపునే బయలుదేరి 9 గంటలకు పూర్తి చేసుకొని గ్రామము వదిలి పంచముపల్లెలో ప్రవేశించవలయునని ప్రేమనరీ సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు ఒక యుత్తరవును మహారాజుశ్రీ వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిపంతులుగారికిని నరాలశెట్టి దేవేంద్రుడుగారికిని జారీచేసిరి. కాని పీరు తమ వుత్తనమును 12 గంటలవరకును నిరాఘాటముగా కొనసాగించుకొనిరి.

భజనమండలి యూరేగింపు

ఉదయము 7 గంటలకే ఆదిమాంధ్రులు వందలకొలది స్నానములుచేసి నామములు ధరించి యూరేగింపునకు సిద్ధముగాయుండిరి. మాడు భజనసంఘములు వెంబడించుచుండును. గరుడవాహనముపై దేవుని నధిష్ఠింపచేసి వెంటనుండుకొనిరి. రెండువందలు వాలంటీర్లు ఒకే దుస్తులను ధరించి బారులు దీరి నిలుచుని యుండిరి. చుట్టుప్రక్కల పల్లెలనుండి దాకారపు సుబ్బారాయుడుగారు గొల్లపల్లి సీతయ్యగారు మొదలగు ఆది ఆంధ్రనాయకులు ఉత్తనమును వెంబడించుచుండిరి. గంటూరు వాస్తవ్యులును సుప్రసిద్ధ ఆదిమాంధ్ర సేవకులును అగు నల్లపాటి హనుమంతరావుగారు మా ఆహ్వానముపై వచ్చి వుత్తనమును వెంబడించిరి. మ-రా-శ్రీ నరాలశెట్టి దేవేంద్రుడుగారు, రాయాడు గంగయ్యగారు, నీలంవెంకయ్యగారు, నల్లగల సుబ్బయ్యగారు మొదలగు ఆదిఆంధ్ర నాయకులును వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి పంతులుగారును వుత్తనమును నడిపించుచుండిరి. ఒక పోలీసు సబ్ యిన్స్పెక్టరుగారును ఒక అరజడను రక్షకభటులను ఎన్ని డులేనివ్వతనిన మమ్మును తుదివరకును వెంబడించిరి. మాభజనమండలి మా వుత్తనముతో క్రావ్యముగా, సారీ నామసంకీర్తనము చేయుచు అనేక వేలమంది ప్రజలను ఆకర్షించెను. సుమారు ఒంటి గంటకు గ్రామములలో దిరిగి వుత్తనము పూర్తిచేసుకొని మా నేవాలయములోనికి తేరితిమి. అచ్చట భజనలు జరిగెను. నల్లపాటి హనుమంతరావు పంతులుగారు గంభీరోపన్యాసమును యిచ్చి అనేకసంకతుల నుపదేశించిరి.

అగ్రకులముల దేవుళ్లు

మా వుత్తనము పూర్తి అనవరకును దేవుళ్లు దేవాలయములలో బంధింపబడియుండును. పోలీసువారు దైవమునకు కాపలాకాయుచుండిరి. ఆలయము లేలుపులు తెరువబడలేదు. ప్రజలలో గలిగిన వసంతులు గాలివాద్రలు కల్లలైనవి. ఓ అగ్రజాతి నాయకులారా, మనమందరమును వికమత్వముతో నుండవలయునను ఈదినములలో మీకును మాకును రహదార్లలో కూడను ఇట్టి ఎడబంధమెందుకో విచారింప చేమచున్నాను. ముక్కోటి ఏకాదశి రాత్రి నీలంవెంకయ్య హరిదాసుగారు జయప్రద కథను హరికథగా జెప్పిరి.

(ఒక ఆదిమాంధ్రుడు)

ప్రశస్తమైన "ట్రైట్ స్టార్"

యెలెక్ ట్రిక్ లైట్స్

(Torch and Flash lights)

టేబిల్స్ అమెరికాదేశములో చేయబడినవి. ధరలు చాల చౌక.

సోల్ యింపోర్టర్లు అందు ఏజెంట్లు,

Manufacturers Exchange

Post Box 10 Madras.

హిందూదేశ ప్రతినిధులు

విదు వెండి పతకములు

(1) శ్రీయత మహాత్మాగాంధీ (2) సి. ఆర్. దాసు, (3) పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ (4) అజిమత్ ఖాన్ సాహెబు (5) ఎన్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు. దేశీయమహాసభయందు జరుగు ప్రవర్ణనములకు సంబంధించిన నాయకులు. జాతీయ మహాసభకు ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షులగు శ్రీమాన్ ఎన్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు దయతో నిచ్చిన ఉత్తరవుమేరకు స్వస్థమైన వెండియందు తయారుచేయబడిన పతకములను తక్షణమే తెప్పించుకొనుడు. వివరములకు ఈదినప విలాసమునకు వ్రాయుడు.

టి. వి. పిచ్చయ్యఆచారీ అంతుసస్సు, తిరువల్కెట్టి, మద్రాసు.

ఏజెంట్లు కావలెను

2081

తలనొప్పి, యిక్ష్మయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక తుణుములో పోగొట్టుగల ఖ్యాతికెందిన "జామా తైలమునకు" సమగ్రమ మందు వేరేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు

యంగ్లీషుమందులు పలనరకులు నల్మూరిక్,

నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు,

నెం. 63 నైనప్పనాయునివీధి, మదరాసు.

మాన సోలాసి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలకులభము! (పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణమధికము! కిరీరములో ఉష్ణధిక్వముచే కలిగిడి రైక్యకాంక్షిమాత్రలు దివ్యావ్యుతము. అశ్లేషము, అరుచి, ఆప్యంతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిర్లు, సర్వాంగములయందు బలతయము, పిక్కిలు, పోర్వ్యములు, కిరగ్గు, క్రేస్త్రు, ఆకులు మొదలగువానియందు గలిగిడి శోష్యులను పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పిలను వెంటనే మాన్యును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధముగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

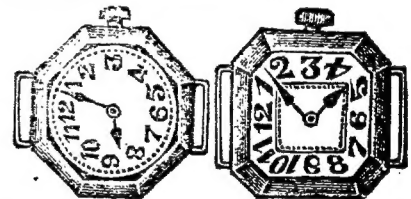
విరుణామా:-

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

HALF RATE 14-Kt. SOLID GOLD
Bridge Movement 10 Jewels.

Original Rs. 30. Sale Price Rs. 15.

Very Strong Bridge Movement, 10 Jewelled in 10 holes very handy and beautiful really a boon, solid gold, guaranteed for 10 years. Do not lose this opportunity.

Write to :-HAMECHER WATCH CO., VEPERY, MADRAS.

మీరు తయ దగ్గు వగర్పు ఆయాసములతో

గొప్ప బాధ పడుచుంటిరా ?

అయిన మా "రజితతామ్రలోహ

రసాయనము" ను మూడు పూటలు నేమి పుడు. మీ బాధలన్నిటిని ఆశ్చర్యముగా మాయముచేయును.

ఇది రజితము తామ్రము లోహము మొదలగు విలువ వస్తువులచే శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది. శ్లేష్మ వ్యాధులకు పెట్టినచేరు. అనేకచోట్లను జయముగాంచి సర్దిఫీ కేట్లను పొందియున్నది గుంమిన్వనిచో సొమ్ము వాపసుచేయబడును. రెండుమాసములు నేమిచినచో శ్లేష్మవ్యాధులు వారిని చూచుటకైనను భయపడెనని దృఢముగా జెప్పగలము. నేడే ఆర్డరిచ్చి పరీక్ష చేసి ఆరోగ్యమును గాంచును.

వారమునకు సరిపడుచుండు గు 2-0-0.

30 రోజులకు గు 8-0-0, పీపీర్చులుచేరు.

మేనేజరు, ధన్వంతరినిలయము తొండవరము, ప్ర 8292 అంబాడీపేట, ఈస్టగోదావరి.

మదనకా మేశ్వరిలేహము

8851 మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తవ తుక్కునవ్వు, అతిమాత్రము మోహినిని వారించి బలమును, పీర్చువృద్ధిని, గలిగించు. వర్షసావము. 20 టు. డబ్బీ టు 1-4-0 వి. పి. 0 పి. 0. 3. 3. అంతు కో, ఆయుర్వేదమునకు తెలిసి. (మారుజిల్లా)

అమృతాంజనము

దక్క-నిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0 ప్రతియింట నుండవగినది

సున్నితమైన చర్మమునుకొపాడును

వేసవలు తల్లులు మిడ్లగీసు చందనసబ్బు పసిబిడ్డల సున్నితమైన చర్మమునకు శ్రేష్ఠమైనదని కనుగొనియున్నాము. అకస్మాత్తుగా కాకచే కలుగునట్టి కుటుంబము రాసీయక ఆటంకపడుచు వెంట్రుకలను మృదువుగాను, పట్టువలె కాంతిగా నుంచును. పసిబిడ్డలకు వాలాయముగా వచ్చునట్టి స్వల్ప చర్మవ్యాధులను పలుమాఱు మిడ్లగీసు చందనసబ్బును వాడుటచే ఆటంకపరచవచ్చును.

మిడ్లగీసు చందన సబ్బు

మిక్కిలి అప్పటమైనది
హిందూదేశమునకు ట్రావెలింగు ప్రతినిధి,
పోస్టుబాక్సు నెం. 313, బొంబాయి. 3

3232

Powell's Extract of Golden

(3421) పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.
సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర
పిండములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి
మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:—6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
స్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్క-
లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును.
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

శీతమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర ర్పు. 1-4-0
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర ర్పు. 1-8-0
మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.
మా చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.
ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY

ఇనాముగానే పంపబడును

ఇనాముగానే పంపబడును పుస్తకమునకు వ్రాసిన పంపబడును అందులో

రుక్మణి కుక్కర్

ఏల శ్రేష్ఠమైనదనే వివరములు గలవు. 1, 2, 4, 6, 8 గురికి పరిపావునటిది 5 సెజులలో గలదు. ధర ర్పు 18, 18, 22, 27, 38. కాశజీ ధర. ప్రత్యేకము.

రుక్మణి కుక్కర్ కో

నెం. 19 మాదాగుడిపిడి 3128 రాయపురము, మద్రాసు

1926 - 1927 సం॥రమునందు

చెన్న పురి పందెములు

గిండ్రి

వింటరు మీటింగు (5 దినములు)
నాలగవదినము, మంగళవారము

28-12-1926

ప్రథమ పందెము

మధ్యాహ్నము 2-15 గంటలకు

